МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ – ШУМЕН
гр. Шумен, пл. „Освобождение” № 1
ДИРЕКТОР: тел.: 054 800 722; Факс 054 800 727
E-mail: office@rzi-shumen.egov.bg; rzi-shumen@mh.government.bg
web site: http//www.rzi-shumen.egov.bg

26.2.2025 г.

X № ПО-6/26.02.2025г.

Подписано от: Desislava Ivova Borisova

Г О Д И Ш Е Н

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА

НА РЗИ ШУМЕН

2024 г.

През отчетната 2024 г. РЗИ Шумен работи по изпълнението на годишния план със стратегически цели:

- Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика в областта на общественото здравеопазване на територията на съответната област.
- Опазване здравето на населението в страната чрез промоция на здраве, профилактика на болестите и държавен здравен контрол.
- Ограничаване на заболяемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести и прилагане на противоепидемични мерки спрямо болни и контактни лица, както и чрез повишаване на имунизационния обхват.
- Намаляване риска за здравето на човека и повишаване качеството на живот чрез повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека, и факторите на жизнената среда.

Във връзка с това се изпълняваха основни задачи свързани с:

- Провеждане на ефективен държавен здравен контрол по прилагане на законодателството на Европейския съюз (ЕС) и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение; за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека; за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.
- Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.
- Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.
- Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението, търсене на зависимост между тях, факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.
- Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.
- Изпълнение на дейности по програми и проекти в областта на опазване на общественото здраве.
- Изпълнение на Имунизационния календар на Република България. Постигане и поддържане на висок имунизационен обхват в тясно взаимодействие с всички ведомства, неправителствения сектор и местната власт с цел осигуряване на ефективна защита на населението от ваксинопредотвратими заболявания; недопускане възникването на взривове и епидемии от ваксинопредотвратими заболявания, протичащи с висока заболяемост, смъртност и усложнения.
- Опазване на общественото здраве чрез организиране на бърз отговор при възникване на епидемични ситуации, взривове и епидемии от заразни болести.
- Провеждане на граничния здравен контрол за предотвратяване разпространението на болести на територията на страната, които представляват опасност за общественото здраве, чрез ранно откриване и изолация на болни и техните контактни лица сред пристигащите лица.
- Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.
- Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020. Разширяване обхвата на акредитация на ЛИК при регионалните здравни инспекции с междуобластни функии с всички показатели, свързани с анализа на продуктитите и стоките и факторите на жизнената среда. Повишаване капацитета на лабораторната дейност на регионалните здравни инспекции.

- Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с други регионални структури, националните центрове по проблемите на общественото здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по държавен здравен контрол, надзор на заразните болести, профилактика на болестите и промоция на здраве.
- Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.
- Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.
- Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

ОСНОВНИ ЗДРАВНО-ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

През отчетната 2024 година РЗИ Шумен осъществи профилактична и противоепидемична дейност и държавен здравен контрол на територията на Шуменска област, разположена в Североизточна България на площ 339,2 км.^{2}

Областта се състои от 10 общини: гр. Шумен, гр. Нови пазар, гр. Велики Преслав, гр. Каспичан, гр. Смядово, гр. Върбица, гр. Каолиново, с. Никола Козлево, с. Хитрино и с. Венец.

Демографските процеси в област Шумен се характеризират с трайна тенденция за намаляване на броя на населението и на неговото застаряване. Основни причини за това са ниската раждаемост, нарастването на смъртността и емиграцията на значителна част от младите хора. Населението в област Шумен към 31.12.2023 г. е 149 699 души, което представлява 2,32% от населението на Република България и нарежда областта ни на 14-то място по брой на населението, непосредствено след Сливен (170 051 души) и преди Враца (147 619 души). В сравнение с предходната година се е увеличило с 71 души, при намаление от 2 229 души за страната. Намалението на населението се дължи на отрицателния естествен прираст (повече починали лица от родените или – минус 1 370(- 9,1‰ естествен прираст) и на емиграция.

С най-голям брой население е община Шумен – 77 574 жители (52%). Втора по брой население е община Нови пазар с 14 409 жители (10%), следвана от община Каолиново с 10 707 жители (7%)**.** С най-малък брой население е община Смядово с 5 332 жители (4%).

В края на 2023 г. в градовете на областта живеят 92 742 души или 62% от населението на областта, а в селата – 56 957души или 38%. За сравнение през 2022 г. съотношението градско към селско население е било 63% към 37%. В областта продължават процесите на обезлюдяване на селските райони и се запазва по-висок относителния дял на градското население. Съотношението в национален мащаб е по-ярко изразено – 74% от населението на страната живее в градовете, а 26% в селата. В общините Шумен, Нови пазар, Велики Преслав, Каспичан и Смядово преобладава градското над селското население, докато в останалите общини относителният дял на жителите в селските райони е по-висок.

От населението на възраст до 59 години (51 753) мъжете са повече от жените (48 516), докато след 59-годишна възраст броят на жените (28 601) превишава този на мъжете (20 829).

Данните за възрастовата структура на населението сочат, че се задълбочава регресивният тип структура и се запазва тенденцията за застаряване на населението в областта. Населението над 60 г. се увеличава (2023 – 33%, 2022 – 33%, 2021 – 30%, 2020 – 29%, 2019 г. – 29%, 2018 г. – 28%) при запазване на населението до 17 г. (2023 – 16%, 2022 – 16%, 2021 – 17%, 2020 г.- 17% ; 2019 г. – 17%; 2018 г. –17%).

Продължаващият процес на остаряване на населението се очертава като остър демографски проблем. Той се изразява в непрекъснато повишаване на показателя за средна възраст на населението през последните години, която от 39,9 години през 2005 г. нараства на 44,1 години в края на 2023 г., при 44,7 години за страната. Процесът на остаряване на населението се проявява както в селата така и в градовете, като в селата средната възраст на населението е по-висока.

Анализът на здравно-демографските показатели показва, че Област Шумен се характеризира с:

- В резултат на демографски и миграционни процеси през последните години се утвърдиха неблагоприятни тенденции за трайно намаляване броя на населението в Област Шумен. Процесът на депопулация е налице във всички общини на областта;
- Като цяло женското население продължава да бъде с по-висок относителен дял. С нарастване на възрастта се увеличава броят и относителният дял на жените от общото население;
- През последната година се наблюдава увеличение на населението в селата и намаляване на градското население в област Шумен;
- През 2023 г. намалява относителният дял на градското население, а се увеличава населението по селата, като темповете за региона са значително по-бавни от тези за страната. Тенденцията за застаряване на населението е по-силно изразена в градовете.
- Промените във възрастовата структура през последните години се характеризират с увеличаване относителния дял на лицата над 65-годишна възраст и намаляване дела на детското население и населението в трудоспособна възраст.
- Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси.

Основните демографски показатели по последни данни са както следва:

- раждаемост – 8,3 на 1000 население е малко по-висока от предходната година. Раждаемостта за страната през 2023 г. е 8,9‰.
- обща смъртност –17,4 на 1 000 население. През 2023 г. се наблюдава спад на общата смъртност, както в област Шумен, така и в Република България (15,7‰). За област Шумен е намаляла с 2,4‰ спрямо 2022 г., докато за Република България с 2,7‰.
- детска смъртност —4,9‰ за 2023 г. През 2023 г. в сравнение с 2022 г. се отчита двойно покачване на показателя на детска смъртност в област Шумен и е еднакъв с този за страната (4,9‰).
- естественият прираст в област Шумен (-9,2‰) е намалял с 2,5‰ за една година и продължава да е отрицателен и значително по-неблагоприятен от този за страната (-6,8‰).

Основни причини за умиранията са следните групи заболявания:

- болести на органите на кръвообращението – 966,2‰оо с относителен дял 55%– леко намаление;
- онкологичните заболявания заемат второ място – 300,7‰оо с относителен дял 17% - леко увеличение;
- Симптоми, признаци и отклонения от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, некласифицирани другаде – 76,3‰оо с относителен дял 5%;

През 2023 година в лечебните заведения за извънболнична помощ в област Шумен са регистрирани общо ***395 502 заболявания*** (при 343 857 – за 2022 г., 244 736 – за 2021 г., 252 217 – за 2020 г.), а ***болестността*** е 2 642, 2 на 1 000 души от населението (при 2 292,0 – за 2022 г. , 1 434,5 – за 2021 г., 1 466,2 за 2020 г.)

Водещи в ***структурата на болестността*** по класове болести за 2022 година са:

- На първо място са Болести на органите на кръвообращението – 1 205‰ на 1 000 души население с относителен дял 46% от всички новорегистрирани заболявания (33% през 2022 г.)
- На второ място са Болести на ендокринната система – 244,5‰ на 1 000 души население с относителен дял 9% от всички новорегистрирани заболявания (7% през 2022 г.)
- На трето място Болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан – 203,0‰ на 1 000 души население с относителен дял 7,7% от всички регистрирани заболявания (7,4% през 2022 г.)

В **структурата на заболеваемостта** по класове болести за 2023 година водещи са:

- На първо място са Болести на органите на кръвообращението – 135,7‰ на 1 000 души население с относителен дял 18,4% от всички новорегистрирани заболявания (11,4% през 2021 г.)
- На второ място са Болести на костно-мускулната система и съединителната тъкан – 98,3‰ на 1 000 души население с относителен дял 13,3% от всички новорегистрирани заболявания. (13,1% през 2022 г.);

- На трето място са Болести на дихателната система – 85,0‰ на 1 000 души население с относителен дял 11,5% от всички новорегистрирани заболявания (17,2% през 2022 г.);

ЩАТНА ОСИГУРЕНОСТ КЪМ 31.12.2024 г.

	По щат	заети
По служебно правоотношение	52	50
С висше медицинско образование	27	25
От тях магистри	10	8
С висше немедицинско образование	25	25
От тях магистри	20	20
По трудово правоотношение	18	17
ОБЩО:	**70**	**67**

Към 31.12.2024 г. РЗИ Шумен разполагаше със 70 щатни длъжности, при средна щатна и кадрова осигуреност на 10 000 души обслужвано население 4,68 длъжности. От щатните длъжности по служебно правоотношение са заети 50, което е 96,2%. По трудово правоотношение са заети 17 длъжности, което е 94,4%. Относителният дял на висшите медицински кадри е 37,3%, като от тях с придобита специалност са 75,0%.

ЩАТНА ОКОМПЛЕКТОВАНОСТ ПО ДИРЕКЦИИ:

Във връзка с промените в Устройствения правилник на Регионалните здравни инспекции, публикувани в ДВ бр. 103 от 06.12.2024 г., с които се намалява числеността на РЗИ Шумен с една щатна бройка (от 71 щ. бр. на 70 щ. бр.), бяха извършени следните промени в структурата на РЗИ Шумен считано от 10.12.2024 г.:

- Числеността на дирекция „Медицински дейности“ се увеличава с 1 щатна бройка по трудово правоотношение.
- Съкращава се 1 щатна бройка по трудово правоотношение в отдел „Лабораторни изследвания“ на дирекция „Обществено здраве“.
- Съкращаване на 1 щатна бройка по служебно правоотношение в отдел „Противоепидемичен контрол“ на дирекция „Надзор на заразните болести“.

Директор	1
Заместник директор	1
Главен секретар	1
Дирекция “Административно-правно и финансово стопанско обслужване	11
Дирекция „Медицински дейности”	12
Дирекция “Надзор на заразните болести”	19
Дирекция “Здравен контрол”	25
ОБЩО:	**70**

Щатната окомплектованост е утвърдена чрез щатни разписания от МЗ.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКТОРСКИЯ СЪВЕТ.

Заседанията се провеждат по предварително изготвен план. През отчетният период са проведени 5 заседания, като основни въпроси, засегнати на тях бяха:

- обсъждане на указанията за планиране, организиране и отчетане на дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве за 2024 г.
- отчети за изпълнение на плана на дирекциите за четвърто тримесечие на 2023 г., първо, второ и трето тримесечие на 2024 г.;
- отчет за изпълнение на бюджета към 31.12.2023 г.; 31.03.2024 г.; 30.06.2024 г. и към 30.09.2024 г.;
- разпределение на средствата за допълнителни възнаграждения за постигнати

резултати за първо, второ и трето тримесечие на 2024 г.;

- анализ на подадените жалби и предложения на гражданите, на потребителите на административни услуги и партньори;

- разглеждане и обсъждане на анализа на резултатите от проучване и измерване удовлетвореността на потребителите на административни услуги, предоставяни от РЗИ Шумен за периода 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г.;

- разглеждане и обсъждане на докладна записка от главния юрисконсулт относно промени в Кодекса на труда, публикувани в ДВ бр. 27 от 29.03.2024 г.;

- разглеждане на Доклад за резултати от проучването „Барометър на ангажираност“, изготвен от Института по публична администрация;

- подготовка на сградният фонд и транспортните средства за работа при зимни условия;

- набелязване на мерки за ограничаване разпространението на грип и ОРЗ във връзка с наблюдаваното увеличение на заболеваемостта от същите;

- изпълнение на плана по здравния и противоепидемичен контрол – прогноза.

През отчетната година всеки понеделник редовно се провеждаха и седмичните оперативки, на които се поставяха текущи проблеми, спешни задачи за решаване, заявки за транспорт и консумативи. Директорите на дирекции предоставяха информация за изтеклата седмица и планираните задачи за следващата.

На всички директорски съвети и оперативки се водят протоколи. Въведена е система за следене сроковете за изпълнение на поставените задачи и решенията на директорските съвети.

ФИНАНСИРАНЕ

Финансирането на РЗИ Шумен се осъществява от Министерство на здравеопазването чрез месечна актуализация на лимитите по СЕБРА - трансфери (субсидии от МЗ).

Лимитите се определят на основа ЗДБ и реализираните собствени приходи от инспекцията.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за ДБ:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

ПРИХОДИ И РАЗХОДИ КЪМ 31.12.2024 г.

I. Собствени приходи общо:	63 909 лв.
- Държавни такси	50 658 лв.
- наеми	7 605 лв.
- глоби – наказателни постановления	10 052 лв.
- други неданъчни приходи	201 лв.
II. Разходи общо:	2 770 186 лв.
1. Заплати и други възнаграждения	2 426 013 лв.
- на персонала по трудови правоотношения	443 557 лв.
- на персонала по служебно правоотношение	1 370 855 лв.
- други възнаграждения за персонала	90 562 лв.
- осигурителни вноски от работодателя	521 039 лв.
2. Текуща издръжка	339 253 лв.
- от тях за храна	0 лв.
- медикаменти	17 489 лв.
- постелен инвентар и облекло	4 639 лв.

- материали	91 268 лв.
- вода, гориво, енергия	60 097 лв.
- разходи за външни услуги	142 255 лв.
- текущ ремонт	5 143 лв.
- командировки в страната	11 103 лв.
- разходи за застраховки	7 258 лв.
- данъци и такси	4 920 лв.
3. Капиталови разходи	0 лв.
- основен ремонт ДМА	0 лв.
- транспортни средства	0 лв.
- компютри и хардуер	0 лв.
- програмни продукти	0 лв.
- придобиване на машини и съоръжения	0 лв.
Получени от МЗ Целеви средства	89 700 лв.
за дейност 282 “ОМП”	1 900 лв.
за дейност 467 “Национални програми”	87 800 лв.
за дейност 468 „Международни програми”	0 лв.

През 2024 г. РЗИ реализира собствени приходи в размер на 63 909 лв. Приходите на РЗИ Шумен от такси за издадени документи и предоставяне на административни услуги през 2024 г. са в размер на 50 658 лв. и представляват 79,26% от общо отчетените приходи.

В структурата на разходите, преобладаващ дял (87,58%) се пада на разходите за заплати и други възнаграждения. Разходите за издръжка представляват 12,24% от текущите разходи. През 2024 г. няма одобрени капиталови разходи.

ОБЩИ ГОДИШНИ ПОКАЗАТЕЛИ ПО ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ НА ИНСПЕКЦИЯТА.

През 2024 г. от служителите с контролни функции в РЗИ – Шумен са извършени 8619 проверки при план 7334 (118% изпълнение). Средният брой проверки на една щатна длъжност е 123,13 (при план 104,77). Средната кратност на проверките в обект е 2,5 (при план 2,09).

Издадени са 155 предписания за отстраняване на хигиенни неблагополучия и подобряване хигиенното състояние на обектите. Съставени са 51 акта за установяване на административни нарушения (22 за неспазване на здравните изисквания, 27 за нарушавана на забраната за тютюнопушене на обществени места и 2 за отказ от задължителни имунизации). Издадени са 25 наказателни постановления на обща стойност 5860 лв., от които 24 са постановления за наложена глоба и 1 имуществена санкция. Изготвени са 30 споразумения на обща стойност 4655 лв.

В РЗИ – Шумен през 2024 г. са постъпили 94 сигнали и жалби, от които 6 са били основателни, 46 – неоснователни, 40 – препратени към други институции за решаване по компетентност, 2 жалби са в процес на разглеждане. Изготвен е регистър за получените и разследвани жалби и сигнали, който съдържа данни за лицето, подало сигнал, кратко описание на твърденията, място на извършване на нарушението, данни за извършената проверка, лица, извършили проверката, резултат от проверката.

МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ
ЩАТ

1. Директор на дирекция	1
1. Главен инспектор	6
2. Старши експерт	1
3. Главен специалист	4
Всичко дирекция	**12**

КОНТРОЛ НА МЕДИЦИНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ

1. Извършване на проверки за спазване на утвърдените медицински стандарти във връзка с регистрацията на лечебните заведения за извънболнична помощ и хосписите и лечебната дейност по чл. 2а от Закона за лечебните заведения и администриране на процеса

по регистрация до изпращане на заявлението заедно със събраните документи на Изпълнителна агенция "Медицински надзор":

През 2024 г. от РЗИ-Шумен са окомплектовани и изпратени до Изпълнителна агенция „Медицински надзор“ (ИАМН):

- 13 заявления за регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ;
- 23 заявления за промяна в обстоятелствата по извършената регистрация на лечебни заведения за извънболнична помощ;
- 7 бр. заявления за заличаване на лечебни заведения за извънболнична помощ;

Извършване на проверки за спазване на утвърдените медицински стандарти във връзка с регистрацията на лечебните заведения за извънболнична помощ във връзка с подадените от ЛЗИБП заявления – 31 броя проверки:

- по МС „Клинична лаборатория” – 7 бр.;
- по МС „Обща медицина” – 15 бр.;
- по МС „Хирургия” – 3 бр.;
- по МС „Акушерство и гинекология” – 1 бр.;
- по МС „Педиатрия” – 1 бр.;
- по МС „Ревматология” – 1 бр.
- по МС „Ортопедия и травматология” – 1 бр.;
- по МС „Зъботехника” – 2 бр.;

- Издадени Удостоверения за спазване на здравните изисквания и утвърдените медицински стандарти на основание чл. 40, ал. 4 от Закона за лечебните заведения – 32 (29 бр. на ЛЗ от област Шумен и 3 бр. на ЛЗ от друга област);

- Във връзка с чл. 81 от Закона за лечебните заведения са издадени 20 становища за недостатъчност.

В изпълнение на указания на ИАМН относно изпълнение на разпоредбите на чл. 42 от ЗЛЗ, на общини от област Шумен е предоставена обобщена информация за извършените регистрации на лечебни заведения и лечебна дейност по чл. 2а от ЗЛЗ на територията на съответната община.

2. Извършване на проверки за изпълнение на изискванията на Закона за лечебните заведения, наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на разрешения за лечебна дейност на лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи, диализните центрове и тъканните банки и администрира процеса по издаване на разрешение до изпращане на заявлението заедно със събраните документи на Изпълнителна агенция "Медицински надзор":

-През 2024 г. е подадено 1 заявление до МЗ и ИАМН чрез РЗИ-Шумен за промени по извършената регистрация и във вписаните обстоятелства в Разрешението за осъществяване на лечебна дейност на лечебно заведение за болнична помощ;

Извършени проверки за изпълнение на изискванията на Закона за лечебните заведения, наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с подадените заявления от лечебни заведения за болнична помощ относно спазване на медицинските стандарти - 8 броя проверки:

- по МС „Клинична лаборатория” – 1 бр.;
- по МС „Хирургия” – 1 бр.;
- по МС „Медицинска онкология” – 1 бр.;
- по МС „Нуклеарна медицина” – 1 бр.;
- по МС „Лъчелечение” – 1 бр.
- по МС „Образна диагностика” – 1 бр.
- по МС „Акушерство и гинекология” – 1 бр
- по МС „Гастроентерология” – 1 бр

- През 2024 г. е издадено 1 удостоверение за изпълнение на изискванията на наредбата по чл. 46, ал. 3 от Закона за лечебните заведения, правилника по чл. 28а, ал. 3 от Закона за лечебните заведения и на утвърдените медицински стандарти във връзка с издаването на

разрешения за извършване на лечебна дейност от лечебните заведения за болнична помощ, центровете за психично здраве, центровете за кожно-венерически заболявания, комплексните онкологични центрове, домовете за медико-социални грижи и диализните центрове.

3. Уведомяване на Изпълнителна агенция "Медицински надзор" за случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ:

През 2024 г. не са установени случаи на нарушения на медицинските стандарти, констатирани при изпълнение на правомощията на РЗИ, за което да се е налагало да уведомяваме за становище Изпълнителна агенция „Медицински надзор".

4. Извършване на регистрация на лицата, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве, и осъществяване контрол върху дейността им:

През 2024 г. са издени 2 бр. удостоверения за регистрация на лица, които практикуват неконвенционални методи за благоприятно въздействие върху индивидуалното здраве.

Извършени са 9 проверки на регистрани лица, упражняващи неконвенционални методи за благоприятно въздействие.

5. Издаване на разрешения за съхранението и продажбата на лекарствени продукти от лекари, лекари по дентална медицина и фелдшери съгласно Наредба № 5 от 2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти (ДВ, бр. 54 от 2011 г.):

В дирекция „Медицински дейности" се води регистър на лицата, получили разрешение съгласно Наредба №5 от 06.07.2011 г. за условията и реда за получаване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти.

През 2024 г. не са издавани разрешения за съхраняване и продажба на лекарствени продукти на лекари и лекари по дентална медицина.

През 2024 г. е издадена 1 заповед за прекратяване на разрешение за съхранение и продажба на лекарствени продукти.

Проверки на лекари във връзка с издадените разрешения за съхранение и продажба на лекарствени продукти от лекари и лекари по дентална медицина и снабдяването им с лекарствени продукти съгласно Наредба № 5 от 2011 г. през 2024 г. – 8 бр. проверки.

6. Извършване на проверки по чл. 93 от Закона за здравето по жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване, и участие в съвместни проверки с Изпълнителна агенция "Медицински надзор":

Постъпилите през 2024 г. в дирекция „Медицински дейности" жалби, сигнали, молби, заявления и запитвания са общо 227 от 210 лица. 182 лица са подали жалби, сигнали, заявления и запитвания във връзка с освидетелстването им от ТЕЛК. Разпределени са, както следва:

- 51 бр. жалби от 40 лица;
- 13 бр. сигнали от 12 лица;
- 2 бр. молби от 1 лице;
- 11 бр. запитвания от 11 лица;
- 150 бр. заявления от 146 лица.

Извършени са 227 бр. проверки по документи и/или в Информационната база данни във връзка с постъпилите жалби, сигнали, молби, заявления и запитвания. Освен това по жалби и сигнали са извършени 17 проверки в лечебни заведения.

След извършените проверки по всички жалби и сигнали се установи, че от тях няма основателени.

Препратени за разглеждане по компетентност към лечебни заведения и институции: - 23 бр. жалби и сигнали; 47 бр. заявления; 1 бр. молба.

Във връзка с постъпилите в дирекция „Медицински дейности" жалби, сигнали, молби, заявления и запитвания са изготвени и изпратени в законоустановения срок отговори до подателите им и заинтересованите институции.

Във връзка с постъпилите жалби, сигнали, молби, заявления и запитвания са изготвени 31 бр. индивидуални справки за лицата, които са изпратени до органите по чл.101б от ЗЗ.

7. Дейности по възложени от МЗ проверки:

- В изпълнение на заповеди на Министъра на здравеопазването за забрана на износа на определени лекарствени продукти, са извършени проверки в общо 91 аптеки на територията на област Шумен. За резултатите от извършените проверки са предоставени информации на МЗ.
- В изпълнение на Заповед № РД-02-55/01.03.2024г г. на Министъра на здравеопазването се извърши проверка на областната структура на „Сдружение за развитие на българското здравеопазване“ и на МЗ бе предоставен доклад за констатациите от проверката. Актуализирана е информацията на интернет страницата на РЗИ-Шумен.
- В изпълнение писмо с изх. №16-00-24/18.04.2024 г. на заместник-министъра на здравеопазването, на МЗ е предоставен доклад относно извършена проверка в Отделение по трансфузионна хематология в „МБАЛ – Шумен“ АД по отношение организацията на работа в ОТХ, взаимодействие с РЦТХ, осигуреност с апаратура и контрол по отношение на изправността й.
- В изпълнение на получено в РЗИ-Шумен писмо на МЗ с изх. №16-00-65/05.11.2024 г., на МЗ е предоставен Доклад относно извършени проверки в „МБАЛ-Шумен” АД, „КОЦ-Шумен“ ЕООД и „СБАЛК-Мадара“ ЕАД:
- по изпълнението на Договорите, сключени с лечебните заведения на основание § 21а от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, чл. 1, т. 1 от Постановление №307 на Министерския съвет от 2020 г. за одобряване на мерки за осигуряване на равнопоставен достъп на гражданите до медицинска помощ и Постановление №385 от 2020 г. на Министерския съвет от 2020 г. за одобряване на допълнителни разходи по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2020 г., както и на основание § 14 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2021 г., Решение №778 на Министерския съвет от 2021 г. и Постановление № 379 на Министерския съвет от 2021 г., за поддържане на готовност за оказване на медицинска помощ през периода на обявена извънредна епидемична обстановка поради епидемично разпространение на COVID-19, чрез гарантиране провеждането на кислородолечение на всички нуждаещи се пациенти;
- на разходите на предоставените субсидии през периода на пандемията от COVID-19, съгласно сключени едногодишни договори с Министерството на здравеопазването за поддържане на готовност, осигуряване на леглови капацитет и кислородолечение.

8. През 2024 г. са извършени 6 бр. проверки за „Избор на екип“ в ЛЗБП.

9. През 2024 г. от служители на дирекция „Медицински дейности” са извършени 30 проверки във връзка със спазването на чл. 56 от Закона за здравето.

11. Изготвяне на актове за установяване на нарушения и наказателни постановления по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането и предоставя информация за издадените наказателни постановления на Изпълнителната агенция по лекарствата:

За установяване на нарушения по чл. 50, 51 и 53 от Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането са извършени 8 проверки (по 2 всяко тримесечие) в Отделение по трансфузионна хематология на „МБАЛ-Шумен” АД и ЦСМП-Шумен. За резултата от проверките са изготвени и изпратени 4 информации до ИАЛ. През отчетната 2024 г. не са констатирани нарушения в лечебните заведения във връзка с дейностите им по Закона за кръвта, кръводаряването и кръвопреливането.

12. Контрол върху дейността на лечебните и здравните заведения по осъществяването на метрологичен контрол върху медицинската техника и апаратура:

През 2024 г. са извършени 21 бр. проверки за спазване на нормативните изисквания относно метрологичния контрол на медицинската апаратура с измервателни функции.

13. Контрол на обектите за търговия на едро и дребно с лекарствени продукти по реда на Закона за лекарствените продукти в хуманната медицина (складове, аптеки, дрогерии):

През 2024 г. са извършени 3 бр. проверки в аптеки за издаване на хигиенно заключение. Издадени са 3 бр. заключения за хигиенна оценка за откриване на обекти за търговия с лекарствени продукти;

Систематичен здравен контрол в обекти за търговия с лекарствените продукти:

- извършени са общо 121 бр. проверки в аптеки, в т.ч. 64 бр. проверки в аптеки по ЗЛПХМ и 57 бр. проверки по спазване на пределните цени на лекарствените продукти в хумананта медицина);

През 2024 г. е издадено 1 Удостоверение за регистрация на дрогери

През 2024 г. е издадена 1 заповед за заличаване на дрогерия.

През 2024 г. са извършени 6 проверки на дрогерии.

Изготвени справки за лекарства, използвани при лечението на COVID-19 и организация на дейностите по доставките на лекарствени продукти:

- 12 бр. справки за наличните/необходимите количества от лекарствения продукт Veklury INN – Remdesivir;

- 6 бр. отчети/заявки за изразходваните/наличните количества лекарствения продукт Kineret 100 mg/0,67 ml инжекционен разтвор в предварително напълнена спринцовка (INN Anakinra).

14. Осъществяване на предвидените в Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите и нормативните актове по прилагането му дейности:

Извършени проверки на аптеки, извършващи търговия с наркотични вещества (с лиценз по ЗКНВП) – 28 бр.

Проверки за издаване на протокол на аптеки, кандидатстващи за лицензия за търговия с наркотични вещества или промяна в обстоятелствата – 1 бр.

Извършени са 32 вписвания в регистъра на специални формуляри по чл. 13, ал. 4 от Наредба №21/12.10.2000 г. за изискванията към документацията и отчетността при извършване на дейности с наркотични вещества и техните препарати;

Приетите през 2024 г. отчети за движението на наркотичните вещества са 120.

Изготвени от инспектора по наркотични вещества тримесечни отчети за движението на наркотичните вещества - 4 бр.

Във връзка с промените на Наредба №4, влезли в сила от 13.06.2023 г., в РЗИ- Шумен са приети и отписани от регистъра специални рецептурни бланки (зелени и жълти рецепти) от 19 лекари.

„КОЦ-ШУМЕН” ЕООД и аптеките на територията на област Шумен са уведомени за необходимостта да предадат в РЗИ-Шумен рецептурните бланки за предписване на НВ

През 2024 г. не са издавани актове по ЗАНН във връзка с нарушения по ЗКНВП.

Участия на инспектора НВ:

Участие в Общинския съвет по наркотични вещества при община Шумен – 1 участие.

Участие в организиран от отдел ”Контрол на наркотичните вещества” в дирекция ”Лекарствена политика” на МЗ семинар в изпълнение на дейностите за 2024 г. по Националната програма за изпълнение на Плана за действие на Националната стратегия за борба с наркотиците (2020-2024г.), проведен в гр. Плевен на 27.06.2024 г. и 28.06.2024 г.

15. Водене на регистър на лекарите и лекарите по дентална медицина, които предписват лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества от приложения № 2 и 3 на Закона за контрол върху наркотичните вещества и прекурсорите:

Регистърът се води от инспектора по наркотични вещества.

През 2024 г. не са постъпили заявления за вписвания в регистъра.

16. Планиране, организиране и контролна дейностите по медицинското осигуряване на населението при бедствия, аварии и катастрофи:

- 3 бр. проверки в ЛЗБП и ЦСМП-Шумен относно готовността за работа на лечебното заведение по отбранително мобилизационна подготовка и защита на населението при бедствия аварии и катастрофи.
- Извършени са 8 бр. проверки в „МБАЛ-Шумен“ АД, „КОЦ-Шумен“ ЕООД и ЦСМП-Шумен, „СБАЛК-Мадара“ ЕАД, ДЦ „Дъчмед“ ЕООД, ДПБ, „МБАЛ-Велики Преслав“ ЕООД и ДКЦ – Шумен във връзка Заповеди на Директора на РЗИ-Шумен относно

готовността на лечебните заведения по защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи.

- В изпълнение на чл. 3, ал. 1, чл. 6 , ал. 1, т. 1, 3, 8, 11 и 13 и чл. 9 от Закона за защита при бедствия и постъпило в РЗИ-Шумен писмо на Областния управител на област Шумен от 17.10.2024 г., на ОА са предоставени:

1. Доклад за проведените превантивни мероприятия и готовността за работа на структурите на Министерство на здравеопазването през зимния период на 2024/2025 година в област Шумен;

2. Регистър на диспансеризираните бременни с предполагаем термин за раждане през зимния сезон от 01.11.2024 г. до 30.04.2025 г.;

3. Регистър на пациентите на хемодиализа в „Дъчмед Диализа България - „Диализен център Шумен" ЕООД и в Отделението за хемодиализа към „МБАЛ-Шумен" АД към месец октомври 2024 г.;

4. Регистър на общопрактикуващите лекари в област Шумен с посочен телефон, електронна поща и адрес на практиката;

5. Регистър на акушер - гинеколозите в област Шумен, които имат под наблюдение бременни с предполагаем термин на раждане ноември 2024 г. - април 2025 г.;

6. Списък на водачите и техниката, обслужващи пациенти на диализно лечение на територията на област Шумен към следните лечебни заведения:

- „МБАЛ-Шумен" АД (фирма „Муситранс 2020" ЕООД по договор с лечебното заведение);
- „Дъчмед Диализа България - „Диализен център Шумен" ЕООД.

- В изпълнение на получено в РЗИ-Шумен писмо на МЗ с изх. №16-00-62/11.10.2024 г., на МЗ е предоставен Доклад относно проведените превантивни мероприятия и готовността за работа на РЗИ-Шумен, лечебните и здравни заведения на територията на област Шумен през зимния период на 2024/2025 година.
- В изпълнение на получено в РЗИ-Шумен писмо на МЗ с изх. №16-00-75/10.12.2024 г., на МЗ е предоставен Доклад относно осигуряване функционирането на системата на здравеопазването в област Шумен по време на предстоящите Коледни и Новогодишни празници през 2024 г.

17. Разработване на военновременни планове за организацията на медицинската помощ за населението в региона и извършване на дейности по отбранително-мобилизационна подготовка:

- справки за свободните легла в ЛЗБП на територията на област Шумен – 250 бр.;
- на „МБАЛ-Шумен АД и ЦСМП-Шумен са предоставени методически указания за изпълнението на дейностите и задачите по ОМП в МЗ през 2024 г.
- Актуализирана е заповедта за състава на Областния съвет по медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи.
- В изпълнение на постъпило в РЗИ-Шумен писмо с изх. №12-00-115/14.03.2024 г. лечебните заведения за болнична помощ, ЦСМП и ДКЦ на територията на област Шумен са информирани относно предприемането на мерки, свързани с противодействие на тероризма в лечебните заведения.
- Участие на гл. инспектор ОМП от ДМД в занятие по изготвяне на заявки за отсрочване на запасни и техника-запас, проведено в ОА-Шумен на 22.04.2024 г.
- отчет за изпълнените дейности по Отбранително-мобилизационната подготовка на РЗИ гр. Шумен през 2023 г. - 1 бр.;
- отчет за разходваните финансови средства по Отбранително-мобилизационната подготовка на РЗИ гр. Шумен за 2023 г. - 1 бр.;
- план за дейностите по Отбранително-мобилизационната подготовка на РЗИ гр. Шумен през 2024 г. - 1 бр.;
- изготвени 8 бр. справки за МЗ (телефонен регистър на здравните и лечебни заведения в област Шумен с актуална информация на телефоните и GSM номера на ръководителите на здравното/лечебното заведение и на специалиста по ОМП, лечебните заведения по видове, болничните легла по видове, осигуреност с медицински персонал -

лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти, специалисти по здравни грижи и помощен персонал, регистър на специализираните медицински екипи, разчет на екипите за спешна медицинска помощ и спешен медицински транспорт в ЦСМП-Шумен, наличните транспортни средства за медицинска евакуация, подвижни лаборатории, амбулатории и кабинети, месечно потребление на кислород за медицински цели);

- информация до Военно окръжие Шумен относно обобщена заявка за безусловно и условно отсрочване на запасни, назначени на работа в РЗИ-Шумен за времето от 2024 г. до 2025 г. - 1 бр.;
- информация до Община Шумен относно обобщена заявка за безусловно и условно отсрочване на запасни, назначени на работа в РЗИ-Шумен за времето от 2024 г. до 2025 г. - 1 бр.
- 1 информация до МЗ относно организиране на оповестяването на служителите на Министерството на здравеопазването при бедствия, аварии и катастрофи;
- актуализирани 5 бр. схеми за верижно оповестяване на личния състав на РЗИ-Шумен, в т.ч. на щаба за реагиране, дирекция „АПФСО“, дирекция „НЗБ“, дирекция „МД“ и дирекция „ОЗ“.

18. Осъществяване на дейности по Закона за закрила на детето и по други нормативни актове съвместно със звената, ангажирани със социалното подпомагане в общините:

Участия в дейности, свързани със детското здравеопазване:

- участия в заседания на Регионален съвет по осиновяване – 52 участия;
- участия в в заседания на Комисията по Приемна грижа към РДСП-Шумен – 14 участия;
- По искане на общини от област Шумен са определени представители от ДМД за включване в състава на 3 бр. Комисии за детето към общините
- Участие на служители от ДМД в заседания на Комисии за детето към общини от област Шумен – 4 бр. участия
- Участие в заседание на Комисията за насочване на ученици с хрон. заболявания, с физически и сензорни увреждания, със СОП и др., проведено на 07.06.2024 г. в РУО-Шумен
- Участие в работна междуинституционална среща в ДСП-Шумен във връзка с Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие и за взаимодействие при кризисна интервенция във връзка с дете в риск, проведена на 26.03.2024 г.
- Участие на гл. инспектор от ДМД в Национална кръгла маса на тема „Зона ЗаКрила – високоспециализирана услуга на областно ниво в съответствие с новото законодателство“, която се проведе на 15.05.2023 г. в КСУДС Шумен и Община Шумен.

Други дейности, свързани със детското здравеопазване:

Два пъти през 2024 г. (на шестмесечие) на МЗ е изпратена информационна карта, съдържаща данни за новородени деца в област Шумен в непосредствен риск от изоставяне или настаняване в специализирани институции, за новородени деца припознати от лица с чуждо или двойно гражданство, за новородени деца с увреждания, за починали деца и деца жертва на насилие или в риск от насилие.

В изпълнение на постъпило в РЗИ-Шумен писмо с изх. №12-00-102/07.03.2024 г. всички лечебни заведения на територията на област Шумен са информирани относно задължението им за уведомяване за непосредствен риск от изоставяне на дете.

Във връзка с ангажимента на МЗ по Механизма за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въвлечени в родителски конфликти, на МЗ се изпращат регулярно Информационни карти за външен мониторинг по прилагане на Механизъм за работа и сътрудничество между институциите по случаи на деца, въвлечени в родителски конфликти.

Във връзка с постъпило в РЗИ - Шумен писмо от Главния секретар на Държавна агенция за закрила на детето с изх. №98-00-1117-2/08.08.2024 г. относно постъпил сигнал на Националната телефонна линия за деца от непълнолетното момиче на 17 г., съдържащ искане да ѝ се окаже спешна помощ, след употреба на алкохол и психоактивни вещества (ПАВ), в компанията на свои приятели, по повод празнуван от тях рожден ден в къща за гости в с.

Кюлевча област Шумен от служители на ДМД са извършени проверки в 2 лечебни заведения, изискана е информация от ДСП-Шумен и е отговорено на ДАЗД.

19. Извършване на други дейности, произтичащи от нормативен акт или от законните разпореждания на директора на РЗИ:

Участия в обучения, заседания на комисии и съвети и др.:

- Във връзка с пълномощни от Министърът на здравеопазването, директора на дирекция „Медицински дейности“ към РЗИ – Шумен участва в 3 заседания на общото събрание на акционерите на „Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен“ АД, гр. Шумен
- Участие на директора на ДМД в 4 заседания на общинската комисия за избор на управител на „КОЦ-Шумен“ ЕООД
- Участие в обучителен семинар на тема „Статистика на общественото здравеопазване – организация на статистическата дейност и повишаване качеството на информацията от съвместно провежданите изследвания в съответствие с европейското законодателство“ с експерти от Министерството на здравеопазването, Националния център по обществено здраве и анализи и Регионалните здравни инспекции, проведен в Учебно-квалификационен център на НСИ в с. Сливек, обл. Ловеч в периода от 7 до 9 октомври 2024 г. – 1 участник.
- Участие в е-модул за самообучение на тема „Стратегии и политики за противодействие на рисковете в държавната администрация**“,** организиран от ИПА – 1 участник.
- Участие в е-модул за самообучение на тема „2024-ДК-25 – Електронен документ и електронен подпис (базов модул)“, организиран от ИПА – 3-ма участници.
- Участие в е-модул за самообучение на тема „Организация на документооборота в държавната администрация“ организиран от ИПА – 2-ма участници.
- Участие в онлайн обучение на инспектор от ДМД във връзка с работата с Интегрираната информационна система за събиране и отчетане на дейностите по ДЗК, проведено на 22-23.02.2024 г.
- В периода от 04.09.2024 г. до 13.09.2024 г. трима служители на ДМД участваха в дейности по активиране на мобилното приложение „еЗдраве“, осъществявани извън сградата на РЗИ-Шумен. През м. 09.2024 г. служителите на РЗИ-Шумен са обработили общо 617 бр. заявления за сдвоявания на електронни здравни досиета.
- Участие в деветата ежегодна световна кампания Седмица на лекарствената безопасност на тема „Използване на лекарствата по правилния начин за предотвратяване на нежелани реакции и съобщаване на настъпили нежелани реакции“, организирана от ИАЛ.

През 2024 г. от служителите на дирекция „Медицински дейности“ са изготвени 447 бр. справки и информации по искане на други органи и организации

МЕДИКОСТАТИСТИЧЕСКА И ИКОНОМИЧЕСКА ИНФОРМАЦИЯ

1. Контрол по спазване на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти:

- Извършени са 30 бр. проверки в лечебни заведения за установяване спазването на изискванията на Наредба №1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения.

2. Събиране и анализиране на информация, свързана с разходването на публични средства в лечебните и здравните заведения на територията на областта, и извършването на проверки по изпълнение на наредбата по чл. 106а, ал. 6 от Закона за лечебните заведения:

Контрол по спазването на Наредба №3/05.04.2019 г. за субсидиране на лечебни заведения със средства от бюджета на Министерството на здравеопазването:

През 2024 г. на територията на Област Шумен три лечебни заведения - „МБАЛ-Шумен” АД, „МБАЛ-Велики Преслав” ЕООД и „КОЦ-Шумен“ ЕООД, имаха сключени договори с Министерство на здравеопазването по Наредба № 3/05.04.2019 г. за субсидиране на лечебните заведения от МЗ.

- За отчетния период в РЗИ-Шумен са приети, проверени и изпратени в МЗ 27 месечни отчети на лечебните заведения, сключили договор с МЗ по Наредба № 3/05.04.2019 г. Съгласно изискванията на Наредба №3 са извършени 12 бр. проверки в ЛЗБП.

3. Проучване и установяване потребностите в областта от лекари, лекари по дентална медицина, фармацевти и други медицински и немедицински специалисти с висше образование и предложения до министъра на здравеопазването за броя на местата за следдипломно обучение:

- Съвместно с районните колегии на съсловните организации е извършено проучване на потребностите от съответни специалисти в областта съгласно Наредба № 1 от 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването
- Въз основа на събраната и обработена информация е изготвен и предоставен на НЦОЗА анализ за състоянието на специалистите в областта на здравеопазването за област Шумен за 2024 г. (по реда на чл. 44, ал. 5 от Наредба 1 от 22.01.2015 г. на Министерство на здравеопазването). В анализа е включена информация за броя на придобилите и упражняващите специалност по възрастови групи, осигуреността на населението от областта със съответен вид специалисти, потребностите на населението от специалисти и прогноза за броя на упражняващите специалност и тяхната възраст и за потребностите от специалисти през следващите пет години.

Следдипломно обучение:

- съгласно нормативни изисквания (чл. 17 и чл. 44 от Наредба №1 на МЗ от 2015 г.) за сайта на РЗИ-Шумен изготвени 5 информации във връзка с местата за специализанти в ЛЗ - бази за обучение;
- на ЛЗ и РК на БЛС е предоставен План-разписание на курсове и индивидуално обучение за следдипломна квалификация на висшите медицински и немедицински кадри през 2025 г. в Медицински факултет – София
- На МУ-София са предоставени заявки за участие на висши медицински кадри в курсовете, които се предвижда да бъдат проведени през 2025 г.
- В изпълнение на чл. 17, ал. 7 на Наредба №1 от 22.01.2015 г. на МЗ е предоставена информация за броя на обявените през второто полугодие на 2023 г. и първо полугодие на 2024 г. от базите за обучение на територията на област Шумен, свободни длъжности за специализанти по специалности.
- На НЦОЗА е предоставена информация съгласно чл. 44, ал. 7 от Наредба №1 от 22 януари 2015 г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването относно предложения от базите за обучение в област Шумен за места, финансирани от държавата
- Във връзка с молба на 1 ЛЗИБП (ОПЛ), на НЦОЗА и МЗ е предоставена 1 информация.

4. Събиране, обработка и предоставяне финансово-икономическа статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона:

4.1. Бюджетни прогнози на разпоредителите с бюджет за МЗ:

В изпълнение на постъпило в РЗИ – Шумен писма на МЗ е предоставена:

- обобщена прогнозна информация на общинските лечебни заведения за болнична помощ към 31.12.2024 г. на територията на област Шумен.

- обобщена информация по представянето на бюджетните прогнози на Първостепенните разпоредители с бюджет за периода 2025-2027 г. на територията на област Шумен.

- информация относно подготовка на бюджетна прогноза на натуралните и стойностните показатели за финансиране на делегираните от държавата дейности за периода 2025-2027 г.

- обобщена информация за държавните и общински лечебни заведения за болнична помощ – търговски дружества в област Шумен - първостепенни разпоредители с бюджет за периода 2025-2028 г.

4.2. Събиране, обработване и предоставяне на финансово-икономическа и статистическа информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните

заведения на територията на региона:

- Годишна справка за 2023 г. за оказана медицинска помощ на чужденци, които не се ползват с правата на български граждани – 1 бр. годишна справка;

- Списък на заболяванията, състоянията и честотата на пътуванията на правоимащите болни за 2024 г. – 1 бр. годишна справка;

5. Събиране, обработване и предоставяне на медико-статистическа информация за дейността на лечебните и здравните заведения:

5.1. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на отчетите за дейността на Детски ясли, Обединени детски заведения - 15 бр. отчети;

5.2. Събиране, извършване на контрол и предоставяне на НСИ на годишните отчети за легловия фонд и персонала на ЛЗБП, хосписите, ЛЗИБП (ДКЦ, МЦ, МДЦ, ДЦ, СМДЛ, СМТЛ, ЦСМП, РЗИ и други дейности в здравеопазването към общините) - обработени общо 59 отчети;

5.3. Изследване „Система за здравни сметки“ за НСИ – МДЛ с образна диагностика – 1 бр. справка.

5.4. Събиране, извършване на контрол, обработка и предоставяне на НЦОЗА на годишните статистически отчети на: ЛЗБП и хосписите; ЦСМП по филиали и ЛЗИБП по групировки; специализирани кабинети (психиатрични, кожно-венерологични и пневмо-фтизиатрични) към ЛЗИБП. Обработени 428 бр. отчети и приложения към тях (5 лечебни заведения за болнична помощ, ЦСМП, ДКЦ, 1 диализен център, 1 хоспис и 342 лечебни заведения за извънболнична помощ)

5.5. Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа и медико - статистическа информация информация:

Събрани и обработени оперативни статистически отчети (в т.ч. ежемесечни справки по реда на чл. 17 от Наредба № 14/ 15.04.2004 г., информация за предоставените услуги на здравноосигурените лица по реда на чл. 24а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ, тримесечни обобщени справки за натуралните показатели: ДЯ и кухни, здравни медиатори, ежемесечни справки по ПМС №17 от 31.01.2007 г., ЗППП, ОМИ, МСБ, аборти, остри интоксикации, сведения за живородените, мъртвородените и умрелите, за умрелите деца под 1 година сведение, за умрелите деца от 1 до 17 години, сведение за перинатална смърт и др.) – 328 бр.

- Обработени оперативни сведения и друга статистическа информация (в т.ч.. съобщения за смърт, известия, информационни карти, карти за суицидно действие и др.) – 1997 бр.

Изготвени са следните доклади, отчети и справки:

- Шестмесечна оперативна медико-статистическа информация за използваемостта на легловия фонд в ЛЗБП в област Шумен през 2024 г. - 2 бр. справки;
- На Министъра на здравеопазването е предоставен Доклад за използваемостта на болничните легла по видове и медицински дейности в лечебните заведения за болнична помощ на територията на област Шумен през 2023 г.

Отчетите/справките са изпращани при спазване сроковете/ графика за изпращане на съответните институции.

6. Дейности по внедряване и поддържане на единни информационни системи за отчетност на лечебните и здравните заведения, оказване методична помощ и осъществяване на контрол при прилагането им:

- Във връзка с влязла в сила Наредба за изменение и допълнение на Наредба № Н-6 от 2022 г. за функционирането на НЗИС, служители на ДМД участваха в организирани от МЗ срещи и обучения за работа със системата за сдвояване на еЗдраве, с представители на „Информационно обслужване“ АД и МЗ.
- През 2024 г. са обработени общо 689 бр. заявления за сдвояване на електронни здравни досиета.
- Съгласно указания на НЦОЗА, ЛЗБП са информирани относно предоставянето на данни за Хоспитализираните случаи за 2023 г.;

• На АСП, МЗ и МТСП е предоставена 1 информация относно затруднения при създаването на справките по чл. 101б, ал. 3 и 5 от Закона за здравето

7. Изработване на анализи и изготвяне на оценки на здравно-демографските процеси на територията на региона, необходими за формирането на национална и регионална здравна политика:

След обработване на статистическата информация, предоставена от ТСБ, НСИ и от годишните отчети на лечебните заведения за 2023 г. е изготвен 1 брой Анализ за здравно-демографското състояние на област Шумен за 2023 г.

По искане на общини от област Шумен са изготвени 3 бр. информации за съответните общини.

ДЕЙНОСТИ ПО МЕДИЦИНСКА ЕКСПЕРТИЗА И РЕГИОНАЛНА КАРТОТЕКА НА МЕДИЦИНСКИТЕ ЕКСПЕРТИЗИ

1. Издаване на заповеди за състав на ЛКК:

През 2024 г. от дирекция „Медицински дейности" са издадени общо 73 заповеди:

- 17 бр. заповеди за сформиране на ЛКК (в ЛЗБП и ЛЗИБП);
- 56 бр. заповеди за промени в състава на ЛКК, за заместване на председатели на ЛКК, за промяна на работния график, за неработещи комисии.

2. Извършване на проверки по медицинската експертиза в лечебни заведения, в т.ч. проверки от Регионален съвет на издадени решения за временна неработоспособност и Експертни решения по чл. 103, ал. 3 на Закона за здравето:

- Извършени са общо 46 проверки за контрол по създадената организация на работа на ЛКК и по воденето на медицинската документация в лечебни заведения със сформирани ЛКК (ЛЗБП и ЛЗИБП)
- Извършени са общо 30 проверки за спазване на нормативните изисквания към лечебните заведения за извънболнична помощ по експертиза на временната нетрудоспособност в 30 бр. ЛЗИБП

3. Препращане на обжалвани болнични листове:

- - Препращане от Регионалния съвет към РЗИ-Шумен на обжалвани еднолично издадени болнични листове, към ЛКК – 29 броя

- Създадени, обработени в РКМЕ и препратени към ТЕЛК преписки по обжалвани болнични листове, издадени от ЛКК - 38 бр.

- Препращане от Регионалния съвет към РЗИ-Шумен на обжалвани еднолично издадени болнични листове към други РЗИ, на чиято територия е регистрацията на лечебните заведения, издали болничните листове – 2 броя болнични листове.

Във връзка с контрола на издадените актове от органите за експертиза на временната неработоспособност през 2024 г., Регионалният съвет по чл. 111 от Закона за здравето през 2024 г. е провел 4 заседания. Заседанията на Регионалния съвет са проведени във връзка с обжалвани чрез РС еднолично издадени болнични листове за които 14-дневния срок на обжалване е спазен. Разгледана и обсъждена е постъпила в РЗИ-Шумен Жалба от работодател с изх. №25/11.03.2024 г., наш вх. №97-02-15/11.03.2024 г. относно Болничен лист, издаден на 29.02.2024 г. за периода 10.02.2024 г. – 29.02.2024 г. от Специализирана лекарска ЛКК по психиатрия към Държавна психиатрична болница (ДПБ) с. Царев брод с Диагноза „Рецидивиращо депресивно разстройство, сегашен епизод – умерено тежък". Жалбата е подадена в законоустановения срок. Комисия от членове на Регионалния съвет извърши проверка в лечебното заведение. Жалбата бе неоснователна.

В изпълнение на постъпило в РЗИ – Шумен писмо с изх. №33-00-10/26.01.2024 г. на МЗ е предоставена информация относно Регионалния съвет към РЗИ-Шумен във връзка с осъществяване и организация на дейността по чл. 111, ал. 1, изречение второ от ЗЗ.

4. Организация по експертизата на трайната неработоспособност и преосвидетелстване:

- приети и обработени заявления-декларации с документи за явяване на ТЕЛК и обработени медицински експертни досиета – общо 4806 бр. (в т.ч. 1993 за първоначално освидетелстване, 1581 за преосвидетелстване, 803 за влошено здравословно състояние, 14 оттеглени заявления, 3 за подобрено здравословно състояние, в ЕИСМЕ за ВНР - 453бр.);

- проверени в ИСКМЕ и заверени експертни решения за ТНР/ВСУ – 5127 бр;
- 445 бр. проверени в ЕИСМЕ и заверени експертни решения за ВНР
- изпращане/връчване електронно ЕР на ТЕЛК на заинтересованите страни - 5746 бр. ТП на НОИ, 5495 бр. на РДСП, 5495 бр. АХУ, 1118 бр. до работодатели и др.
- брой издадени ЕР на ТЕЛК за ТНР – 3948 бр.;
- брой издадени ЕР на ТЕЛК за ВНР - 453 бр.
- създадени и обработени в РКМЕ преписки по обжалвани експертни решения – жалби до НЕЛК - общо 248 бр. (в т.ч. 223 от граждани и 24 от ТП на НОИ-Шумен).
- брой отменени експертни решения на ТЕЛК – 117;
- брой лица, получили експертни решения за трайна неработоспособност от НЕЛК – 84 бр.;
- извършени проверки на основание чл. 71, ал. 1, т.5 и т. 6 от ПУОРОМЕРКМЕ на ТЕЛК I-ви състав – 4 бр. проверки.

5. Изготвени и предоставени справки и информации във връзка с медицинската експертиза:

- Изготвени тримесечни справки за дейността на ТЕЛК – 4 бр. справки за МЗ;
- Във връзка с прилагане на чл. 101б от ЗЗ на централните управления на НОИ, НЗОК, Агенцията за социално подпомагане, Агенцията за хората с увреждания, Националната агенция за приходите и 10 общини от област Шумен по настоящ адрес на лицата са предоставени 195 бр. справки.

-Служителите от РКМЕ-Шумен регулярно изпращат влезлите в сила експертни решения на ТЕЛК на ТП на НОИ – Шумен чрез ССЕВ

6. Други дейности във връзка с медицинската експертиза на трайно намалената работоспособност (кореспонденция, архивиране на МЕД):

- Преписки с НОИ по медицинската експертиза – 4815 бр. преписки (за медицинската комисия на НОИ)
- Създадени нови МЕД във връзка с първоначално подадени документи за освидетелстване от ТЕЛК - 1993 бр. МЕД;
- Преархивиране на МЕД на починали лица, съгл. чл.61 от ПУОРОМЕРКМЕ (справка в ИБД) - 599 бр. МЕД.
- Изпратени от РКМЕ писма – 2719 бр. (в т.ч.1395 бр. до лицата с изтичащи ЕР на ТЕЛК, подлежащи на преосвидетелстване, 1118 писма до работодател, 206 бр. до НЕЛК (вкл. и МЕД);

7. Участия в срещи, обучения и др. във връзка с медицинската експертиза:

- Участие в работна срещи с членове на ТЕЛК - I състав към „МБАЛ - Шумен" АД, проведена на 25.01.2024 г.
- Участие в работна среща с представители на „МБАЛ-Шумен“, проведена на 02.02.2024 г.
- Участие в онлайн среща с МЗ ,НЕЛК и „Информационно обслужване“ АД във връзка с ИСКМЕ, проведена на 26.02.2024 г.
- Участие в 2 онлайн срещи относно работата с ИСКМЕ във връзка с промените в ПУОРОМЕРКМЕ (случайно разпределение на ТЕЛК) с представители на МЗ, НЕЛК и „Информационно обслужване“ АД, проведени на 17.06.2024 г. и 28.06.2024 г.
- Участие на Директора на РЗИ-Шумен и служители от ДМД в организирана от МЗ работна срещи във връзка с последните промени в ПУОРОМЕРКМЕ, проведена на 09.07.2024 г. в МЗ
- Във връзка с получено в РЗИ - Шумен писмо на Министъра на здравеопазването с изх. №16-00-46/06.08.2024 г. относно функциониране на новосъздадените ТЕЛК в страната, на 08.08.2024 г. се проведе работна среща, в която участваха директора на РЗИ-Шумен, служители на ДМД към РЗИ-Шумен, управителя на „КОЦ-Шумен“ ЕООД, председателя и членове на новосформирания ТЕЛК код 2714 към „КОЦ-Шумен“. Обсъдени бяха въпроси и проблеми, свързани с функционирането на ТЕЛК при „КОЦ - Шумен“ ЕООД.

8. Други дейности, свързани с организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза

В изпълнение на постъпило в РЗИ – Шумен писма на МЗ са предоставени:

- Анализ на проблемите и причините за тях на територията на област Шумен при освидетелстването на лицата от ТЕЛК и предприетите мерки.

- Информация за предприетите от РЗИ-Шумен действия относно недопускане на посочените пропуски в Информационната база данни по чл. 108а от Закона за здравето и нарушаване правата на хората с увреждания по вина на ТЕЛК, касаещи справки по чл.101б, ал. 3 и ал. 5 от Закона за здравето.

РЗИ-Шумен е предприела действия за откриване на ТЕЛК в лечебни заведения на територията на област Шумен – след съгласуване с Министъра на здравеопазването са издадени 3 бр. заповеди за откриване на ТЕЛК във всяко лечебно заведение, попадащо в обхвата на чл. 10, ал. 2 от Правилника. На територията на област Шумен са разкрити 2 нови ТЕЛК, актуализиран е състава на досега действащия ТЕЛК. Едно ЛЗБП е обжалвало Заповедта за разкриване на ТЕЛК.

На МЗ е предоставен доклад относно предприети от РЗИ-Шумен действия в изпълнение на последните промени в ПУОРОМЕРКМЕ във връзка с откриването на нови ТЕЛК и привеждане на съставите на съществуващите ТЕЛК в съответствие на изискванията на чл. 11 от Правилника.

ЛЗБП с ТЕЛК са информирани неколкократно относно провеждане на обучение по медицинска експертиза на основание чл. 14, ал. 3 от Правилника за устройството и организацията на работа на органите на медицинската експертиза и на регионалните картотеки на медицинските експертизи –обучение с информационната база данни по чл. 108а от Закона за здравето.

В изпълнение на получено в РЗИ-Шумен писмо на Министъра на здравеопазването е предоставен Доклад за проверка в „Многопрофилна болница за активно лечение - Велики Преслав” ЕООД, гр. Велики Преслав за изпълнение на действащата нормативна уредба и съответствието между фактическата обстановка с действащото разрешение за осъществяване на лечебна дейност

На служителите от РКМЕ-Шумен е дадена възможност да ползват регистрация на РЗИ-Шумен в Системата за сигурно електронно връчване с цел изпращане на документи.

Със заповед на директора на РЗИ-Шумен на служител от ДМД е възложено осъществяването на постоянен контрол върху качеството на сканиране на представената медицинска документация/МЕД в РКМЕ-Шумен, за което са уведомени МЗ и НЕЛК.

В изпълнение на получено в РЗИ - Шумен писмо на Министъра на здравеопазването е предоставен доклад относно функционирането на новосъздадените ТЕЛК в ЛЗБП на територията на област Шумен.

В изпълнение на постъпили в РЗИ-Шумен писма от Директора на НЕЛК са актуализирани потребителите от ТЕЛК и РКМЕ в ЕИСМЕ, ЛЗ с ТЕЛК са информирани относно организирани от НЕЛК обучения, необходимостта от определяне на ден за домашни посещения на ТЕЛК и начина за даване/прекратяване на достъп на служители до ЕИСМЕ, актуализиран е графика на 2 ТЕЛК към „МБАЛ-Шумен“ АД във връзка с дом. посещения.

Издадени са становища на Директора на Регионална здравна инспекция – Шумен относно кадровата осигуреност на ТЕЛК към „КОЦ – Шумен“ ЕООД и ТЕЛК съставите към „МБАЛ – Шумен“ АД.

В изпълнение на получено в РЗИ-Шумен писмо на МЗ с изх. №16-00-72/28.11.2024 г., със заповед на директора на РЗИ-Шумен на служител от ДМД е възложено осъществяването на постоянен контрол върху изпълнение от ТЕЛК на указанията на Министъра на здравеопазването.

Със заповед на директора на РЗИ-Шумен на служител от ДМД е възложено осъществяването на постоянен пряк контрол върху качеството на работа на ТЕЛК предвид необходимостта от създаване на организация за изпълнение на дадените от НЕЛК насоки и указания с писмо изх. №I-13267/15.11.2024 г., за което са уведомени МЗ и НЕЛК.

В изпълнение на постъпило в РЗИ-Шумен писмо на НЕЛК е предоставена информация относно обжалвани експертни решения на ТЕЛК пред НЕЛК през деветмесечието на 2024 година.

ДЕЙНОСТИ ПО НАЦИОНАЛНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

1. Участие в изпълнението на международни и национални програми и проекти в областта на медицинските дейности:

1.1. Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве:

В „МБАЛ-Шумен“ са извършени 4 проверки на дейностите, финансирани по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве. Изготвени са 2 доклада (от които 1 е шестмесечен и 1 - годишен доклад).

1.2. Проект BG16RFOP001-4.001-0001 „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ”, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020

В обекти на ЦСМП-Шумен относно изпълнение на проект BG16RFOP001-4.001-0001 „Подкрепа за развитие на системата за спешна медицинска помощ”, финансиран по Оперативна програма „Региони в растеж” 2014-2020 са извършени 58 бр. проверки.

2. Разработване и участие в изпълнението на регионални програми и проекти в областта на медицинските дейности:

- По искане на община от област Шумен е определен представител от ДМД за включване в състава на Съвета по въпросите на социалните услуги
- Участие с доклад в заседание на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия в област Шумен, проведено на 06.11.2024 г. в Областна администрация Шумен.
- Участие в заседание на Областния съвет за хората с увреждания в област Шумен, проведено на 03.12.2024 г. в Областна администрация Шумен.

НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

През 2024 г. щатното разписание на Д“НЗБ” бе както следва:

Директор на дирекция	1
Отдел ПЕК вкл. Имунизационен кабинет	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	1
3. Старши инспектор	3
4. Инспектор	5
5. Младши експерт	1
6. Изпълнител-хигиенист	1
Отдел”Медицински изследвания”	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	1
2. Младши експерт	3
3. Изпълнител-хигиенист	1
Всичко дирекция	**19**

Във връзка с промените в Устройствения правилник на Регионалните здравни инспекции, публикувани в ДВ бр. 103 от 06.12.2024 г., с които се намалява числеността на РЗИ Шумен с една щатна бройка (от 71 щ. бр. на 70 щ. бр.), бяха извършени следните промени в структурата на РЗИ Шумен считано от 10.12.2024 г.:

- Съкращаване на 1 щатна бройка по служебно правоотношение в отдел „Противоепидемичен контрол“ на дирекция „Надзор на заразните болести“.

Щатната окомплектованост на този етап удовлетворява нуждите на дирекцията.

Контролна и организационно-методична помощ.

Цялостната дейност на Д”НЗБ” по ДЗК бе организирана по предварително изготвени в началото на годината планове по отдели и индивидуални, съобразени с целите и изискванията на МЗ и регионалните приоритети по профилактика и контрол на острите заразни и паразитни болести, както и за имунопрофилактиката. Внедрената компютърна програма за ОЗБ улеснява и унифицира изготвянето на отчетите и помага за проследяване на тенденциите в развитието на заразните и паразитни болести и епидемиологичните показатели. Изработват се месечни, тримесечни и годишни отчети, таблици, графики и анализи. Всички обекти имат оформени досиета, в които се съхраняват всички протоколи от извършени проверки и етапни епикризи.

Анализът на данните от проведените епидемиологични проучвания показва, че от

всичко регистрирани през 2024 г. 1250 случая на заразни заболявания (без паразитологичните заболявания), с епидемиологично проучване са обхванати 100%. Общо проучените огнища са 1665, от които 73,09 % (1217 сл.) са градски и 26,91 % (448 сл.) селски.

Плановите проверки, които отдел "ПЕК" е извършил през отчетната година бяха планирани и извършени съгласно дадените указания от МЗ. Съгласно плана на контрол са подлежали 632 лечебни, здравни и други заведения с общо 990 обекта. Извършени са общо **1538** проверки в обектите както следва:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ – **1033**;
- Лечебни заведения за болнична помощ – **88**;
- рискови отделения – 48;
- нерискови отделения – 39;
- други обекти – 1;
- Други лечебни заведения – **41**;
- ЦСМП плюс филиали – 7;
- Диализен център – 1;
- Домове за стари хора – 2;
- Хосписи – 1;
- КОЦ – 14;
- Други ЛЗ – 16;
- Здравни кабинети в училища и детски заведения – **88**;
- Обекти с обществено предназначение (Детски заведения и транспортни средства) – **270**;
- Други обекти - **18**

Издадени са 3 предписания във връзка с противоепидемичния контрол на две лечебни заведения. Съставени са 2 акта на физически лица за отказ от задължителни имунизации на децата им и 8 на медицински персонал в МБАЛ за нестандартни проби за дезинфекция. Има постъпили 3 жалби относно неспазване на противоепидемичните мерки. Жалбите са неоснователни.

В отдела бяха извършени дейности по отношение на:

- Удостоверения за регистрация /разрешаване на лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ – 38 бр;

- Сертификат за имунизационно състояние (международен) – 17 бр;

- Издаване становище за класифициране на отпадъците - 10 бр;

Взети са 1430 проби за стерилност и 1275 проби за дезинфекции.

От РЗИ-Шумен са обхванати 365 лица с ваксина срещу COVID-19.

През 2024 г. са извършени следните тематични проверки:

1. Регистрация и отчитане на необхванатите лица по причини (медицински противопоказания, отказ, други) при изпълнение на Имунизационния календар на Република България за 2023 г. в амбулаториите за първична медицинска помощ и обхващане на подлежащите, отложени по медицински противопоказания по реда на чл. 20, ал. 2 от Наредба № 15 за имунизациите в Република България;

2. Прилагане на стандартни предпазни мерки (хигиена на ръцете, използване на ЛПС, почистване и дезинфекция на оборудване и околна среда) в рискови отделения (отделения по изгаряне и термична травма, ОАИЛ/КАИЛ, урология, неонатология).

В изпълнение на Указанията за планиране, организиране и отчитане на дейността на РЗИ през 2024 г. в периода 1.09.2024 г. - 30.10.2024 г., служители от отдел „Противоепидемичен контрол" на дирекция „Надзор на заразните болести" при РЗИ – Шумен, извършиха тематична проверка на тема „Прилагане на стандартни предпазни мерки (хигиена на ръце, използване на ЛПС, почистване и дезинфекция на оборудване и околна среда) в рискови отделения(отделения по изгаряне и термична травма, ОАИЛ/КАИЛ, урология,неонатология).

Беше оказано пълно съдействие от страна на старшите мед. сестри, главна сестра на „МБАЛ Шумен АД" и КОЦ- Шумен" ЕООД, както и от лекаря по контрол на инфекциите. При попълването на чек-листите се ползва допълнителна информация от лекаря по контрол на инфекциите.

В хода на проверката беше констатирано че правилата и процедурите за превенция и контрол на ВБИ се познават и спазват в по-голямата си част. Като недостатък се установи липсата на писмени стандартни процедури и правила, както и неглижиране на някои от изискванията при поставяне на ПВК и уретрални катетри

Годишният отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за 2023 г. и отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за първо шестмесечие на 2024 г. са изпратени в МЗ и НЦЗПБ в указания срок.

Продължава ежеседмичното и ежемесечно изпращане в МЗ на информация за движението на биопродуктите в областта.

Целогодишно е оказвана методична помощ на ОПЛ относно употреба и съвместимост на ваксините.

При реализиране на дейността си дирекцията непрекъсното осъществяваше взаимодействие със следните структури:

1. С отдел "ПБПЗ" при установяване на регионалните приоритети за профилактика на заразните и паразитни болести, при издаването и разпространението на здравно-просветни материали.
2. С ОБДХ в рамките на междуведомствените комисии за борба със зоонозите и при провеждане на епидемиологични и епизоотологични проучвания и предприемане на съвместни мерки при разпространението на зооантропонози и възникването на хранителни взривове, след консумация на месо и месни продукти.
3. С РЗОК по контрола на лечебните заведения за болнична и доболнична помощ и разрешаване на регионалните проблеми в областта на здравеопазването.
4. С ръководствата на лечебните заведения за болнична помощ при решаване на проблеми, свързани с нозокомиалните инфекции, вътреболничните взривове, дезинфекционните стерилизационни мероприятия, болнична хигиена и др.

И не на последно място поддържаната постоянна връзка и координация на действията с МЗ и НЦЗПБ.

Анализ на заразните заболявания.

Анализът представя развитието и характерните особености на епидемичния процес при острите инфекциозни болести в Шуменска област през 2024 г.

Основните епидемиологични показатели са определени на база отчетни данни на отдела, допълнени с резултатите от лабораторните изследвания извършени в хода на епидемиологичните проучвания за целите на епидемиологичната диагноза.

1. Обща заболеваемост, смъртност и леталитет.

През 2024 г. са регистрирани 1250 заразни заболявания (без грип и ОРЗ и паразитологични заболявания), срещу 1602 за 2023 г. Общата заразна заболяемост за 2024 г. е 835,01%ооо срещу 1070,66%ооо за 2023 г. Наблюдава се намаление на показателите на общата заразна заболяемост.

През годината има регистрирани 4 смъртни случая от остри заразни болести - COVID-19.

С най-висока обща инфекциозна заболяемост в областта са общините Каспичан – 1385%ооо (87 сл.), Нови пазар - 1305%ооо (188 сл.), Шумен – 954%ооо (740 сл.) и Смядово – 769%ооо (41 сл.). С най-ниска обща заболяемост са общините: Върбица – 208%ооо (16 сл.), Венец – 435%ооо (27 сл.), Каолиново - 495%ооо (53 сл.) и Никола Козлево – 562%ооо (30 сл.). Най-засегнати са възрастовите групи 4 – 7 г. – 27,04% (338 сл.), 8 -14 год. – 20,16% (252 сл.), 1-3 г. - 14,0 % (175 сл.) и над 70 г. – 11,04% (138 сл.). От всичките 1250 остри заразни болести, са хоспитализирани 478, първи ден – 89,12% (426 сл.) и втори ден – 5,65% (27 сл.). 917 случая са регистрирани в градовете, а 333 случая - в селата. През двата сравнявани периода 2023 г. и 2024 г. в динамиката на епидемиологичните показатели при отделните нозологични единици се наблюдават следните промени.

- Заболяемостта от чревни инфекции през 2024 г. е по-висока от стойностите за 2023 г.
- При въздушно-капковите инфекции се наблюдава намаление на заболяемостта в

сравнение с 2023 год. главно за сметка на заболеваемостта от COVID-19.

- При вирусните хепатити се наблюдава леко намаление на заболяемостта.
- Заболяемостта при трансмисивните инфекции бележи задържане.
- Невроинфекции, регистрирани през 2024 г. – 2 случая.
- При инфекциите с множествен механизъм на предаване се наблюдава намаление нивото на заболяемостта
- При полово преносимите инфекции се наблюдава намаление на заболяемостта за сметка на първичния сифилис.

Епидемиологичната характеристика на острата заразна заболямост през 2024 година в Шуменска област се определя най-общо така:

- намаление на заболяемостта от въздушно-капковите инфекции;
- увеличаване на заболяемостта от чревни инфекции;
- леко намаление нивото на заболяемостта от вирусни хепатити;
- задържане на заболяемостта от трансмисивни инфекции;
- намаление при полово-преносимите инфекции.

2. Структура на инфекциозната заболяемост.

Структурата се определя от две групи инфекции: въздушно-капкови – 74,08% (926 сл.) и чревни – 23,68% (296 сл.) Вирусните хепатити са 0,4% (5 сл.). Относителният дял на трансмисивните инфекции е 0,64% (8 сл.), полово-преносими инфекции - 0,72% (9 сл.) и ХИВ инфекции - 0,32% (4 сл.). При чревните инфекции се наблюдава увеличение на заболяемостта – 296 случая срещу 189 случая за 2023 г.

Заболяемостта от въздушно –капкови инфекции е понижена – 618,57%ооо (926 сл.) срещу 920,57%ооо (1377 сл.) за 2023 г.

Основните епидемиологични показатели, характеризиращи разпространението на заразните болести, представени по нозологични единици е както следва:

Чревни инфекции.

През 2024 г. заболеяемостта от чревни инфекции бележи увеличение в сравнение с 2023 година, като заемат второ място в структурата на ОЗБ за 2024 г. Значително е завишена заболяемостта при ентероколитите и ротавирусните гастроентерити.

В структурата на чревните инфекции отново превес имат ентероколитите с 74,66% (221 сл.). Относителният дял на ротавирусните гастроентерити е 14,19% (42 сл.).

Регистрираните чревни инфекции представляват 23,68% (296 сл.) от общата инфекциозна заболяаемост в областта. Анализът на сезонността показва лятна зависимост, като най-много чревни заболявания са регистрирани през месеците юли и август. През останалите месеци, заболяемостта е равномерно разпределена. Всички заболели са обхванати с епидемиологично проучване.

- **Ентероколити.**

През отчетния период заболяемостта е по-висока в сравняване с 2023 г. Относителният им дял спрямо общата инфекциозна заболяаемост е 17,68% (221 сл.). а спрямо чревните инфекции е 74,66%. По-голямата част от регистрираните заболявания са в градовете – 66,52% (147 сл.). Няма изразена сезонност. Регистрираните случаи са през всички месеци. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегната е възрастта от 1-3 год. – 13,6% (30 сл.) и 4-7 год.- 12,2% (27 сл.). От заболелите 99,55% (220 сл.) са хоспитализирани. Всички случаи са проучени. Открити са 698 контактни.

- **Колиентерити.**

През отчетния период заболяемостта е по-ниска в сравняване с 2023 г. Относителният им дял спрямо общата инфекциозна заболяаемост е 0,88% (11 сл.). а спрямо чревните инфекции е 3,72%. По-голямата част от регистрираните заболявания са в градовете – 54,55% (6 сл.). Няма изразена сезонност. Регистрираните случаи са през месеците януари, март, април, юли, август, септември и октомври. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегната е възрастта от 0 - 1 год. – 27,27% (3 сл.) и 4-7 год.- 18,18% (2 сл.). От заболелите 45,45% (5 сл.) са хоспитализирани. Всички случаи на колиентерити са проучени. Открити са 20 контактни.

- **Салмонелози.**

През 2024 г. регистрираната заболяемост е леко занижена в сравнение с 2023 г. Съответно 13,36%ооо (20 сл.) срещу 14,70%ооо (22 сл.) за 2023 г. Относителният дял спрямо

общата инфекциозна заболяемост е 1,6%, а спрямо чревните инфекции е 6,76%. Най-голям брой заболявания от салмонелоза са регистрирани през месеците април, юли и ноември. През останалите месеци заболяемостта е равномерно разпределена. Най-засегнати са възрастовите групи 1-3 г. – 30% (6 сл.), 4 - 7 г. – 25% (5 сл.) и 50 - 59 г. - 15% (3 сл.). В градовате са регистрирани - 75% (15 сл.). Всички регистрирани случаи на салмонелоза са проучени, като от тях 23,81% са проучени в селата. Открити са 5 източника на инфекция, 36 са регистрираните контактни, от които 6 са лабораторно изследвани. От заболелите 70% (14 сл.) са хоспитализирани.

- **Ротавирусен гастроентерит.**

Регистрираната заболяемост през 2024 г. е 28,06%ооо (42 сл.), срещу 12,03%ооо (18 сл.) за 2023 г. Наблюдава се увеличение на заболяемостта, вероятно свързано с подобрената диагностика на това заболяване.. Относителния дял спрямо общата заболяемост е 3,36% (42 сл.), а спрямо чревните инфекции е 14,19%. В градовете са регистрирани 57,14% (24 сл.), а в селата - 42,86% (18 сл.). Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи 1–3 г. – 45,24% (19 сл.) и 4-7 г. –30,09 % (16 сл.). Най-много случаи са регистрирани през месеците юли и август 62% (26 сл.). Хоспитализирани са 100% (42 сл.) от заболелите. Всички регистрирани случаи са епидемиологично проучени, от тях 42,86% (18 сл.) са проучени в селата. Открити са 7 източника на инфекция. Регистрирани са 125 контактни, от които 2 заболели.

- **Дизентерия** – няма регистрирани случаи през 2024 г.
- **Вирусни хепатити.**

През 2024 г. заболяемостта е 3,34%ооо (5 сл.) срещу 4,01%ооо (6 сл.) през 2023 г. Относителният дял спрямо общата заболяемост е 0,4%. Регистрираните случаи са: 1 вирусен хепатит тип А, един тип С и три случая на хепатит тип Е, разпределени равномерно през месеците. Липсва изразена сезонност. Проучени са всички огнища на вирусни хепатити. Открит е 1 източник на инфекция. Регистрирани 6 контактни. Всички болни са хоспитализирани.

Въздушно-капкови инфекции.

Заболяемостта от въздушно-капкови инфекции е 618,57%ооо (926 сл.) срещу 920,28%ооо (1377 сл.) за 2023 г. Наблюдава се значително намаление на заболяемостта, което е за сметка на коронавирусната инфекция - 201 случая, срещу 770 случая за 2023 г. Наблюдава се пролетно-есенна сезонност.

- **Скарлатина.**

Регистрираната заболяемост е 110,22%ооо (165 сл.) срещу 98,24%ооо (147 сл.) в сравнение с 2023 г. Наблюдава се завишение на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 13,2%, а спрямо заболяемостта от въздушно-капкови инфекции - 17,82%. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегната е възрастовата група 4–7 г. – 62,6% (85 сл.), следвана от възрастовата група 8–14 г. – 32,73% (54 сл.). Наблюдава се пролетно-зимна сезонност. Проучени са общо 266 огнища, като 83,08% (221) са в града. Открити са 163 източника на инфекция. Регистрирани са общо 1923 контактни. Хоспитализирани са 4,48% (14 сл.).

- **Варицела.**

Регистрираната заболяемост е 346,03%ооо (518 сл.) срещу 296,74%ооо (444 сл.) за 2023 год. Наблюдава се завишение спрямо предходната година. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 41,44%, а спрямо въздушно-капковите инфекции е 55,94%. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 4 -7 г. – 38,22% (198 сл.), 8 – 14 г. – 30,31% (157 сл.) и 1-3 г. – 17,86% (92 сл.). Наблюдава се изразена пролетна сезонност. Проучени са 792 огнища, от които 72,22% (572 сл.) са в градовете. Хоспитализирани са 16 от случаите.

- **Туберкулоза.**

Регистрираната заболяемост е 12,02%ооо (18 сл.) срещу 10,69%ооо (16 сл.) за 2023 г. Наблюдава се леко завишение спрямо предходната година. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 1,44%, а спрямо въздушно-капковите инфекции е 1,94%. 55,56% (10 сл.) от регистрираните са в градовете. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 40-49 г.- 27,7% (5 сл.), 50-59 г. – 27,7% (5

сл.) и 30-39 г. – 16,66% (3 сл.). 100% (18 сл.) са лекувани в болнично заведение. Изразена сезонност не се наблюдава.

- **Коронавирус (Covid-19)**

Регистрираната заболяемост е 134,27%ооо (201 сл.) срещу 514,61%ооо (770 сл.) за 2023 г. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 16,08%, спрямо въздушно-капновите инфекции е 21,71%. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи над 70 г. – 46,27% (93 сл.). 60-69 г.- 16,91% (34 сл.), 50 - 59 г.- 13,93% (28 сл.), 30-39 г. – 5,97% (12 сл.), Хоспитализирани са 63,68% (128 сл.). Починали са 1,99% (4 сл.). Най-много случаи са регистрирани през месеците януари, август, септември и октомври. 75,12% (151 сл.) са регистрирани в градовете, а 24,88% (50 сл.) в селата. 63,68% (128 сл.) са хоспитализирани, от които през първия ден 120 случая.

- **Коклюш.**

Регистрираната заболяемост е 346,03%ооо (24 сл.). През 2023 год. няма регистрирани случаи. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 1,92%, а спрямо въздушно-капковите инфекции е 2,59%. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 8 – 14 г. – 37,5% (9 сл.), 0 – 1 г. – 16,67% (4 сл.), и 1-3 г. – 12,5% (3 сл.). Наблюдава се изразена пролетно-лятна сезонност. Проучени са 35 огнища, от които 100% са в градовете. Хоспитализирани са 6 от случаите.

- **Рубеола –** няма регистрирани случаи през 2024 г.
- **Епидемичен паротит –** няма регистрирани случаи през 2024 г.
- **Морбили-** няма регистрирани случаи през 2024 г.

Трансмисивни инфекции

Регистрирана е заболяемост 5,34%ооо (8 сл.) срещу 4,68%ооо (7 сл.) за 2023 г. Наблюдава се леко завишение на заболяемостта. Относителния дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,64%. Най-засегнати са възрастовите групи 50-59 г. и над 70 г. В градовете са регистрирани 62,5% от заболелите. Хоспитализирани са 75% (6 сл.), всички са хоспитализирани през първия ден от заболяването. По-голяма част от заболелите са регистрирани през летния сезон. Проучени са 8 огнища и са открити 4 източника на инфекция.

- **Лаймска борелиоза.**

Регистрираната заболяаемост е 1,34%ооо (2 сл.) срещу 1,34%ооо (2 сл.) за 2023 г. Наблюдава се задържане на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,16%, а спрямо трансмисивните инфекции е 25%. 100% (2 сл.) са регистрирани в градовете. Анализът на възрастовата структура показва, че са засегнати възрастовите групи 50-59 г. – 50% (1 сл.) и над 70 г.– 50% (1 сл.). 100% (2 сл.) са лекувани в болнично заведение. Заболелите са регистрирани през летния сезон.

- **Марсилска треска.**

Регистрираната заболяемост е 4,01%ооо (6 сл.) срещу 3,34%ооо (5 сл.) за 2023 г. Наблюдава се леко завишение на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,48%, а спрямо трансмисивните инфекции е 75%. 50% (3 сл.) от регистрираните са в градовете. Анализът на възрастовата структура показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 40-49 г.- 33,33% (2 сл.), 50-59 г. – 33,33% (2 сл.) и над 70 г.– 33,33% (2 сл.). 66,67% (4 сл.) са лекувани в болнично заведение. По-голяма част от заболелите са регистрирани през летния сезон.

Невроинфекции

Регистрирана е 1,34%ооо (2 сл.) заболеваемост срещу 0,67%ооо (1 сл.) за 2023 г. Регистрирани са 1 случай на Бактериален менингит и 1 случай на ОВП . Относителния дял спрямо общата инфекциозна заболяемост е 0,16. В селата е регистриран 1 сл. – 50%. Хоспитализирани са 100% (2 сл.).Заболяемостта е регистрирана във възрастова група от 50-59 г. – 1 сл. при Бактериалния менингит и 1-3 г. при ОВП.

Инфекции с множествен механизъм на предаване

През 2024 год. са регистрирани 4 случая на ХИВ инфекции -2,67%ооо, срещу 2 регистрирани случая през 2023 г. - 1,34%ооо. В градовете са регистрирани 50% от случаите. Проучени са 4 огнища. Няма изразена сезонност.

Сексуално предавани инфекции

Заболяемостта от СПИ е 6,01%ооо (9 сл.) срещу 8,02%ооо (12 сл.) в сравнение с 2023

г. Наблюдава се занижение на заболяемостта. Относителният дял спрямо общата инфекциозна заболяаемост е 0,72%. Регистрираните случаи от сифилис в различните форми представляват 88,89% (8 сл.) от СПИ. По възрастова структура 37,5% (3 сл.) са във възрастовата група 20-29 г., 37,5% (3 сл.) във възрастовата група 30-39 г. и 25% (2 сл.) са във възрастовата група 40-49 г.. В градовете са регистрирани 87,5% от заболелите (7 сл.). На лице е равномерно разпределение на случаите за 2024 г. Няма изразена сезонна зависимост. Проведени са 8 епидемиологични проучвания, като са открити 5 източници на инфекция. През 2024 год. е регистриран 1 случай на урогенитална хламидийна инфекция.

Регистрирани взривове

През 2024 г. няма регистрирани епидемични взривове в област Шумен.

Няма регистриран взрив от хранително заболяване през изтеклата година.

Анализ на резултатите от микробиологичния контрол на дезинфекционния и стерилизационен режим.

Микробиологичният лабораторен контрол в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ на извършваните в тях дезинфекции и стерилизации се провеждаше по предварително установен график, съобразен по обем със спецификата на лечебните заведения. Микробиологичен контрол се извършваше и по епидемични показания. Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите и стерилизациите за 2024 г. е 2705. От тях 69– 2,55% са нестандартни от общия брой взети проби за периода. За сравнение през 2023 г. общият брой взети проби е 2290 като от тях нестандартни са 66 – 2,88 %, -,без промяна .
Общият брой на взетите проби за контрол на дезинфекциите през 2024 г. е 1275, от тях нестандартни са 66 бр., което е 5,18% спрямо 6,49% за 2023 г., показващо тенденция към слабо повишение на качеството на дезинфекционния режим през 2024 г.

В структурно отношение взетите проби се разпределят както следва:

- взети проби от съдове за хранене – няма.
- взети проби от ръце на медицински и немедицински персонал – 53 броя с 5 бр.нестандартни проби или 9,43% спрямо 9,09% за 2023г.
- проби от предмети за обслужване на болния – 128 броя., с 7бр. нестандартни- 5,47% спрямо 4,76% за 2023 г.
- проби от повърхности – 915 броя. с 46 бр. нестандартни проби или 5,03% спрямо 6,66 % за 2023 г.
- проби от медицински инструментариум - 13 броя с 1 нестандартна проба или 7,69% спрямо 5,56 % за 2023 г.
- проби от специална и медицинска апаратура – 77 броя с 2 бр. нестандартни – 2,60% спрямо 4,35% за 2023 г.
- проби от болнично бельо - 61 броя с 3 бр. нестандартни – 4,92% спрямо 10,71% за 2023 г.
- проби от работно облекло – 11 броя с 2 бр. нестандартни – 18,18 спрямо 0% за 2023 г.

Липсват взети проби от дезинфекционни разтвори.

За получените нестандартни проби от ръцете на медицински и немедицински персонал е на лице леко повишение на процентът в сравнение с предходната година. Повишение има и при пробите от предмети за обслужване на болния, от работно облекло и от проби от медицински инструментариум. При останалите проби е налице намаление на процента спрямо 2023 год., като най осезаемо е при нестандартните проби от болнично бельо и проби от специална и медицинска апаратура. .

В етиологичната структура на нестандартните проби, установени при контрола на дезинфекционния режим е водещ Стафилококус ауреус с 84,85 % , на второ място са ГОНФ и Псевдомонас аерогиноза с 7,57%.

С най-висок процент нестандартни проби през 2024 г. на база извършеният микробиологичен контрол в лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ е ЦСМП филиал Върбица и ЦСМП филиал Венец с по 20 %, СБАЛК „Мадара“ – 12,50%, МЦ /ПЧАГК/ - 10%, МБАЛ Шумен АД – 6,55%, ДПБ с. Царев брод – 5%, КОЦ Шумен - 3,64%. При всички лечебни заведения с нестандартни проби има изолиран Стафилококус ауреус.

При СБАЛК „Мадара“, ДПБ с. Царев брод и МБАЛ Шумен е изолиран и ГОНФ, а в МБАЛ Шумен е изолиран и Псевдомонас аерогиноза.

За допуснати пропуски в дезинфекционния режим са съставени и връчени 8 АУАН.

През 2024 г. са взети 1430 броя проби за контрол на стерилизациите, като са отчетени 3 броя нестандартни проби – 0,21%, с изолиране на Стафилококус ауреус, ГОНФ и Псевдомонас аерогиноза. Отчита се леко намаление на нестандартните проби през 2024г. – 0,21% спрямо 0,30% за 2023г. При останалите проби липсва вторично контаминиране на стерилните материали. Спазва се режима на стерилизация както и своевременното му отразяване в журналите за извършена стерилизация.

Анализ на ВБИ.

Провеждането на надзор на инфекциите свързани с болничното обслужване е задължително за всяко лечебно заведение за болнична помощ. Въведените предпазни мерки в лечебните заведения представляват задължителен минимум от изисквания за ограничаване риска от разпространение на инфекциите свързани с болничното обслужване.

При извършените през 2024 г. текущи проверки в лечебните заведения за болнична помощ се констатира, че като цяло се спазват разработените от тях и одобрени от Дирекция “НЗБ” програми за превенция и контрол на инфекциите свързани с болничното обслужване. За констатираните пропуски по отношение спазването на Наредба № 3/08.03.2013 г. и Наредба № 4/14.10.2002 г., се дадоха необходимите препоръки за отстраняването им.

В лечебните заведения със стационар в Шуменска област през 2024 г. са регистрирани 392 бр. болни с ВБИ при преминали 31899 болни, което е равно на 1,23% спрямо 2,66% за 2023 г., на лице е понижение на регистрираните ВБИ за Шуменска област.

Най-висок процент болни с ВБИ е регистриран в МБАЛ-Шумен – 1,98%, спрямо 4,26% за 2023 г., на лице е намаление на % на регистрираните ВБИ за 2024 г.

Понижен е процентът на регистрираните болни с ВБИ в КОЦ - Шумен ЕООД за 2024 - 0,36%, срямо 0,43% за 2023 г. и СБАЛК Мадара – 0% за 2024 г., спрямо 0,04% за 2023 г. Наблюдава се понижение на ВБИ в останалите лечебни заведения със стационар в областта.

Процентът на нозокомиалните инфекции за 2024 г. е 1,23%, понижен е с 1.43% спрямо 2023 г. В лечебните заведения със стационар в областта има намаление на регистрираните ВБИ за 2024 г. спрямо 2023 г.

Структура на ВБИ:

Най-голям е процента на пневмониите – 28,83 % спрямо 20,61% за 2023 г. На второ място са инфекциите на пикочните пътища – 23,96% спрямо 26,99 % за 2023г. На трето място са инфекции на хирургичното място – 14.95% спрямо 10,67% за 2023 г. Следват инфекциите на кръвта – 12,62% спрямо 15,83% за 2023 г. На пето място са инфекциите на ухото, окото, гърлото и устната кухина – 10,45% срещу 12,15% за 2023г., катетър свързани инфекции – 2,70% срещу 1,84% за 2023 г. Следват инфекциите на кожа и меки тъкани – 1,98% срещу 0,98% 2023 г., инфекциите на половите органи -1,62% срещу 3,19 % за 2023 г. и системни инфекции – 0,90% срещу 0,90% за 2023г.

Увеличение на процента през 2024 г. се наблюдава при пневмониите с 8,22% , при инфекциите на хирургичното масто със 4,28%, свързани с катетър инфекции с 0,86%, при системните инфекции се запазва 0,90%. Намаление на процента се наблюдава при инфекциите на пикочните пътища с 3,03%, инфекциите на кръвта с 3,21%, инфекциите на половите органи с 1,57%, инфекциите на ухото, окото, гърлото и устната кухина с 1,70%. При останалите инфекции не се констатира съществена разлика в процентно отношение.

Етиология на най-честите ВБИ според причинителя:

От регистрираните през 2024 г. ВБИ – 99,97% са етиологично изяснени, което е с 0,70% по-вече в сравнение с 2023 г.

В етиологията на нозокомиалните инфекции определящо място имат грам-негативните бактерии с най-висок относителен дял на Клебсиела пневмоние -15,14 %, срещу 14,48% за 2023 г. Ацинетобактер баумани – 12,25%, срещу 12,76% за 2023 г. Псевдомонас аерогеноза – 12,07 %, срещу 11,53% за 2023 г. Ешерихия коли – 11,35%, срещу 13,01% за 2023 г. Стафилококус ауреус – 7,75%, срещу 10,18% за 2023 г. Стафилококус коагулоза негативни - 4,68 % срещу 3,56% за 2023г. Кандида албиканс – 4,50%, срещу 3,19% за 2023 г. Коринебактериум род – 4,14 %, срещу

7,85% за 2023 г. Протеус мирабилис – 3,96% срещу 2,33% за 2023 г. Ентерококус фекалис – 3,96 %, срещу 4,17% за 2023 г. Ентеробактер клоаце – 3,06% срещу 3,31% за 2023 г.

Микробиологично недоказани са 2,16%, срещу 0,74% за 2023 г.

Годишен анализ на профилактичните имунизации.

А

Планиране, своевременно осигуряване на необходимите количества биопродукти. Ежегодно до 30 септември РЗИ представя в Министерство на здравеопазването обобщен план за следващата календарна година, който включва броя на лицата, подлежащи на задължителни и целеви имунизации и реимунизации, както и на постекспозиционна профилактика със серуми и ваксини. При планирането се отчитат данните от регистрите на населението, очакваната раждаемост, изготвените годишни планове от ОПЛ и МБАЛ в областта.

Необходимите количества биопродукти за обхващане се разпределят по тримесечия, съобразени с плановете, предадени от общопрактикуващите лекари.

През 2024 година осигуряването на биопродуктите от склада на МЗ се осъществяваше редовно след уговорка и съобразно плановите нужди на потребление. През годината не е имало проблем с реализацията на ваксини поради кратък срок на годност.

Отчитането на биопродуктите от ОПЛ и МБАЛ в областта става след представяне на тримесечно сведение за действително извършените имунизации.

Ежеседмичното и ежемесечно изпращане в МЗ на информация за движението на биопродуктите в областта се извършваше редовно.

Своевременно се уведомяваха личните лекари за настъпилите промени в имунизационният календар и видовете ваксини и се извършваха консултации за възникнали казуси по наредбата за имунизациите.

Б. Осигуряване на хладилно съхранение и транспорт на биопродуктите.

Биопродуктите се транспортират и съхраняват при хладилни условия съгласно указанията на производителя.

Биопродуктите в РЗИ-Шумен се съхраняват в специална хладилна камера, която беше изградена през 2018 год. със средства отпуснати от МЗ с оглед поддържане на стриктен температурен режим. Осигурени са генератор за резервно ел. захранване и температурен мониторинг с възможност за сигнализиране на мобилен телефон.

Провежда се и се регистрира ежедневно двукратно замерване на температурите в хладилниците.

Извършва се стриктен контрол в лекарските практики, както и при отпускането на биопродукти на ОПЛ за спазване на хладилната верига.

Индивидуалните практики за първична помощ са оборудвани с необходимата хладилна техника, термометри и хладилни чанти.

Води се регистрация за двукратен температурен режим във всяка практика..

<u>В. Мониторинг на имунизациите и реимунизациите.</u>

Задължителни планови имунизации и реимунизации.

1. Имунизация против туберкулоза на новородените.

През 2024 г. в „МБАЛ-Шумен“ АД са родени 678 деца срещу 680 през 2023 г. От тях обхванати с БЦЖ ваксина са 678 – 100%.

За същия период на 2023 г. са обхванати също 100%.

Установени са 289 деца без белег, от които 263 деца са проверени с проба Манту, 162 са с отрицателни резултати, 162 са имунизирани с БЦЖ ваксина.

<u>Проверени с проба Манту през 2024 г</u>.

7 - годишна възраст: общ брой подлежащи - 1565, от които 1375 са обхванати с проба Манту, което е 87,86%. От тях 915 са отрицателни и 908 са реимунизирани - 99,23%. Необхванати са 2 деца по мед. противопоказания и 5 деца по други причини.

Наличните количества БЦЖ-ваксина в РЗИ-Шумен към 01.01.2024 г. са 1200 дози и 470 дози ППД – туберкулин. През изминалата 2024 г. са получени 5700 дози БЦЖ ваксина и 3730 дози ППД- туберкулин. На МБАЛ с отделения по Акушерство и гинекология и ОПЛ са раздадени 4510 дози БЦЖ и 3400 дози ППД на ОПЛ. Направени са 1748 дози БЦЖ ваксина и

1638 дози ППД - туберкулин. В наличност в РЗИ - Шумен към 31.12.2024 г. са 2390 дози БЦЖ ваксина и 800 дози ППД-туберкулин.

2. Имунизирани срещу дифтерия, тетанус, коклюш, хепатит Б, полиомиелит, ХИБ с шесткомпонентна ваксина –ДТКаХепБПиХИБ.

На основание писмо № 16-00-30/31.03.2021 г. на Министерство на здравеопазването първичната имунизация срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б и хепатит Б **на деца, родени след 01.03.2021 г.** се извършва с шесткомпонентната ваксина **Hexacima**. Ваксината **Pentaxim** (петкомпонентна ваксина срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, хемофилус инфлуенце тип Б) се използва за реимунизация на деца от 16-месечна възраст.

С първи прием на **шесткомпонентна ваксината** са обхванати 1038 деца от подлежащите 1087 (95,49%). Временно отложени са 6 деца, а 43 са необхванати по други причини

Втори прием на ваксината са получили 1115 деца от подлежащите 1167 (95,54% обхват). Временно отложени с мед. противопоказания са 3 деца, а 49 деца са необхванати по други причини (95.54%).

С трети прием са обхванати 1180 деца от подлежащите 1253 (94,17%). Необхванати по медицински противопоказания са 7 деца, а 66 деца по други причини.

Към 01.01.2024 г. в РЗИ – Шумен наличните количества шесткомпонентна ваксина са 1048 дози. През изминалата 2024 г. са получени 3400 дози шесткомпонентна ваксина (Hexacima - 2300 дози и Infanrix-Hexa 1300 дози), раздадени са 3443 дози (3346 Hexacima и 97 дози Infanrix-Hexa) на ОПЛ. Отчетени като изразходвани – 3333 дози. Наличност в РЗИ - Шумен към 31.12.2024 г. са 1205 дози (1203 дози Infanrix-Hexa и 2 дози Hexacima).

Във връзка с писмо №16-00.25/29.04.2024г. на Министъра на здравеопазването е изготвено и изпратено писмо до всички ОПЛ на територията на област Шумен №03-202-1/7.05.2024г. за предстоящите промени в използваните шесткомпонентна и петкомпонентна ваксина и е поискана информация за необходимите количества HEXACIMA в дози, необходими за обхващане на започнатите с ваксината деца, както и тези подлежащи през трето тримесечиена 2024г.

3. Имунизирани срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, ХИБ с петкомпонентна ваксина ДТКаПиХИБ:

Реимунизирани с петкомпонентна ваксина (Pentaxim) през 2024 г. са 965 деца от подлежащите 1050 – 91,9%. Временно отложени по мед. противопоказания са 23 деца и 62 са необхванати поради други причини.

Към 01.01.2024 г. в РЗИ – Шумен е имало налични 200 дози от петкомпонентната ваксина. През 2024 г. са получени 1300 дози петкомпонентна ваксина (Pentaxim -700 и Infanrix IPV Hib - 600). Раздадени на ОПЛ – 1143 дози (900 дози Pentaxim и 243 дози Infanrix IPV Hib), а отчетени като оползотворени са 947. Към 31.12.2024 г. в РЗИ – Шумен са налични 357 дози Infanrix IPV Hib.).

4. Имунизирани и реимунизирани срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит с четирикомпонентна ваксина ДТКаПи.

Четири-компонентната ваксина (Tetraxim) е приложена като основна схема на имунизация на малък брой деца. Това са деца преминали 3-годишна възраст, които поради наличие на противопоказания не са обхванати. От подлежащите 1 дете с първи прием на Тетраксим е обхванато 1 деца - 100%. Втори прием е получило 1 дете от 2 подлежащи - 50%, а с трети прием са обхванати 4 деца от 4 подлежащи (100%). С четвърти прием за реимунизация са обхванати 6 деца от 6 подлежащи (100%). Имунизациите са извършени на деца по индивидуален план.

Подлежащите на реимунизация с четири-компонентна ваксина (Тетраксим) шестгодишни деца през 2024 г. са 1557. от които. са обхванати 1359 (87,28%). Необхванати по мед. противопоказания са 29 деца и 169 по други причини.

Към 01.01.2024 г. в наличност в РЗИ – Шумен е имало 436 дози Тетраксим. През отчетния период от плануваните 1400 дози са получени 1150. На ОПЛ са раздадени 1270 броя ваксини, а са отчетени като приложени 1190. Към 31.12.2024 г. в РЗИ-Шумен са налични 316 броя ваксини Тетраксим.

5. Имунизирани и реимунизирани срещу пневмококови инфекции с конюгатна ваксина.

Във връзка с измененията в Наредба № 15 от 12.05.2005г. (изм. и доп. ДВ. бр.108 от 22.12.2020 г.) за имунизациите в Република България пневмококовата ваксина Синфлорикс се прилага в две дози за имунизация и една за реимунизация за децата, родени след 01.01.2020 г.

През 2024 г. за първи прием на **Синфлорикс** – **пневмококова полизахаридна конюгирана ваксина** – са подлежали 1092 деца. От тях обхванати са 1025, което се равнява на 93,86% обхват. Временно отложени са 7 деца, 60 деца са необхванати поради други причини..

Обхванатите с втори прием на Синфлорикс са 1041 деца от подлежащи 1109 – 93,87%. Необхванати поради медицински противопоказания са 9 деца, 59 са по други причини.

През настоящата година с конюгираната пневмококова ваксина са реимунизирани 955 деца от подлежащите 1047, което представлява 91,21% обхват. Временно отложени поради медицински противопоказания са 16 деца, а 70 необхванати по други причини.

В наличност към 01.01.2024 г. в РЗИ-Шумен е имало 1063 дози Синфлорикс. През изминалата година са получени 3400 дози ваксина. На ОПЛ са раздадени 2979, а са отчетени като поставени 3021 дози. В наличност в РЗИ-Шумен към 31.12.2024 г. са 1484 броя ваксина Синфлорикс.

6. Имунизирани против вирусен хепатит тип Б.

С първи прием на **противохепатитна ваксина (Engerix B)** през 2024 г. са обхванати 681 новородени от подлежащите 681 – 100%.

Броя подлежащи деца получили първи прием моноваксина срещу хепатит В е по-голям от броя подлежащи новородени имунизирани срещу туберкулоза защото има три деца пристигнали от чужбина без имунизаци които са обхванати от личните лекари.

С втори и трети прием на противохепатитна ваксина се обхващат деца по индивидуален план, които са се завърнали от страни, в които децата не се обхващат с тази ваксина.

С втори прием на ПХВ ваксина са обхванати 14 деца от подлежащите 14 – 100%.
За трети прием на противохепатитна ваксина са подлежали 6 деца, от които 6 са обхванати – 100%.

Към 01.01.2024 г. в наличност в РЗИ – Шумен е имало 243 дози моноваксина срещу хепатит Б (Engerix B). През годината са получени 750 дози ваксина от планувaните 1000. На МБАЛ с отделения по Акушерство и гинекология и ОПЛ и бяха раздадени 712 дози. Отчетени са 701 изразходвани дози. Наличният остатък към 31.12.2024 г. е 281 педиатрични дози Engerix B.

7. Имунизирани и реимунизирани срещу морбили, паротит и рубеола с асоцииирана ваксина.

С триваксина срещу **морбили, паротит и рубеола (MMRvaxPro)** през 2024 г. са имунизирани 1108 деца на 13-месечна възраст от подлежащите 1176 (94,82%). По медицински показания са отложени 18 деца от подлежащите, по други причини не са обхванати 50 деца.

Реимунизирани на 12-годишна възраст са 1361 ученици от подлежащите 1659, което се равнява на 82% обхват. Отложени поради временни медицински показания са 19 ученици, а 277 са необхванати поради други причини, при 2 деца има отказ от имунизация. На родителите е съставен един акт и е изпратена една покана за подписване на акт.

Наличните в РЗИ – Шумен дози от ваксината MMRvaxPro към 01.01.2024 г. са 374 През 2024 г. са получени 2688 дози. На ОПЛ са раздадени общо 2508 ваксини. Поставени са 2469 дози. Остатъкът към 31.12.2024 г. в РЗИ е 554 дози.

8. Реимунизация срещу тетанус и дифтерия.

подлежащите 12974 (32,44% обхват). Разпределението за 2024 г. е както следва:

на 17-годишна възраст са обхванати 71,58%;

на 25-годишна възраст – 26,50%;

на 35-годишна възраст - 25,17%;

на 45-годишна възраст – 31,51% ;

на 55-годишна възраст – 35,55%;
на 65-годишна възраст – 39,35%;
на 75-годишна възраст – 42,51%;
Над 85-годишна възраст е обхванато 33,85% от подлежащото население.

Към 01.01.2024 г. РЗИ- Шумен е разполагала с остатък от предходната година 1461 ампули ваксина Тетадиф. През 2024 г. са получени 5900 броя ваксини. На ОПЛ са раздадени 5737 ампули. Отчетени изразходвани са 5548 ампули. В наличност в РЗИ към 31.12.2024 г. са 1624 дози ваксина Тд.

9. Реимунизация срещу дифтерия, тетанус и коклюш (ацелуларна).

От 01.01.2020 г. децата на 12 години се реимунизират с комбинирана ваксина срещу дифтерия, тетанус и коклюш (Boostrix). Обхванати са 1419 деца от подлежащите 1760 – 80,63% обхват. Необхванати поради временни медицински показания са 24 деца, поради други причини – 315, при две деца има отказ от имунизации (това са същите деца при които има отказ за поставяне на ваксина морбили, паротит, рубеола).

Към 01.01.2024 г. РЗИ-Шумен е разполагала с остатък от предходната година 390 дози ваксина ДТКа. През 2024 г. са получени 1550 броя ваксини. На ОПЛ са раздадени 1321 броя. Отчетени изразходвани количества са 1419 дози. В наличност в РЗИ-Шумен към 31.12.2024 г. са 619 дози ваксина ДТКа.

Целеви имунизации и реимунизации.

1. Имунизация срещу бяс:

Постекспозиционната профилактика срещу бяс в Шумен и областта се извършва в 3 имунизационни кабинета за специфична имунизация срещу бяс.

- Инфекциозно отделение на „МБАЛ-Шумен” гр. Шумен;
- КДБ на „МБАЛ-Шумен” с адрес в гр. Нови пазар
- КДБ на „МБАЛ” гр. Велики Преслав.

С имунизация против бяс в специализираните кабинети са обхванати 89 лица с френска противобясна ваксина Вероваб. Със завършен имунизационен курс са 51 лица.

- с 5 дози – 51 лица
- с 4 дози – 13 лица
- с 3 дози – 11 лица
- с 2 дози – 5 лица
- с 1 доза - 9 лица

Изразходвани са общо 359 дози ваксина.

Към 01.01.2024 г. в РЗИ-Шумен е имало в наличност 83 дози Вероваб. През годината са получени 550 дози ваксина Раздадени са 433 дози. Отчетени като оползотворени са 359 дози. В РЗИ-Шумен към 31.12.2024 г. са налични 200 дози ваксина.

2. Имунизация и реимунизация срещу КХТ.

През изтеклата година не е извършвана имунизация и реимунизация с КХТ ваксина.

3. Имунизации и реимунизации срещу коремен тиф.

През 2024 година не е извършвана имунизация и реимунизация срещу коремен тиф.

Препоръчителни имунизации и реимунизации:

1. През изтеклата година обхванатите лица с хепатит В ваксина от ОПЛ са 8 с първи прием и един с втори и трети прием.

2. Имунизирани с противогрипна ваксина

С противогрипна ваксина по Национална програма, за хора на и над 65 годишна възраст с хронични заболявания, са обхванати 8901 лица.

3. Човешки папиломен вирус.

Режимът на провеждане на имунизационната схема е двудозов с интервал от 6 месеца между приемите. Ваксината се осигурява напълно безплатно от РЗОК – Шумен по Националната програма за първична профилактика на РМШ. През 2024 г. в РЗИ – Шумен са отчетени от семейните лекари като поставени 336 дози ваксини срещу рак на маточната шийка (Gardasil и Gardasil 9). С първи прием с ваксина срещу HPV са обхванати 217 момичета, с втори прием – 119 на 12 и 13 годишна възраст. С ваксини срещу рак на маточната шийка са имунизирани и 53 момичета в друга възраст.

4. Ротавирусни инфекции

Тази имунизация е препоръчителна и се прилага перорално в 2-кратен или 3-кратен прием през 1-месечен интервал. Поставени са 1527 дози ваксина (Rotarix и Rotateq). При двудозовата схема получили първи прием са 342 деца, втори – 297 деца, а по тридозовата схема първи прием – 315, втори прием 309 и трети прием – 257.

5. С пневмококова полизахаридна ваксина Prevenar 13 по Национална програма за лица на и над 65 годишна възраст са имунизирани 1081.

6. Тетанус при нараняване

С ваксина срещу тетанус, вследствие нараняване, са реимунизирани 966 пациенти за 2024 г.

7. Имунизирани лица срещу COVID-19 за 2024 година

През 2024 г. на територията на област Шумен са поставени общо 555 дози ваксина срещу COVID-19 Comirnaty от които 527 дози Comirnaty Jn1 и 28 дози Comirnaty Omikron XBB1.5.

От тях в РЗИ Шумен – 365

От ОПЛ – 94 дози

От имунизацинен кабинет в МБАЛ Шумен 68 дози

Г. Надзор върху нежеланите ваксинални реакции:

За 2024 година не са отчетени в РЗИ-Шумен нежелани реакции след ваксинация от Общопрактикуващите лекари, лекарите работещи във ВИП и специалистите. Всички постваксинални реакции от ваксините се подават към Изпълнителната агенция по лекарствата (чрез техния телефонен номер и чрез формулярите в техния сайт).

Д. Отчет за дейността на регионалната комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации.

Пред регионалната специализирана комисия за освобождаване от имунизации и реимунизации за годината са представени 10 деца.

Същите са насочени от общопрактикуващите лекари.

Седем от децата са освободени от имунизации и реимунизации за срок от 1 година според тежеста на заболяванията им .

Едно дете е освободено за срок от 1 година с живи ваксини.

Едно дете е освободено до 6 годишна възраст.

Едно дете е трайно освободено от имунизации.

Е. Отчет за дейността на имунизационния кабинет на РЗИ за 2024 година.

Дейността на имунизационният кабинет през изтеклата година беше насочена предимно към извършване на препоръчителните имунизации.

Деца без избран личен лекар на практика няма.

Консултират се ОПЛ за схемите на имунизации при деца с прекъснат имунен статус или такива завърнали се от чужбина

Извършват се консултации на заминаващи в чужбина граждани относно нужните ваксини за пътуване в съответната страна.

Издадени са 17 международни сертификати за имунизации за годината.

Кабинетът работи целогодишно предимно като кабинет за провеждане на COVID-19 имунизации. В имунизационен журнал се записват всички извършени имунизации и реимунизации, които се отчитат в Приложение 7 (формуляр “3” - 23а).

Общо в кабинета на РЗИ Шумен са приложени 365 дози ваксини срещу COVID-19 през 2024 година и 15 дози Boostrix (8 на бременни жени и 7 на близки на бременни) във връзка с въведените временни противоепидемични мерки поради епидемичното разпространение на коклюш в страната. Имунизирани са бременни жени с документиран период на бременността между 27 и 36 гестационна седмица съгласно Заповед №РД-01-554/30.07.2024г. на министъра на здравеопазването.

Ж. Сероепидемиологичен надзор на ваксинопредотвратимите заразни болести.

По отношение на въздушно-капковите инфекции във област Шумен няма регистрирани случаи на деца в имунизационна възраст, заболели от морбили, паротит или рубеола. Няма случаи на вродена рубеолна инфекция. За отчетния период са регистрирани 24 случая на коклюш от които 20 са имунизирани (16 са с редовен за възрастта имунен статус). 4 не са имунизирани.

Има 42 случая на регистриран ротавирусен гастроентерит за 2024 г., спрямо 18 за 2023 г. Сред заболелите има 8 деца с поставени по 2 дози ваксина Rotarix.

От туберкулоза през 2024 г. са заболели общо 18 пациенти, от които няма лица във възрастта от 0-19 г. В структурата на заболяването отново водещи са белодробните форми на ТБК. Регистрирани са 77 контактни лица, които са обхванати с медицинско наблюдение, необходимите изследвания и химиопрофилактика. Химиопрофилактика с ХИНК е приложена на 14 лица. Нито едно от контактните лица не е заболяло от туберкулоза.
Няма регистрирани случаи на вирусен хепатит В.

З. Дейност по програмата на СЗО за ерадикация на полиомиелита.

От началото на 2013 г. функционира уеб-базирана информационна система за надзор на остри вяли парализи (ОВП) и полиомиелит. Ежеседмично във Форма № 1 на системата се въвежда - Сигнална седмична информация за съобщаване на случаи на ОВП. При липса на открити случаи се попълва "нулево" съобщение.

Ежегодно ръководителите на лечебните заведения определят отделенията (детски, инфекциозни, други), в които се провежда активен надзор на ОВП, както и процедурата, с която се извършва съобщаването на заболелите с ОВП в РЗИ (отговорни лица по отделения, създаване на регистър на съобщените случаи, методология на вземане, съхранение и транспортиране на фекални проби до РЗИ). Информацията за отделенията, в които се провежда активен надзор на ОВП е изпратена в МЗ. Служителите от отдел "ПЕК" упражняват ежеседмичен епидемиологичен надзор на Остри вяли парализи в 3 отделения на МБАЛ на територията на областта, като информацията се въвежда в системата:

- „МБАЛ - Шумен" АД – Детско отделение с 30 легла
- „МБАЛ - Шумен" АД – Инфекциозно отделение - общ брой легла 30
- „МБАЛ - Шумен" АД – ОАИЛ – общ брой легла -20.

През 2024 година има 1 регистриран случай с диагноза Остра вяла парализа – парализа на Бел.

И. Дейности по държавен здравен контрол на имунопрофилактиката

Извършени са 510 проверки на дейността на ОПЛ по имунопрофилактика. Съгласно чл. 58, ал. 2 и ал. 3 от Закона за здравето във връзка с чл. 2, ал. 1 от Наредба № 15 за имунизациите в Република България са връчени 1 Акт за установяване на административно нарушение (АУАН) и е изпратена една покана за връчване на акт на родители, които не са осигурили провеждането на задължителните имунизации на детето си, съгласно имунизационния календар на Република България и са подписали формуляр за отказ от имунизации.

Годишният отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за 2023 г. и отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за първо шестмесечие на 2024 г. са изпратени в МЗ и НЦЗПБ в указания срок.

В периода 01.03.-31.05.2024 г. е проведена тематична проверка относно регистрация и отчитане на необхванатите лица за 2023 г. по причини при изпълнение на Имунизационния календар на Република България във връзка с писмо №16-01-9/06.03.2024г. на МЗ. Проверени са 85 практики на ОПЛ, резултатите в табличен вид са изпратени в МЗ в срок с писмо №03-484-5/20.06.2024г.

През годината двама служители от отдел ПЕК взеха участие в работна среща със СЗО, МЗ и РЗИ по въпросите на имунопрофилактиката на 24-25.10.2024 г. и един служител участва в обучение за говорители по имунизациите проведено на 12-13.12.2024 г. от СЗО.

Годишният отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за 2023 г. и отчет и анализ на дейността по изпълнението на имунизационния календар на Република България за първо шестмесечие на 2024 г. са изпратени в МЗ и НЦЗПБ в указания срок.

Продължава ежеседмичното и ежемесечно изпращане в МЗ на информация за движението на биопродуктите в областта.

Целогодишно е оказвана методична помощ на ОПЛ относно употреба и съвместимост на ваксините.

Във връзка с текуща епидемия в Румъния от Морбили в началото на януари 2024 год., както и регистрирани случаи на заболяването в Австрия, Франция, Германия и Белгия и с оглед недопускане епидемично разпространение на Морбили и в България бяха разпоредени от МЗ с писмо №16-00-70/06.02.2024 г. мерки относно имунизационния обхват с ваксина срещу морбили, паротит и рубеола и бяха предприети следните действия за разширяване на имунизационния обхват в област Шумен:

- Уведомени бяха всички лечебни заведения за болнична и извънболнична помощ за риска от внос на морбили в България, като вниманието на медицинските специалисти беше насочено към ранно откриване признаците на морбили и организиране на необходимите действия за съобщаване и изолация;

- Общопрактикуващите лекари в областта бяха уведомени за издирване и приоритетно имунизиране срещу морбили, паротит и рубеола на необхванатите деца от пациентските им листи;

- Организираха се съвместни проверки на РЗИ и РЗОК в практики на 51 общопрактикуващи лекари на територията на област Шумен с отчетен имунизационен обхват срещу морбили, паротит и рубеола под 95% през 2023 г.

Съдействие при издирването и обхващането на необхванатите деца оказваха здравните медиатори по места.

Издирването и обхващането на неявилите се и отложени по медицински причини деца от ОПЛ, продължи до края на годината.

Във връзка с писмо на МЗ с изх. № 16-00-25/29.04.2024г. (наш вх. № 03-202/29.04.2024 г.), в изпълнение на дейностите по надзор на имунопрофилактиката в страната през 2024 г. и съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 9 от Наредба № 15 за имунизациите в Република България, предоставихме информация на ОПЛ за сключените договори за доставка на ваксини за извършване на задължителни и целеви имунизации и реимунизации за 2024 - 2026 г. Бяха информирани с писма за промяната на шесткомпонентната ваксина HEXAICIMA с INFANRIX HEXA. Поискана беше писмена информация от всеки ОПЛ за нужните количества HEXAICIMA за обхващане на подлежащите деца през трето тримесечие на 2024г.

На основание писмо на МЗ с №16-00-25/13.11.2024 г. ОПЛ от областта бяха информирани за промяната на използваната пневмококова ваксина SYNFLORIX с петнадесет валентната ваксина VAXNEUVANCE за децата родени от 2025г.нататък.

С оглед правилно обхващане на подлежащите деца със съответната пневмококова ваксина ОПЛ бяха информирани да осигурят по три дози ваксина SYNFLORIX за всяко дете, родено през 2024 г., подлежащо на имунизация и реимунизация, както и за всички останали деца с незавършени имунизационни схеми със SYNFLORIX и да изпратят в РЗИ писмена информация за нужните количества.

Анализ на резултатите от контрола на дератизациите и дезинсекциите в подлежащите на контрол обекти.

Фирмите упражняващи ДДД дейности на територията на Шуменска област през 2024 г. година са дванадесет. Бе установено, че общините са сключвали договори само със три ДДД фирми :

1. Фирма „ДДД-1 ООД“ със седалище и адрес на управление гр. София ул. „Асен Разцветников“ № 32. Вписан е в регистъра на МЗ под № 160/15.03.2006 г. Фирмата има сключени договори за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дратизации с община Хитрино; с община Венец; с община Каспичан; с община Велики Преслав; с община Нови Пазар и община Шумен – дългосрочно. 2. Фирма „ДДД – Колеви ООД“ със седалище гр. Шумен ул. „Драгоман“ № 17. Вписана е в регистъра на МЗ под № 60-00-172/28.05.2018 г. Сключен договор за ДДД услуги с община Каолиново.

3. Фирма „ДДД Велдет“ ЕООД със седалище на управление гр. Велики Преслав площад „Александър Стамболийски“ бл.6; вх. Б; ап.1, вписана в регистъра на МЗ под № 60-00-108/17.04.2018 г. Налице са сключени договори с община Смядово, община Върбица. На собственика на фирмата са регистрирани още две фирми- ДЗЗД „ Велдета“ и Фирма ЕТ „Велдет 2002 – П. Стоянова“ които са прекратили ефективна дейност и са без назначен персонал.

Всичките фирми извършват дезинсекция и дератизация на обекти по сключени

годишни, сезонни договори и еднократни заявки. При извършените проверки се установи, че ръководителите на всички фирми имат документ за правоспособност за ръководство на ДДД дейности, издадено от НЦЗПБ, а дезинфекторите имат удостоверения за професионална подготовка издадени от РЗИ. Всички работят с препарати разрешени от МЗ. В обработените обекти се оставя съответен документ за достоверност на извършената услуга. При някои от фирмите се констатираха следните несъответствия: не се спазва стриктно формата на приложение №5 от наредбата. Не навсякъде са посочени указания за мерки за безопасност в обекта и време, след което е възможен достъп на хора и животни до третираните зони. При някои протоколи липсва по детайлна информация за количествата на изразходваните препарати в съответния обект.

Във връзка със сключен от МЗ договор с фирма ДЗЗД „Дезинсекция 2024“ № РД-11-280/30.07.2024 г., инспектори от РЗИ – Шумен извършиха мониторинг на комарните популации на територията на област Шумен съвместно с представители на фирмата.

Фирмите с договорни отношения с общините в Шуменска област допуснали пропуски в своята ДДД дейност бяха запознати с констатираните такива и им бяха дадени препоръки за отстраняването им в срок.

Дейности по Медицинска паразитология

През 2024 г. за паразитози са изследвани 31515 лица (от тях 5391 в РЗИ) и са регистрирани 188 (127 съответно в РЗИ) положителни резултата, от които 160 (127 в РЗИ) морфологично потвърдени и 28 (в РЗИ няма) серопозитивни. Сравнено с 2023 г. се констатира леко понижение на отчетената заболеваемост.

Местни паразитози.

Контактни паразитози

Ентеробиоза

През годината са изследвани 7146 (4756 в РЗИ) лица и са регистрирани 130 (108 в РЗИ) опаразитени. Основно изследванията са направени на деца от 2 до 7 години. Заболяването е с особено значение за детските заведения.

През отчетната година броя на децата в детските заведения остава постоянна - 4756 за 2024 г. при 4845 за 2023 г.

Опаразитените с ентеробиус деца от организираните детски колективи са 108 при 75 за 2023 г. Опаразитеността в ДЗ е 2,27% за 2024 г. при 1,54% за 2023 г. Всички опаразитени са лекувани и изследвани контролно двукратно. Ако сравним опаразитеността в селските и градски детски заведения ще получим 54 в селските и 54 в градските. През тази година с профилактични изследвания са обхванати деца и ученици от 3 специализирани институции за предоставяне на социални услуги.

Всичките 119 детски заведения, бяха обхванати със санитарно-паразитологични изследвания. Посещаемостта на ДЗ се задържа на едно ниво през последните години.

Ламблиоза

Общо изследваните лица са 31296 (5391 в РЗИ), а опаразитените от тях са 28 (18 в РЗИ).

При профилактичните изследвания в организираните детски колективи са открити 18 случая на ламблиоза или 0,37% опаразитеност. Опаразитените деца са 14 от селски детски заведения и 4 от градски. В сравнение с предходната година се отчита леко понижение на броя на случаите с ламблиоза в организираните детски колективи.

И през тази година се проведе профилактично паразитологично изследване на лицата от специализирани институции за предоставяне на социални услуги за възрастни хора. От изследваните 236 домуващи не се диагностицира случай на ламблиоза.

Останалите случаи на ламблиоза са у лица изследвани профилактично за здравни книжки, деца за постъпване в детски заведения и профилактични изследвания на деца от 2 до 7 г. Опаразитените деца и възрастни са лекувани и контролно изследвани двукратно.

Геохелминтози

Аскаридоза

През отчетната година в Областта има регистриран един случай на аскаридоза. Касае се за лежащо болен в МБАЛ Шумен. Вероятно обаче има скрита заболеваемост. Във връзка с това при всяка среща със здравни работници се провеждаше и консултация за най-често срещаните паразитози.

Хелминтозоонози

През последните години има слаба диагностична насоченост към тези заболявания.

Ехинококоза

Регистрирани са общо 5 случая на ехинококоза при 6 за 2023 г. Заболеваемостта е 3,34%ооо. С първична ехинококоза са всичките 5 случая. Има регистриран един случай на дете на осем години. Ако разгледаме случаите по локализация – всичките пет са в черен дроб, един е с множествена ехинококоза. На детето на осем години е направен ПАИР. Нямаме информация за проведено противорецидивно лечение със Zentel. Няма неоперирани. От случаите двама живеят в градове и трима в селата на Областта. От хирургичните отделения в Областта редовно се получава информация за оперираните, както и бързи известия.

В борбата с ехинококозата е необходим комплексен подход с обединяване на усилията на хумански и ветеринарни медици и достатъчно финансови средства.

Общият брой на изследваните лица е 61 с 3 положителни, изследвани по метод ЕЛИЗА.

Трихинелоза

През изминалата 2024 г. нямаме регистриран случай на болен с клиника на трихинелоза след консумация на месо. Изследвани са 4 лица без серопозитивни данни.

В края на годината бяха изпратени уведомителни писма за повишаване на клинико-епидемиологичната насоченост към трихинелозата до всички ОПЛ, ДКЦ, МЦ и ЛЗБП в областта.

Тениедози

За отчетния период няма регистрирани случаи.

При профилактичните изследвания в детските заведения и здравни книжки не се откриха яйца на паразита.

Трихоцефалоза

За годината нямаме случай на трихоцефалоза.

Опортюнистични паразитози

Токсоплазмоза

Проведени са серологични изследвания на 152 лица с 24 положителни. Диагностичните затруднения са свързани с разграничаване на случаите на остра токсоплазмоза. Няма открити случаи на остра токсоплазмоза.

Основният изследван контингент са бременни жени и пациенти с алергични прояви. Всички пациенти на които е необходимо лечение, такова беше проведено след консултация с паразитолог. Направени са и контролно-серологични изследвания на лекуваните.

Бластоцистоза

При профилактично изследване на фекална проба се откриха в една проба бластоцисти в по-голямо количество.

Внасяни паразитози

Малария

През годината няма направени изследвания на български и чужди граждани. Не бяхме потърсени от частни лица или туроператори за профилактика преди пътуване за страна с разпространена малария.

През месец юни паразитолога на РЗИ проведе среща с всичките седем туроператори от областта за задълженията им относно осигуряване на информираност на пътуващите граждани. На основание чл. 19 от Наредба № 17/30.07.2008 г. всяка туристическа фирма трябва да съхранява декларация-образец относно рисковете от заразяване с малария и други паразитни заболявания при пътуване до тропическа и субтропическа страна.

Лабораторно-диагностична дейност

За изминалата година са изследвани общо 39346 (10832 в РЗИ) проби. От тях са направени 101938 (21614 в РЗИ) изследвания. Най-голям е делът на изследваните проби за хелминти и протозои – 38442 (10147 в РЗИ), следвани от санитарно-паразитологичните 685 само в РЗИ и имунологични изследвания 219 (няма в РЗИ).

Разпределението на изследваните лица за хелминти и протозои е съответно най-много профилактични предимно деца и здравни книжки. По епидемиологични и клинични показания има едно изследване.

Диагностиката на всеки постъпил материал беше направена в срок и по всички необходими методики за рутинна диагностика.

Санитарно-паразитологична дейност.

С лабораторен контрол са обхванати 126 обекта или това са постоянните ДЗ и специализирани институции за предоставяне на социални услуги. Взеха се 685 проби и направиха 685 анализа.

През отчетния период бяха взети: 22 проби от почва, 125 проби от хранителни продукти, 523 битова среда и 15 други. От направените изследвания не се изолираха яйца и ларви на паразити.

Противоепидемична, профилактична, контролна и организационно-методична дейност.

Съгласно нормативните документи на МЗ се провежда в няколко основни направления – внасяни паразитози, масови паразитози в организираните детски заведения, геохелминтози и хелминтозоонози.

В РЗИ-Шумен са направени 5 епидемиологични проучвания, за ехинококоза. При проверките на семейни лекари, медико-диагностични центрове, здравни кабинети, лаборатории и други обекти, инспекторите от дирекция НЗБ винаги провеждат консултация със здравните работници по интересуващите ги паразитологични проблеми. На разположение по всяко време за информация и консултации беше и лекар-паразитолог.

През годината бяха проверени 259 обекта. От тях 126 проверки са в обекти с лабораторен контрол, това са планирани ДЗ и специализирани институции за предоставяне на социални услуги.

Здравно-промотивна дейност

На сайта на РЗИ периодично се публикуваха материали за паразитните заболявания актуални за сезона и областта.

Медицински изследвания

В отдел “МИ” на дирекция “НЗБ” се извършват микробиологични, паразитологични и серологични изследвания. В по-голям процент изследванията са с профилактична насоченост. За отчетния период в микробиологична лаборатория са извършени 3521 броя изследвания, от които 68 са положителните проби. Извършени са 764 изследвания, с 1 положителен резултат.

Осъществява се и контролът на дезинфекцията и стерилността на отдел “ПЕК”, като в микробиологична лаборатория са извършени 1275 изследвания за контрол на дезинфекция и 1430 изследвания за контрол на стерилност. За посочиния брой изследвани проби с отклонения са 67. Контролът обхваща различни заведения за болнична и извънболнична помощ, медикодиагностични лаборатории и стоматологични кабинети. В серологичната лаборатория на отдела са извършени 3210 изследвания: за ХИВ, Хепатити-В и С и Сифилис. В серологична лаборатория общия брой на положителните проби за различни видове изследвания е 24. Лабораторията извършва и изследвания по Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции. Във връзка с това за определени периоди лабораторията отчита своята дейност пред МЗ - за броя изследвани за ХИВ лица на територията на област Шумен, за изследвани за ХИВ лица от категориите: хемодиализирани пациенти, персонал от диализни структури, бременни и медицински персонал претърпял рискова експозиция. В серологичната лаборатория осем пъти в годината се проведе кампания за изследване на ХИВ, Сифилис, Хепатит -В и С. Общо са изследвани - 308 лица, от които положителни за Хепатит -В-7 лица и 1 лице за Хепатит- С и 2 лица за Сифилис.

ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ

ЩАТ:

1. Директор на дирекция	1
А. Отдел ”ДЗК”	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	1
3. Старши инспектор	2
3. Инспектори	6
Б. Отдел ”ПБПЗ”	
1. Началник отдел	1
2. Главен инспектор	1
3. Главен експерт	1
4. Старши експерт	1
5. Инспектори	2
В. Отдел “ЛИ”	
1. Началник отдел	1
2. Главен експерт	2
3. Старши експерт	1
4. Младши експерт	1
4. Главен специалист	3
Всичко дирекция	**25**

Считано от 10.12.2024 г. е съкратена 1 щатна бройка (гл. специалист) по трудово правоотношение в отдел ЛИ във връзка с промените в Устройствения правилник на Регионалните здравни инспекции, публикувани в ДВ бр. 103 от 06.12.2024 г.

В отдел „Лабораторни изследвания” на функционален принцип са изградени три обособени лабораторни звена.

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения годишен план. Със заповеди на директора на РЗИ обектите бяха разпределени между здравните инспектори, бяха определени лицата, извършващи контрол на обекти за производство на бутилирана вода, на химични вещества и смеси, и лицата извършващи контрол на службите по трудова медицина.

На база изготвения план на дирекцията и предварителните разчети за брой проверки на обект, тематични проверки, среднодневна натовареност на инспектор бяха изготвени персонални планове. Отчитането на дейността на инспекторите беше ежедневно по основните показатели – проверки, съставени актове, предписания, заповеди. Издаваните документи задължително се съгласуваха с началниците на отдели.

Ежеседмично се провеждаха работни съвещания за отчитане на извършеното и поставяне на задачите за седмицата. Извършената дейност се отчиташе съгласно въведената отчетна документация, като отделните специалисти ежедневно отчитаха дейността си пред съответните ръководители. При приемане на дневните отчети, началниците на отделите следяха за правилното оформяне на първичните документи, а чрез маршрутните листи и за спазване на трудовата дисциплина.

На тримесечие се изготвяше отчет за дейността на дирекцията и по отдели.

Инспекторите бяха своевременно информирани и за новоизлезлите нормативни документи, които след това се разглеждаха подробно на организираните колегиуми.

Контрол беше упражняван и при издаване на документите за административна принуда – номериране на бланките актове, завеждането им в деня на издаване, правилното им оформяне. Отчетността на дейността се водеше освен на хартиен и на електронен носител.

През отчетния период беше осъществена добра координация между отделите на дирекция ОЗ при планирането и организирането на работата, при подготовката и транспортирането на проби води, козметични продукти, химични вещества, смеси и изделия и бутилирани натурални, минерални, изворни и трапезни води до РЗИ – Варна, където се извършваха изпитванията на тези проби по определени показатели.

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През 2024 г. по предварителен здравен контрол в РЗИ – Шумен са постъпили за разглеждане 86 документации за инвестиционни проекти и устройствени планове (138 за 2023 г.). Всички са разгледани на заседания на определения със Заповед на директора на РЗИ

Експертен съвет по ЗТЕ. Проведени са 48 заседания на ЕС, като от общо 86 разгледани документации 42 са ПУП, а 44 – инвестиционни проекти. Разгледани са също изпратените по служебен път 47 преписки, от които 9 проекта за учредяване на санитарно-охранителни зони около водоизточници и 38 преписки във връзка с процедурите по ЕО и ОВОС.

Представители на РЗИ взеха участие в 7 заседания на Експертени съвети (ЕС), от които 5 ЕС в Областна дирекция „Земеделие“ и 2 Екологични ЕС в РИОСВ – Шумен.

Два обекта, подлежащи на въвеждане в експлоатация бяха обхванати с проверки в хода на строителство. В зависимост от вида на обекта се извършваше необходимия за целта лабораторен контрол, след което се издаваше становище относно съответствието със здравните изисквания. За 2024 г. бяха издадени 2 становища (при 5 за 2023 г.).

Служители от отдел ДЗК взеха участие в 44 комисии за въвеждане в експлоатация на обекти (при 30 за 2023 г.).

За отчетния период няма издадени заповеди за спиране на строителството на обекти.

Дейността на дирекцията по контрола на стоките, внесени на територията на Република България през годината се осъществяваше в съответствие с Инструкцията за сътрудничество и взаимодействие между Агенция „Митници“ и органите на ДЗК на МЗ за прилагане на мерки по надзор на пазара. Чрез електронна поща от Митническо бюро – Шумен беше потърсено съдействие за съмнителни стоки в 1 случай за 13578 бр. козметични продукти внос от Турция. При изготвянето на Приложение №3 се спазваше определените срокове за отговор на Агенция митници.

През 2024 г. няма издадени разрешения за пренасяне на покойници извън страната, както и разрешения за отстраняване на азбестосъдържащи материали.

През 2024 г. продължи регистрацията на обектите с обществено предназначение. Подадени бяха 240 уведомления за разкриване на обекти с обществено предназначение или за промяна в обстоятелствата, вписани в регистъра. Във връзка с това бяха регистрирани 184 обекта, а на 69 обекта беше направена промяна на данните вписани в регисъра на ООП воден от РЗИ – Шумен, 11 обекта са с прекратена преписка по искане на лицето подало уведомлението, а за 2 обекта (1 за прилагане на неконвенционални методи за лечение и 1 рентгенова уредба за секторни дентографии) беше направен отказ от вписване в регистъра и бяха издадени заповеди за спиране експлоатацията на обекта. Собственикът на един обект подал уведомление беше информиран писмено, че посоченият от него обект не е обект с обществено предназначение. През 2024 г. от Регистъра бяха заличени 120 обекта с обществено предназначение.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През отчетния период инспекторите от отдели ДЗК и ПБПЗ извършиха общо 7081 проверки на обекти с обществено предназначение, на продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека при план 5971. Изпълнението на плана за проверки е 119%. Преизпълнението на годишния план се дължи на завишения брой насочени проверки във връзка със постъпили сигнали/жалби, уведомления за разкриване на ООП, проверки на издадени предписания и извършени тематични проверки след допълнителни указания от МЗ за провеждането им.

През изтеклата година инспекциите в обектите с обществено предназначение и инспекциите на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека се извършваха съгласно утвърдените процедури. След приключване на инспекцията здравните инспектори изготвяха констативен протокол. За констатирани нарушения се издаваше предписание, като сроковете за изпълнение на предписаните мероприятия се съгласуваха със собствениците на обектите.

През годината инспекторите от дирекцията изготвиха и връчиха 152 предписания. Средният брой предписания на инспектор, упражняващ здравен контрол беше 19. Най-често предписания са издавани при констатирани несъответствия в материалната база на обектите с обществено предназначение и неспазване на здравните изисквания; за козметични продукти, неотговарящи на нормативните изисквания, за нестандартна проба вода в плувни басейни и за осигуряване на здравословно хранене на децата в организираните колективи.

Броят на съставените актове беше 40, от тях 37 – на физически лица, 1 – на едноличен търговец и 2 – на юридически лица. През 2024 г. най-честите нарушения, за които бяха

предприети мерки за административна принуда са за неспазване на забраните и ограниченията за тютюнопушене на закрити обществени места.

Контролът по спазване на установените с нормативен акт забрани и ограничения за тютюнопушене и за продажба на алкохолни напитки съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

Извършени бяха общо 897 проверки по спазване разпоредбите на чл. 54 от Закон за здравето, с които бяха обхванати 882 обекта.

През изминалата 2024 г. инспекторите от дирекция „Обществено здраве" извършиха 3015 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закона за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм. и доп.), с които бяха обхванати 2640 обекта в област Шумен.

През отчетната година в РЗИ са постъпили 5 сигнала за неспазване на забраните за тютюнопушене на обществени места, от които 2 за нарушения в обекти с обществено предназначение и 3 – в заведение за хранене. При извършените проверки за 1 от подадените сигнали са установени нарушения.

Организирани и извършени бяха 41 съвместни проверки със служители на ОД на МВР. Обхванатите с контрол обекти бяха 105. За допуснати нарушения бяха съставени 27 акта, от които 27 са на физически лица и са издадени 9 предписания.

През отчетния период са разгледани 41 жалби, включително и подадените по телефон или по електронна поща. От приключените жалби 18 са били пренасочени към други ведомства, 6 са били основателни и 17 – неоснователни. 85,4% от постъпилите жалби са били неоснователни или са касаели други ведомства. Пренасочените са били главно за замърсяване на околната среда, проблеми в жилищни сгради, нередности в обекти за търговия с храни, отглеждане на животни в жилищната зона или извършване на шумни дейности от съседи. 5 от разгледаните жалби са били за неспазване забраната за тютюнопушене на закрити обществени места, 4 – за нарушения на здравните изисквания в обекти с обществено предназначение, 2 – за продукти и стоки със значение за здравето на човека, 10 – за фактори на средата и 2 – за шум. Всички жалбоподатели са били уведомявани за резултатите от проверките и предприетите действия в нормативно определените срокове.

ТЕКУЩ КОНТРОЛ НА ОБЕКТИ С ОБЩЕСТВЕНО ПРЕДНАЗНАЧЕНИЕ

През 2024 г. на контрол от отдел ДЗК са подлежали 2515 обекта (2525 през 2023 г.). С проверки бяха обхванати всички 2515 обекта, подлежащи на контрол. Общо за отчетния период бяха извършени 3113 проверки (3390 за 2023 г.) при план 2546. Средната кратност на проверките беше 1,24 (1,34 за 2023 г.) на обект. Изпълнението на плана за проверки е 122%.

Контрол на обекти за отглеждане, възпитание и обучение на деца

През 2024 г. с контрол бяха обхванати всички подлежащи детски и учебни заведения. Извършени бяха 449 проверки в 227 обекта или средно 1,98 проверки на обект. Контролът беше насочен към спазване законодателството за осигуряване на по-благоприятна среда за обучение и възпитание на децата и учениците.

Като практика при контрола над учебните заведения през годините се утвърди извършване на проверка по състоянието на материално-техническата база на училищата през 2-ро тримесечие, с предписване на мероприятия за подобряването ѝ, а през 3-то тримесечие – за готовността на учебните заведения за новата учебна година.

Учебните заведения (УЗ), подлежащи на контрол в област Шумен са 66, разпределени както следва: начални училища – 3; основни училища – 26; обединени училища – 8, средни училища – 15; профилирани гимназии – 2; професионални гимназии – 9; специализирани (духовни) училища – 1; висши учебни заведения – 2 бр. (1 университет – с 3 корпусаи 1 филиал към МУ – Варна). От тях 6 учебни заведения са държавни, а останалите 60 са общински.

За привеждане в съответствие със здравните изисквания бяха издадени 20 предписания на 17 учебни заведения. Най-често предписваните мероприятия бяха за ремонт на санитарни възли (отремонтиране на водопромивни съоръжения, неизправни врати, пребоядисване и подмяна на счупени фаянсови плочки), пребоядисване на класни стаи и коридори, ремонт на покриви на учебни сгради и ремонт на физкултурни салони. Преди започване на учебната година беше отменена заповед за спиране дейността на част (физкултурен салон) от обект с обществено предназначение (ОбУ) след изпълнение на издадено предписание.

С лабораторен контрол през 2024 г. бяха обхванати 25 обекта (8 учебни заведения и 17 детски градини). В детските градини (ДГ) и училищата беше извършено измерване на осветлението и на параметрите на микроклимата. В 4 учебните заведения и в 2 ДГ измерените параметри на осветлението не отговаряха на здравните норми, за което бяха издадени 6 предписания.

Във връзка с постъпили сигнали за ниски температури в 2 учебни заведения беше извършено замерване на микроклимата в кабинетите и класните стаи. Установи се, че температурите в учебните помещения отговарят на нормативните изисквания.

Контрол на водоснабдителни обекти и съоръжения

С текущи проверки през годината бяха обхванати всички централни водоизточници и самостоятелно разположени водоснабдителни съоръжения. Извършени бяха съответно 294 проверки на водоизточници и 476 проверки на водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битови цели, за което бяха издадени 37 предписания. На управителя на „В и К Шумен" ООД гр. Шумен бяха издадени 34 предписания, от които 26 – за предприемане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия в качествата на питейната вода подавана за водоснабдяване на населението в област Шумен (3 предписания са за зона на водоснабдяване язовир „Тича"), 2 предписания за предприемане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия в качествата на водата предоставяна в цистерни, поради режимно водоснабдяване на населението и 6 за отстраняване на хигиенни неблагополучия в санитарно-охранителна зона на водоизточници. Издадени бяха 3 предписание на ведомствени водоснабдителни организации за предприемане на мерки за отстраняване на констатирани несъответствия в качествата на питейната вода подавана за нуждите на пребиваващите на територията на съответната зона на водоснабдяване.

Контролът над водоснабдяването от язовир „Тича", като основен водоизточник за градовете Шумен и Велики Преслав и селата Дибич, Белокопитово и П. Волов, винаги е бил приоритет за отдел ДЗК.

Контрол на обекти за производство на бутилирана вода

На територията на област Шумен са регистрирани два обекта за производство на бутилирана вода, от които:

- един за производство на бутилирана изворна вода – Цех за бутилиране на изворна вода „Китка", с регистрационен №2701002, стопанисван от фирма „СпрингФорс" ООД, находящ се на ул. „Цар Освободител" №39, гр. Нови пазар, област Шумен, с издаден Сертификат №13/09.11.2023 г. от МЗ за изворната вода;
- един за производство на бутилирана трапезна вода – Цех за бутилиране на трапезна вода „Селана", с регистрационен №2701001 стопанисван от фирма „Фантастико" ЕООД, находящ се на ул. „Г. С. Раковски" №5, с. Никола Козлево, област Шумен.

През 2024 г. горецитираните обекти бяха обхванати със седем инспекции, от които Цех за бутилиране на изворна вода „Китка", стопанисван „СпрингФорс" ООД – 3 инспекции и Цех за бутилиране на трапезна вода „Селана", стопанисван от „Фантастико" ЕООД – 4 инспекции.

В Цех за бутилиране на трапезна вода „Селана" се произвежда бутилирана трапезна вода „Селана" в опаковки от: 0,5 l; 1,5 l, 5 l и 10 l.

При извършените 4 инспекции през 2024 г. в Цех за бутилиране на трапезна вода „Селана" не са констатирани несъответствия с нормативната уредба. Съгласно изготвеният План на отдел ДЗК за 2024 година са взети две проби бутилирана трапезна вода „Селана", за изследване по физикохимични и микробиологични показатели и една проба за изследване по физикохимични, микробиологични и радиологични показатели в РЗИ – Варна.

Изследваните проби бутилирана вода отговарят по микробиологични показатели на Приложение №5 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и по физикохимични показатели на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Към момента на изготвяне на Доклада в РЗИ – Шумен не са получени резултати от изпратената проба бутилирана трапезна вода „Селана", изпратена за анализ на радиологични показатели в РЗИ – Варна с придружително писмо с наш Изх. №13-128/11.09.2024 г.

Бизнес оператора взема проби за анализ по микробиологични показатели всеки месец, по физикохимични показатели четири пъти годишно и по радиологични показатели един път годишно съгласно изготвената от него мониторингова програма, съобразена с Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Копия от протоколите от извършения лабораторен контрол на бутилираната вода се представят в РЗИ – Шумен.

В Цех за бутилиране на изворна вода „Китка“ се произвежда бутилирана изворна вода „Китка“ в опаковки от: 0,5 l; 1,5 l и 10 l.

През 2024 г. обекта беше обхванат с 3 инспекции. В РЗИ – Шумен е получено писмо входирано с наш Вх. №25-168/16.09.2024 г. от Управителя на фирма „СпрингФорс“ ООД, с което ни уведомява за временно преустановяване на производствената дейност, поради планирани дейности по профилактика на Цех за бутилиране на изворна вода „Китка“.

При извършените 3 инспекции през 2024 г. в Цех за бутилиране на изворна вода „Китка“ не са констатирани несъответствия с нормативната уредба. Съгласно изготвеният План на отдел ДЗК за 2024 година е взета една проба бутилирана изворна вода „Китка“, за изследване по физикохимични и микробиологични показатели и една проба за изследване по физикохимични, микробиологични и радиологични показатели в РЗИ – Варна.

Изследваните проби бутилирана вода отговарят по микробиологични показатели на изискванията на Приложение №5 от Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели и по физикохимични показатели на Наредба №9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. Към момента на изготвяне на Доклада в РЗИ – Шумен не са получени резултати от изпратената проба бутилирана изворна вода „Китка“, изпратена за анализ на радиологични показатели в РЗИ – Варна с придружително писмо с наш Изх. №13-128/11.09.2024 г.

Бизнес оператора взема проби за анализ по микробиологични показатели всеки месец, по физикохимични показатели четири пъти годишно и по радиологични показатели един път годишно съгласно изготвената от него мониторингова програма, съобразена с Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Копия от протоколите от извършения лабораторен контрол на бутилираната вода се представят в РЗИ – Шумен.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

Контрол и мониторинг на води

Питейни води

През 2024 г. съвместно с Басейнова дирекция за Черноморски район с център Варна са извършени 4 пробонабирания (на 21.03.2024 г., на 16.05.2024 г., на 14.08.2024 г. и на 20.11.2024 г.) Взети за изследвания са 20 проби за проследяване качествата на водата на язовир „Тича“ на 5 дълбочини (0, 5, 10, 15, 20 м). От извършените 80 изследвания 73 съответстваха на изискванията по контролираните параметри: колиформи, фекалниколиформи, фекални стрептококи и салмонела, а седем изследвания, взети през месец август не съответстват на препоръчителните стойности за категория А1 (на дълбочина 10 м и 15 м – по показатели колиформи – общо (при 37° С) и фекални колиформи, а на дълбочина 20 м – по показатели коли форми – общо (при 37° С), фекални колиформи и фекални стрептококи).

При анализ на резултатите от дългогодишния мониторинг се потвърждава категория А1 за язовир „Тича”. Това предполага метод на обработка на повърхностните води, съгласно Приложение 2 към чл. 3, ал. 1 от Наредба №12 за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване (ДВ бр. 63/2002 г.) – груба механична обработка и дезинфекция, например бърза филтрация и дезинфекция. Изградена е пречиствателна станция за питейни води, добивани от язовир „Тича” за водоснабдителна система Шумен (гр. Шумен, с. Панайот Волово, с. Белокопитово и с. Дибич), предстои държавна приемателна комисия за строежа и въвеждането ПСПВ в експлоатация.

През 2024 г. на режимно водоснабдяване в област Шумен са били 31 населени места – гр. Върбица, с. Александрово, с. Веселиново, с. Риш, с. Черни връх, с. Вехтово, с. Друмево,

с. Кладенец, с. Салманово, с. Климент, с. Тъкач, с. Наум, с. Изгрев, с. Венец, с. Осеновец, с. Буйновица, с. Конево, с. Станянци, с. Чернооково, с. Ловец, с. Нова бяла река, с. Иваново, с. Тушовица, с. Бяла река, с. Църквица, с. Сечище, с. Тимарево, с. Върбак, с. Каменяк, с. Златар и с. Черноглавци.

През 2024 г. бяха съгласувани 17 мониторингови програми, разработени от водоснабдителните организации („В и К Шумен" ООД и 16 ведомствени водоснабдителни дружества) на територията на област Шумен.

Повишена беше взискателността към ВиК операторите по отношение изпълнението в пълен обем на задълженията им, свързани с мониторинга на качествата на питейните води, съгласно изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ 30/2001 г., изм. и доп.) и предоставяне в РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Закона за водите.

Въз основа на представените от водоснабдителните организации мониторингови програми РЗИ – Шумен изготви план за осъществяване на контролен мониторинг на подаваната към потребителите вода. Като цяло планът за вземане на проби за лабораторен анализ беше изпълнен съгласно разработения график. Ръководството на инспекцията положи усилия за осигуряване на необходимия транспорт.

Всички зони на водоснабдяване бяха обхванати с лабораторен контрол. Извършени бяха общо 7157 изследвания по показателите от група А и група Б, от тях 6532 от водопроводната мрежа на населените места и 625 от водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания. От местни водоизточници бяха извършени 1148 изследвания.

По ДЗК от централни водоснабдявания на населените места бяха извършени 6532 изследвания, от които 6601 отговарят на изискванията на Наредба №9 на МЗ, МРРБ и МОСВ за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.). От водопроводната мрежа на ведомствени водоснабдявания бяха извършени 625 изследвания, от които 621 отговаряха на Наредба №9. Процентът на изследванията, отговарящи на Наредба №9 беше 98,5% (при 99,21% през 2023 г.).

След извършени ремонтни дейности, поради включване на част от новоизграден водопровод, свързващ язовир „Тича" с помпена станция „1300", на 06.11.2024 г. беше констатирано неприемливо влошаване на качеството на водата по органолептични показатели „мътност" и „цвят" в гр. Шумен. РЗИ – Шумен чрез сайта на инспекцията информира населението за настъпилите промени в качеството на водата от централното водоснабдяване и препоръча водата в населените места от община Шумен, водоснабдявани от яз. „Тича" (гр. Шумен, с. П. Волово, с. Белокопитово и с. Дибич) да не се ползва за пиене и приготвяне на храна.

След извършено пробонабиране и анализ на водата на 13.11.2024 г. РЗИ – Шумен, информира населението на гр. Шумен, чрез сайта на инспекцията, че водата от централното водоснабдяване на гр. Шумен (с изключение на кв. Макак) и с. Дибич може да се ползва без ограничение.

След извършено пробонабиране и анализ на водата на 20.11.2024 г. РЗИ – Шумен, информира населението чрез сайта на инспекцията, че водата от централното водоснабдяване на кв. Макак, гр. Шумен може да се ползва без ограничение.

От 27.12.2024 г. до края 2024 г. се констатира неприемливо влошаване на качеството на водата по органолептичен показател „мътност" вследствие на продължителните валежи в района на водосбора на язовир „Тича". РЗИ – Шумен информира чрез интернет страницата си населението за настъпилите промени в качеството на водата от централното водоснабдяване и препоръча водата в населените места, водоснабдявани от яз. „Тича" (гр. Шумен, гр. Велики Преслав, с. Панайот Волово, с. Белокопитово и с. Дибич) да не се ползва за пиене и приготвяне на храна.

През 2024 г. от общия брой проби с отклонения по химични и органолептични показатели 35,38% са по показател нитрати, 1,54% са по показател калций, 1,54% са по калций и нитрати, 56,92% са по показател мътност и 4,62% са по цвят и мътност.

През 2024 г. трайни отклонения от хигиенните норми по химични показатели бяха регистрирани само по показател нитрати. Общият брой населени места с установено през годината наднормено съдържание на нитрати беше 21, разпределени в 15 зони на

водоснабдяване. Повишено съдържание на нитрати през 2024 г. беше установено при лабораторния контрол на питейната вода от следните 21 населени места в област Шумен – с. Добри Войников, с. Единаковци, с. Върбак, с. Избул, с. Мараш, с. Кладенец, с. Новосел, с. Тимарево, с. Хитрино, с. Каменяк, с. Методиево, с. Църквица, с. Янково, с. Писарево, с. Преселка, с. Мировци, с. Беджане, с. Красен дол, с. Борци, с. Боян и с. Чернооково.

Вода с повишено съдържание на нитрати е консумирало 4,99% от населението на област Шумен през 2024 г., като за сравнение този процент през 2023 г. е бил 2,31%, а през 2022 г. – 3,18%.

През 2024 г. бяха направени 2223 изследвания по микробиологични показатели, от които 38 нестандартни (1,71%). Ниският процент нестандартни проби вода по микробиологични показатели се дължи на монтираните автоматични системи за обеззаразяване на водата от водоснабдителната организация („В и К – Шумен" ООД), осигуряваща вода за питейно-битови цели на територията на област Шумен.

Във връзка с писмо на МЗ с наш Вх. №03-23-6/15.05.2024 г., с цел събиране и обобщаване на информация и визуализиране на действителната обстановка по отношение съдържанието на „тритий" в питейните води при крана при потребителя за 2024 г, бяха взети три проби питейна вода от големите зони на водоснабдяване (з.в. яз. „Тича", з.в. Нови пазар и з.в. Изгрев) за изследване съдържание на тритий в НЦРРЗ – София. И при трите проби съответстват на нормативните изисквания по показател тритий.

Ежемесечно с отдел ПЕК се анализираха данните от лабораторния контрол и регистрираната чревна инфекциозна заболеваемост, като не беше констатирана връзка между тях. Своевременно на „В и К Шумен" ООД, гр. Шумен се съобщаваха получените резултати при лабораторния контрол, както и констатираните нарушения при контрола.

Минерални води

От 2 минерални водоизточника бяха изследвани общо 5 проби за микробиологичен контрол. От минерален водоизточник „Минералната вода", курортен комплекс Върбица бяха изследвани 4 проби.

Във връзка с издадено в предходен период предписание за минерален водоизточник „Соленатa вода", курортен комплекс Върбица за несъответствие по микробиологични показатели общинските власти, стопанисващи водоизточника периодично са вземали проби вода от него. След възстановяване на микробиологичните качества на водата от минералния водоизточник ни беше предоставено копие от протокола. По тази причина от страна на РЗИ – Шумен от минерален водоизточник „Соленатa вода" беше изследвана 1 проба вода (през месец ноември) за микробиологичен контрол.

През 2024 г. взетите за анализ 5 проби отговаряха на изискванията на Наредба №14 от 3 август 1987 г. за курортните ресурси, курортните местности и курортите.

Води за къпане

На територията на област Шумен няма официално определени от областния управител и от кметовете на десетте общини зони за къпане, както и водни площи, в които къпането е изрично забранено, но ползващи се традиционно от голям брой къпещи се.

Води от плувни басейни

През отчетната година беше извършен контрол на качествата на водата в 4 закрити и 20 открити плувни басейна. По ДЗК бяха взети за изследване 69 проби вода от плувните басейни, от които 23 бяха нестандартни по химични показатели. Проведени бяха 690 изследвания, от които 345 по химични показатели (304 отговарят на изискванията) и 345 по микробиологични показатели (345 отговарят на изискванията). За отстраняване на констатираните несъответствия в качествата на водата от плувните басейни бяха издадени 23 предписания на отговорните лица стопанисващи обектите.

Мониторинг и контрол на шум

Мониторинг на транспортния шум

В периода от 28.05.2024 г. до 14.06.2024 г., на основание Наредба № 54 от 2011 г. на Министерство на здравеопазването и Министерство на околната среда и водите за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне информация от промишлените

източници на шум в околната среда (ДВ бр. 3/2011 г.) и по указания на Министерство на здравеопазването за определяне на броя, разположението и разпределението на пунктовете за мониторинг както и периодичността на измерванията, от екип специалисти на отдел „Лабораторни изследвания" към РЗИ – Шумен беше проведен ежегодния мониторинг на имисионния шум на територията на гр. Шумен. Измерванията бяха извършени в определените 15 пункта. В два последователни дни се извършиха по 6 замервания на пункт. Наблюдаваният показател беше еквивалентното ниво на шума. Отчетено беше влиянието на интензивността на движението на моторните превозни средства за час, структурата на транспортния поток, вида и състоянието на пътното покритие, наклона на улиците, наличието на озеленяване и вида на околното застрояване.

Не бяха установени средни стойности на шума в и над диапазона 73 – 77 dB(A).

Най-високо еквивалентното ниво на шума в диапазона 68 – 72 dB(A) е установено в 1 пункт – на бул. „Симеон Велики" до № 14.

Средни стойности на еквивалентното ниво на шума в диапазона 63 – 67 dB(A) са установени в 7 пункта – ул. „Софийско шосе" до № 13, бул. „Славянски" (южно платно) до № 7, ул. „Дедеагач" до № 13, бул. „Ришки проход" до № 15, бул. „Плиска" до № 6, бул. „Мадара" до № 17 и ул. „Дедеагач" до № 21.

Средна стойност на еквивалентното ниво на шума в диапазона 58 – 62 dB(A) е установено в 2 пункта – ул. „Владайско въстание" до № 18 и ул. „П. Парчевич" до № 18.

Средни стойности на еквивалентното ниво на шума под 58 dB(A) са регистрирани в 5 пункта – ул. „Ген. Драгомиров" до ДГ, ул. „Ивайло" до № 18, ул. „Каварна" до читалище „Тодор Петков", ул. „Спартак" до № 24 и ул. „Боровец" до № 10.

Увеличение на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2023 година се наблюдава в 3 от пунктовете. Увеличението е от 2,0 dB(A) в два пункта – ул. „Дедеагач" до № 13 и ул. „Дедеагач" до № 21 и достига до 4,7 dB(A) на ул. „Боровец" до № 10. Увеличението на средните еквивалентни нива на шума в трите пункта е свързано с увеличения брой на преминалите моторни превозни средства за час.

Намаление на средните стойности на еквивалентните нива на шума спрямо 2023 година се наблюдава в 11 от пунктовете. Намалението е от 0,1 dB(A) в пункта на бул. „Мадара" до № 17 и достига до 3,0 dB(A) на ул. „Спартак" до № 24. Намалението на средното еквивалентно ниво на шума в 5 от пунктовете е свързано с намаления брой на преминали моторни превозни средства за час.

Измерената средната стойност на еквивалентното ниво на шума в 1 пункт на ул. „Ген. Драгомиров" до ДГ се запазва същата като през 2023 г.

Еквивалентни нива на шум под граничната стойност за деня за съответните територии са регистрирани в 4 пункта. Това са пунктовете на бул. „Мадара" до № 17, ул. „Владайско въстание" до № 18, ул. „Дедеагач" до № 21 и ул. „Ген. Драгомиров" до ДГ.

Като цяло броя на моторните превозни средства (МПС) преминали по време на измерването се увеличава в сравнение с 2023 г. Интензивността на преминалите МПС по време на измерването е увеличена в 9 от пунктовете.

По отношение структурата на потока се отчита увеличаване броя на леките автомобили преминали по време на измерването. Неизправности в техническото състояние на моторните превозни средства (остарял автомобилен парк) и натоварения транспортен трафик води до повишаване на еквивалентно ниво на шум над граничната стойност в 11 от пунктовете.

Състоянието на пътното покритие в 12 от пунктовете е добро, а в 3 – задоволително (на ул. „Каварна" до читалище „Тодор Петков", ул. „Спартак" до № 24 и ул. „Боровец" до № 10).

Предприетите благоустройствени мероприятия в гр. Шумен се изразяват в рехабилитация и реконструкция на общинската пътна мрежа, частично залесяване на определени улици. По-малко внимание се отделя на вътрешноквартална пътна мрежа, където също е необходима подмяна на пътната настилка и допълнително озеленяване. Поетапно през годините беше подобрена шумоизолацията на общински сгради (детски ясли, детски градини и учебни заведения), подлежащи на усилена шумозащита.

В доклада до Община Шумен бяха направени следните предложения:

1. Акустично планиране на урбанизираните територии, включващо мерки като правилно териториално устройство, инженеринг на системите за управление на трафика (управление на светофарните уредби, монтиране на скоростни радари, информационни табла), планиране на трафика, намаляване на шума чрез мерки за шумова изолация и борба с шума при източника, изготвяне на акустични проекти за сгради, подлежащи на усилена шумова защита.

2. При сгради, подлежащи на усилена шумова защита, разположени на натоварени пътни артерии, решаване на проблема с шума чрез изграждане на шумозащитни съоръжения, регулиране на интензивността и структурата на автомобилните потоци, изграждане на обходни пътни участъци и др.

3. Изграждане на нова и поддръжка на съществуващата инфраструктура. Планиране и изграждане на велоалеи в общинските центрове.

4. Да се изпълняват мероприятията, водещи до намаляване на имисионния шум, заложени в Общия устройствен план на гр. Шумен.

5. Да се актуализира и оптимизира организацията на движение на моторните превозни средства в града в съответствие с получените резултати.

6. Да се следи стриктно за наличие на част „Озеленяване" към изработените подробни устройствени планове.

7. Да не се въвеждат в експлоатация обекти с нереализиран проект за озеленяване.

8. Инициране и провеждане на информационни кампании и мероприятия за стимулиране на алтернативните начини на придвижване на населението.

Контрол на шума от локални източници

В периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г. в РЗИ – Шумен постъпиха 2 жалби от граждани за наднормени нива на шум, излъчван от локални източници (заведение за хранене и игрална зала), разположени в урбанизираната територия. Бяха извършени проверки на място и измерване на проникващия шум в дома на жалбоподателите. Установи се, че измерената стойност на еквивалентното ниво на шума съответства на Наредба №6 от 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, в помещенията на жилищни и обществени сгради, в зони и територии, предназначени за жилищно строителство, рекреационни зони и територии и зони със смесено предназначение, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението.

Мониторинг на електромагнитни полета

В периода от 16.09.2024 г. до 20.09.2024 г. беше проведен мониторинг на електромагнитните полета около базовите станции за мобилна комуникация в районите на 8 детски, 12 учебни и 2 лечебни заведения, разкрити на територията на област Шумен, както и на 16 жилищни територии в област Шумен за установяване съответствието им с изискванията, регламентирани с Наредба №9/1991 г. на МЗ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти (ДВ бр. 35 от 1991 г., изм. и доп.).

Измерванията бяха извършени от специалист от лаборатория „Физични фактори" на Дирекция „Лабораторни изследвания" при РЗИ – Варна, който разполага с необходимата апаратура.

Използван метод за контрол: „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки", Сборник методи за хигиенни изследвания, том IV, Селищна среда, на НЦХМЕХ, (понастоящем НЦОЗА).

Резултатите от проведените измервания на средната стойност на плътността на мощност за интервал 6 минути и моментната стойност на плътността на мощност на електромагнитните полета в горецитираните райони показват, че получените стойности не превишават пределно допустимите нива за населени територии и експлоатацията на изследваните базови станции не създава здравен риск.

През 2024 г. не са извършвани допълнителни замервания на електромагнитни полета,

поради липса на постъпили сигнали и жалби.

МОНИТОРИНГ И КОНТРОЛ НА ПРОДУКТИ И СТОКИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол на козметични продукти

На територията на област Шумен са регистрирани 5 предприятия за производство на козметични продукти и 248 обекта за съхранение и търговия с козметични продукти. През 2024 г. бяха извършени общо 275 проверки в ООП на 350 козметични продукта за спазване на нормативните изисквания по отношение на състав, етикетиране и представяне, опаковки, условия за съхранение и предлагане, минимален срок на трайност, досие на козметичните продукти – оценка за безопасност и други специфични документи.

Систематичният държавен здравен контрол през 2024 г. беше насочен към спазване изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009 на Европейския парламент и на Закона за здравето на всички етапи от пускането и предоставянето на козметичните продукти на пазара в Република България.

Контролната дейност през 2024 г. беше насочена към установяване на съответствието на козметичните продукти с изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009, Регламент (ЕС) №655/2013 на Комисията за установяване на общи критерии за обосноваване използването на претенции, отнасящи се до козметичните продукти и Техническия документ относно претенции на козметични продукти (Версия от 3 юли 2017 г.), разработен от Работната подгрупа за претенциите.

Издадени бяха 20 предписания за 79 козметични продукта за отстраняване на констатирани несъответствия с изискванията на Регламент (ЕО) №1223/2009 и Закона за здравето по отношение на етикетиране, несъответствие на състава посочен на етикета с изискванията на чл. 14, параграф 1, т. а) на Регламент (ЕО) 1223/2009 г., изтекъл минимален срок на трайност, на нотифициране на козметичните продукти в нотификационния портал на козметичните продукти CPNP козметичните продукти, несъответствия с нормативните изисквания при изготвяне на досие и доклад за безопасност на козметичните продукти, и несъответствия с указанията за производство, контрол, съхранение и експедиране на козметични продукти, посочени в БДС EN ISO 22716:2008 за ДПП при производство на козметични продукти.

Съставени са 3 АУАН на юридически лица за липса на документи за придобиване на козметични продукти и за идентифициране на дистрибутор или отговорно лице, от които са доставени в нарушение на изискванията, посочени в чл. 7 от Регламент (ЕО) 1223/2009 г. относно козметичните продукти.

Извършена е нотификация в информационната и комуникационна система за надзор на пазара ICSMS общо на 54 козметични продукта, от които 33 козметични продукта, съдържащи забранена за влагане в козметични продукти съставка, включена в Приложение II „Списък на веществата, забранени в козметични продукти“, в нарушение на изискванията на чл. 14, параграф 1, т. а) на Регламент (ЕО) №1223/2009 г., 11 козметични продукта етикетирани в нарушение на нормативните изисквания, без нотификация от дистрибутор и/или отговорно лице в нотификационния портал на козметичните продукти CPNP, 10 козметични продукта без етикет на български и с неизвестен вносител.

Физико-химичен контрол на козметични продукти е извършен на 29 броя проби, които са изследвани по следните показатели: за съдържание на водороден пероксид – 4 проби; за борна киселина, борати и тетраборати – 3 проби; за съдържание на формалдехид и параформалдехид – 3 проби; за съдържание на амоняк – 4 проби; за съдържание на сребърен нитрат – 3 проби; за тиогликолова киселина – 3 проби; за съдържание на литиев хидроксид – 1 проба; за съдържание на цинк пиритион – 3 проби и UV филтри – 3 проби. Мониторинг за съдържание на тежки метали е проведен на 2 козметични продукта. По микробиологични показатели са изследвани 34 проби на козметични продукти. Изследвани са 12 козметични продукта, предназначени за деца. Изследваните проби козметични продукти съответстват на здравните изисквания по изпитваните микробиологични и физико-химични показатели.

Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

В област Шумен със 74 проверки бяха обхванати 69 обекта, от които 2 за производство

на бутилирана вода и 67 обекта за търговия с бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

По физикохимични показатели бяха изследвани 5 проби бутилирани води, от които 2 изворни и 3 трапезни води.

По микробиологични показатели бяха изследвани 5 проби бутилирани води за наличие на Ешерихия коли, колиформи, фекални стрептококи, псевдомонас аеругиноза, сулфитредуциращи клостридии.

Всички изследвани 5 проби бутилирани изворни и трапезни води, отговаряха на здравните изисквания по микробиологични и физикохимични изследвания.

По радиологични показатели бяха изследвани 2 проби бутилирани води, от които 1 изворна и 1 трапезна вода.

Контрол върху химичните вещества, смеси и изделия

На територията на област Шумен са проверени при текущ, насочен и тематичен контрол 274 химични вещества и смеси, от които: 20 химични смеси, 18 биоцида, 21 детергента на производители на химични смеси; 9 химични смеси на вносители; 75 детергента, 54 биоцида и 28 химични смеси при контрол на дистрибутори; 18 детергента и 31 биоцида при контрол на потребители надолу по веригата.

Засилен беше контролът върху пуснатите на пазара химични вещества и смеси по отношение спазване на изискванията за наличие на информационен лист за безопасност на български език от вносители, дистрибутори, потребители по веригата, изготвени съгласно изискванията на Регламент (ЕС) 2020/878 на Комисията от 18 юни 2020 година за изменение на приложение II към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH); спазване на задължениетоза:предоставянето на информация, в т.ч. информационен лист за безопасност, по веригата на доставки за химични вещества и смеси, съгласноРегламент REACH; нотифициране на Европейската агенция по химикали за класификацията и етикетирането на пуснатите на пазара опасни химични вещества в самостоятелен вид и в смеси съгласно Регламент (ЕО) № 1272/2008 (Регламент CLP); класификацията на вече класифицираните като опасни вещества и смеси съгласно Регламент CLP; пуснатите на пазарадетергенти и повърхностноактивнивещества, предназначенизадетергенти,по отношение на класифицирането, етикетиранетои опаковането, включително задължението за предоставяне на информационния фиш за съставки на сайта на фирмата производител, вносител и/или дистрибутор, в т.ч. проверка на съответствието между информацията за състава на детергентите, посочена на етикета и информацията за състава на детергентите, посочена в информационния фиш за съставки;спазванеизискването, пуснатите на пазарабиоциди да притежават разрешение за предоставяне на пазара, издаденопо реда на чл.18 от ЗЗВВХВС или Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 година относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди; контрол насъответствието на класифицирането, етикетирането и опаковането на пуснатите на пазара биоциди с издадените разрешения; съответствие на предоставената информация в Информационния лист за безопасност с условията на разрешението; лабораторен анализ на активни вещества на биоциди и състав на биоциди за целите на съответствието с издадените разрешения; контрол на съответствието с чл. 95, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 528/2012; контрол на производството на биоциди;спазване изискването за пускане на пазара на вещества в самостоятелен вид, в смеси или в изделия в съответстви с Приложение № XVII на Регламент REACH.

Издадени бяха 13 предписания за констатирани нарушения, от които 12 на производители на химични смеси във връзка с констатирани нарушения при класифициране, опаковане, етикетиране, информационен лист за безопасност, информационен фиш за съставките, контрол на съдържание на активно вещество в биоцид и 1 на дистрибутор за отстраняване на констатирани нарушения при етикетиране на химична смес.

Във връзка със Заповед №РД-01-14/12.01.2021 г. на министъра на здравеопазването относно мониторнинга на нивата на радиоактивност в околната среда за целите на оценка на облъчването на населението като цяло и писма на РЗИ – Варна е извършено пробонабиране съвместно с представители на ОДБХ – Шумен на 23 броя храни за анализ по радиологични

показатели с цел оценка дозата на населението и 3 броя храни, които могат да бъдат обработени с йонициращо лъчение. В съответствие с Програмата за радиационен мониторинг на потребителски стоки на пазара за 2024 г. са взети 11 проби на потребителски стоки, както следва: 2 проби на козметични продукти, 3 проби на прах за пране (сух), 3 проби на тухли и керемиди, 1 проба пясък и 2 проби въглища.

Извършени са 15 нотификации в информационната и комуникационна система за надзор на пазара ICSMS на 11 химични смеси, пуснати на пазара в нарушение на нормативните изисквания: 3 химични смеси, 4 детергента и 2 биоцида, етикетирани в нарушение на нормативните изисквания, 2 продукта с биоцидна претенция без издадено разрешение за пускане на пазара на биоцид.

Във връзка с писмо на МЗ относно Дванайсети координиран европейски проект на Форума за обмен на информация по въпросите на прилагането на Регламент (ЕО) № 1907/2006 относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) и Регламент (ЕО) № 1272/2008 относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси (CLP) към Европейската агенция по химикали (ECHA) REF12 са извършени проверки както следва: по документи на 2 бр. детски играчки от вносител, находящ се на територията на област Шумен за съответствие с вписване 51 и 52 на Регламент REACH; по документи и взета проба за миграция на никел от колие, предлагано в търговски обект в гр. Шумен за проверка на съответствие с вписване 27 на Регламент REACH. Не са констатирани нарушения на нормативните изисквания при извършените проверки.

Контрол на дрехи втора употреба

Извършени са 37 проверки в 36 обекта на територията на област Шумен за търговия с дрехи втора употреба. Не бяха констатирани нарушения на изискванията на Наредба №27 за здравните изискванията към дрехите втора употреба.

КОНТРОЛ НА ДЕЙНОСТИ СЪС ЗНАЧЕНИЕ ЗА ЗДРАВЕТО НА ЧОВЕКА

Контрол върху дейността на службите по трудова медицина

На територията на област Шумен са регистрирани 7 служби по трудова медицина.

Всички 7 действащи служби бяха обхванати с 7 проверки, като бяха проконтролирани за наличие на регистрация и преregистрация в МЗ, и за съответствие на дейността им с изискванията на нормативните актове за осигуряване на здраве и безопасност при работа.

Службите имат сключени договори с предприятията, които обслужват. Изпълняват задълженията си по чл. 25а, ал. 1, т. 1-5 от ЗЗБУТ (оказват помощ на работодателите за създаване на организация за безопасност и здраве при работа, при необходимост предлагат мерки за отстраняване и намаляване на установения риск, организират и провеждат обучение на работещи и служители по правилата за опазване на здравето и безопасността при работа, изготвят оценка на професионалните рискове, извършват наблюдение и анализ на здравното състояние на работещите). В състава на службите няма лица, посочени в чл. 25б, ал. 3 от ЗЗБУТ. Всяка от службите по трудова медицина има утвърден правилник за устройството и дейността си. Водените от СТМ здравните досиетата на работещите в обслужваните предприятия са окомплектовани и съдържат всички необходими данни.

Всички СТМ извършват консултации и подпомагат работодателите, с които имат сключени договори при организирането на предварителни и периодични медицински прегледи и изследвания за ранното откриване на изменения в организма в резултат от въздействие на работната среда.

Службите извършват наблюдение, анализ и оценка на здравното състояние във връзка с условията на труд на всички обслужвани работници.

В срок до 30 юли 2024 г. от всички СТМ бяха предоставени в РЗИ изготвените обобщени анализи на здравното състояние на работещите във всяко от обслужваните предприятия за предходната година. Спазени бяха минималните изисквания към съдържанието им. В представените анализи беше отразена връзката между конкретните условия на труд и здравното състояние на работещите.

Контрол на дейностите по поддържане чистотата на населените места

На територията на област Шумен са разположени 151 населени места с 6 квартала към тях обособени като отделни територии. През 2024 г. бяха планирани 157 проверки извършени бяха 173.

В хода на проверките беше извършен контрол за проследяване на осигуряването на достатъчен брой контейнери за смет, равномерност на разпределението им съобразно домакинствата в съответното населено място и броя жители. Проверявано беше поддържането на чистотата около площадките за съдовете за смет и периодичността на сметоизвозването и дезинфекцията на контейнерите. Констатирано беше, че хигиената в населените места е добра. В известна част от тях за поддъжане на чистотата са включени работници по програма „Временна заетост“. Има поставени кошчета за отпадъци по централните улици, площадите и обществените места свързани със събиране или обслужване на населението.

Тревните площи бяха поддържани в добър вид, като през топлия период от годината, същите бяха обработени срещу акари.

Във връзка с подаден сигнал за незаконно сметище в центъра на 1 населено място беше извършена проверка, при която се установи, че сигнала е неоснователен.

Контрол по спазване на забраната за тютюнопушене на обществени места

Контролът по прилагане на мерките за ограничаване на пасивното тютюнопушене съпътстваше като задача дейността на инспекторите през цялата година.

През изминалата 2024 г. здравните инспектори от отдел ДЗК са извършили 1380 проверки по спазване разпоредбите на чл. 56 и чл. 56а от Закон за здравето (ДВ бр. 70/2004 г., изм. и доп.), с които са обхванати 1282 обекта в област Шумен. От общия брой проверки 3 са в обекти за хранене и развлечения; 227 – в детски и учебни заведения; 1044 – в други закрити обществени места по смисъла на §1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето, в които се обслужват или имат достъп гражданите, обекти с обществено предназначение (места за настаняване и средства за подслон (хотели, къщи за гости, хижи и др.), ЖП гари, автогари, читалища, транспортни средства за обществен превоз и др.).

За допуснати нарушения бяха съставени 17 акта на физически лица, от които 16 в игрални залаи и 1 в заведение за обществено хранене.

За посочения период в отдел ДЗК са постъпили 3 сигнала за неспазване на забраната за тютюнопушене на обществени места за игрални зали. При извършените проверки по 1 от подадените сигнали са с установени нарушения, за което са издадени 2 АУАН.

ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ И ПРОВЕРКИ С ДРУГИ ВЕДОМСТВА

Инспектори от отдела участваха в 14 съвместни проверки със служители на ОД на МВР и 1 със служители на ОДБХ – Шумен. Обхванатите с контрол обекти бяха 29. За допуснати нарушения бяха съставени 14 акта на физически лица.

През 2024 г. бяха проведени 5 тематични проверки:

1. В периода от месец март до месец април 2024 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха *тематична проверка* на пуснатите на пазара текстилни и кожени изделия, които могат да влязат в директен или продължителен контакт с човешката кожа или устната кухина за съответствие с т. 43 от Приложение XVII на Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (Регламент REACH).

Проверени са 15 продукта – детски облекла, работни облекла, хавлиени кърпи, тапицерии за автомобили, текстилни чанти, играчки с текстилни елементи по документи, предоставени в 5 обекта от производители, вносители или дистрибутори, при което не са констатирани несъответствия с нормативните изисквания.

2. В периода от месец юни до месец август 2024 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол”, дирекция „Обществено здраве” при РЗИ – Шумен извършиха тематична проверка за съответствието на пуснатите на пазара продукти за слънчеви бани (лосион, крем, емулсия, масло, олио, спрей) по отношение на оценка за безопасност, досие с информация и наличните в него състав, проект на етикет, нотифициране, етикетиране и предявени претенции за ефикасност.

Проверени са 8 слънцезащитни продукта с производител „Лавена“ АД, гр. Шумен, при което не бяха констатирани несъответствия с нормативните изисквания.

3. В периода от месец септември до месец октомври 2024 г. здравните инспектори от

отдел „Държавен здравен контрол", дирекция „Обществено здраве" при РЗИ – Шумен извършиха *тематична проверка* на задължението на производителите на детергенти, произведени в Република България, да публикуват на интернет страницата си фиша за съставките, съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 648/2004 г. за периода септември – октомври.

За периода на тематичната проверка са проверени 13 детергента, пуснати на пазара от 4 производителя на територията на област Шумен. Констатирани са следните нарушения, за отстраняването на които са издадени предписания: на задължението на производителите на детергенти да публикуват на интернет страницата си фиша за съставките – 3 детергента; за неактуализирани фишове на съставките – 2 детергента; информационни листи за безопасност, несъответстващи на нормативните изисквания – на 7 детергента; за опаковка неотговаряща на нормативните изисквания – 1 детергент; за подценена класификация на химични смеси – 2 детергента.

4. В периода от месец ноември до месец декември 2024 г. здравните инспектори от отдел „Държавен здравен контрол", дирекция „Обществено здраве" при РЗИ – Шумен извършиха *тематична проверка* по документи за съответствие на концентрацията на активното вещество етанол в 9 биоцида от Главна група 1: Дезинфектанти, продуктов тип 1 „Хигиена на човека" и/или продуктов тип 2 „Дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора и животни", произвеждани от 4 производителя на биоциди на територията на област Шумен. Издадени са предписания за предоставяне на документ, с който да се докаже съответствието на съдържанието на активното вещество с издаденото разрешение за 4 биоцида. За два от проверените биоциди отговорното лице предостави протоколи от лабораторни изпитвания, които не са извършени по надежден и възпроизводим метод за осъществяване на ефективен контрол на концентрацията на активното вещество етилов алкохол. Издадено е предписание за извършване на ефективен контрол от отговорното лице на концентрацията на активното вещество етилов алкохол при производството на биоциди от Главна група 1: Дезинфектанти, продуктов тип 1 „Хигиена на човека" и/или Продуктов тип 2 „Дезинфектанти и алгициди, които не са предназначени за пряка употреба върху хора или животни".

5. В периода от 15 август до 12 септември 2024 г. здравни инспектори от отдел „Държавен здравен контрол", дирекция „Обществено здраве" при РЗИ – Шумен извършиха проверка на учебните заведения на територията на област Шумен относно готовността им по отношение на материално-техническата база за започване на учебната 2024/2025 година.

При извършената проверка се установи, че на територията на област Шумен функционират 66 учебни заведения, от които 6 държавни и 60 общински.

В зависимост от образователната степен учебните заведения са разпределени както следва 3 начални, 26 основни, 8 обединени, 15 средни, 2 профилирани гимназии, 9 професионални гимназии, специални духовни и 2 висши.

В края на изминалата учебна година бяха извършени проверки във всички 66 УЗ подлежащи на контрол за оценка на материално-техническата база и преценка на необходимостта от ремонтни дейности през летните месеци.

За привеждане в съответствие със здравните изисквания бяха издадени 14 предписания на 14 учебни заведения. Най-често предписваните мероприятия бяха за ремонт на санитарни възли (отремонтиране на водопромивни съоръжения, неизправни врати, пребоядисване и подмяна на счупени фаянсови плочки), пребоядисване на класни стаи и коридори, ремонт на покриви на учебни сгради и ремонт на физкултурни салони.

До 12.09.2024 г. с проверки бяха обхванати всички подлежащи на контрол 66 учебни заведения, като 14 от проверките бяха за контрол по изпълнение на дадените предписания. По време на проверките се установи, че 14-те учебни заведения са изпълнили дадените им предписания. Всички учебни заведения започнаха учебната година. Две професионални гимназии започнаха учебната година в сгради, различни от основните за учебните заведения, поради извършване на ремонтни дейности. В част от училищния двор на едно НУ продължиха строително-ремонтни дейности по изграждане на нов физкултурен салон. Учебният процес беше организиран така, че учениците да нямат достъп до строителната площадка, като същата беше обезопасена.

ДЕЙНОСТ ПО ОПАЗВАНЕ ОБЩЕСТВЕНОТО ЗДРАВЕ

Основните задачи, по които работи отдел ПБПЗ през 2024 г. бяха:

1. Наблюдение на здравословното състояние, някои фактори на жизнената среда, начина на живот на групи от населението на регионално ниво и търсене връзка и зависимост между тях с цел прилагане на адекватни профилактични мерки и промотивни здравни мероприятия.

2. Изпълнение на дейности по Национални и регионални програми за ограничаване на заболеваемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол и др.) и факторите на риска в околната среда.

3. Ангажиране на обществеността, НПО, областните и общинските ръководства в организацията, финансирането и организирането на дейности по здравна промоция, здравно образование и борба с вредните за здравето навици.

4. Системен контрол по спазване разпоредбите на Закона за здравето (чл. 54, чл. 55 и чл. 56) за ограничаване на тютюнопушенето и злоупотребата с алкохол, Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3 до 7 г. в детските заведения, Наредба № 2 за здравословното хранене на децата на възраст от 0 до 3 г. в детски колективи и детски кухни, Наредба № 37 за здравословното хранене на учениците и Наредба № 10 за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия.

5. Активно сътрудничество със СМИ при реализиране на дейности на отдел ПБПЗ и на РЗИ.

6. Организиране на масови прояви, свързани с Международни и Национални дни, посветени на здравен проблем.

7. Планиране, разработване и разпространение на съвременни печатни здравно-образователни, информационни и методични материали за нуждите на населението.

8. Осъществяване на ефективна координация на отдел ПБПЗ с местните и регионалните здравни структури, с отделите ПБПЗ от съседни области, НЦОЗА и МЗ при изпълнение на дейностите по профилактика на болестите и промоция на здравето.

Анализи и оценки

1. Доклад за качеството на атмосферния въздух в Област Шумен за 2023 г. (по данни на РИОСВ) и анализ на здравното състояние на населението по нозологични единици, имащи доказана връзка със замърсителите на атмосферния въздух.

2. Анализ на здравословното състояние на децата и учениците от организираните детски и ученически колективи в област Шумен за учебната 2023/2024 г.

3. Аналитична справка от РЗИ – Шумен за проект на Доклад за младежта за 2023 – 2024 г. за изпълнение на Националната стратегия за младежта (2021 – 2030 г.) за 2023 г.

4. Оценени паралелки за установяване седмичната учебна натовареност на учениците – 1554 паралелки (за втори учебен срок на учебната 2023/2024 г. – 791 в 64 училища и за първи учебен срок на учебната 2024/2025 г. – 763 в 64 училища) от област Шумен.

5. Оценка на организираното хранене на децата в детските заведения в област Шумен за спазване изискванията на Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3 до 7 г. в ДЗ – 84 бр..

6. Отчет за дейностите извършени през 2024 г. от РЗИ – Шумен по Национална програма за първична профилактика на рака на маточна шийка 2021 – 2024 г.

7. Отчет за изпълнение на дейностите за 2024 г. от РЗИ – Шумен по Националната програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и пневмококовите инфекции при лица на и над 65 г. (2023 – 2026 г.).

8. Отчети за дейностите извършени през 2024 г. от РЗИ – Шумен по Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021 – 2025 г.

9. Отчет за изпълнение на дейностите за първо шестмесечие на 2024 г. от РЗИ – Шумен по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве 2021 – 2030 г.

10. Отчет за изпълнение на дейностите за 2024 г. от РЗИ – Шумен по Национална програма за профилактика на ротавирусните гастроентерити в Република България 2022 – 2025 г.

11. Отчет за изпълнение на дейностите за 2024 г. от РЗИ – Шумен по Националната програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България 2021 – 2025 г.

12. Отчети за изпълнение на дейностите за 2024 г. от РЗИ – Шумен по Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2021– 2025 г.

13. Отчет за изпълнение на дейностите за 2024 г. от РЗИ – Шумен по Национална програма за превенция и контрол на вирусните хепатити 2021 – 2025 г.

Контролна дейност

При планирани 1550 проверки по чл. 56 и чл. 56 а от ЗЗ са извършени 1635 бр.

2. При планирани 750 проверки по чл. 54 от ЗЗ са извършени 840 бр

3. Общият брой проверки на храненето на организирани колективи за спазване на здравните изисквания беше 174 бр., при планирани 150 бр.

3.1. При планирани 17 проверки по Наредба № 2 за здравословно хранене на деца от 0-3 години са извършени 21 проверки.

3.2. При планирани 102 проверки по Наредба № 6 за здравословното хранене на децата от 3-7 г. в ДЗ са извършени 117 проверки.

3.3. При планирани 31 проверки по Наредба № 37 за здравословното хранене на учениците са извършени 36 проверки.

4. Проверки по чл. 54а и чл. 56а от Закона за здравето за спазване забраната за продажба и употреба на диазотен оксид (райски газ) и пълнители за него на територията на детски градини, училища, общежития за ученици и в закритите обществени места– 605 бр.

5. При планирани 128 проверки за спазване на седмичните учебни разписания са извършени 128 проверки.

Участие в съвместни проверки с ОД МВР – Шумен и други държавни институции – 27 бр., от които 10 бр. извън работното време на инспекцията. Обхванати обекти – 77 бр.

6. Мерки за административна принуда:

През 2024 г. инспекторите от отдела са изготвили и връчили 21 предписания, от които 5 – за недопускане не тютюнопушене в закрити обществени места; 15 – за отстраняване на нарушения при осигуряване на здравословно хранене на деца 3-7 год. в детски заведения, 1 – за недопускане продажба на алкохол на лица под 18 год.

Съставени са 17 бр. АУАН на физически лица, от които 10 – за нарушаване на забраната за тютюнопушене в закрити обществени места; 7 – за непредставена ЛЗК в обекти за хранене и развлечение.

9. Оказана методична помощ на медицински специалисти – 119 бр.

Дейност по профилактични програми и проекти

1. Организиране и провеждане на регионални кампании за област Шумен с цел повишаване на здравната информираност, превенция на социално-значими заболявания и отправяне на послания за здравословно поведение – 29 бр.:

1.1. Организиране и провеждане на регионална кампания на РЗИ – Шумен по повод 14 февруари – Св. Валентин и традиционния втори етап от Националната АНТИСПИН кампания, която включва:

- акция с раздаване на „валентинки“ и здравно-образователни материали от ученици от IX^{б} и IX^{в} клас на СУ „Панайот Волов“ гр. Шумен по бул. „Славянски“ – 58 участници
- безплатно и анонимно изследване за ХИВ/СПИН с бързи тестове във Филиал Шумен на Медицински университет – Варна за студентите и персонала на учебното заведение (с отдел МИ, Д НЗБ) – 104 участници.
- скринингова кампания за изследване с бързи тестове за ХИВ/СПИН и сексуално-предавани инфекции, хепатит В, С и сифилис във Факултет „Артилерия, ПВО И КИС” – Шумен към Националният военен университет „Васил Левски“ – изследвани 38 души.

1.2. Организиране и провеждане на кампания по повод Световния ден за борба с туберкулозата – 24 март, която включва:

– кампания за безплатни прегледи за туберкулоза;

– информационна кампания за значението на профилактичните прегледи, за източниците и начините на заразяването, както и за профилактика на заболяването с провеждане на информационни срещи, съвместно с персонала и потребителите на социалните услуги на Центъра за обществена подкрепа (ЦОП) гр. Шумен и на ЦОП гр. Нови пазар.

1.3. Организиране и провеждане на кампания по повод 7 април – Световен ден на здравето, която включва:

– инициатива „Здраве за малки и големи“ с участието на деца от ДГ „Звънче“, НУ „Княз Борис I“, II ОУ „Д-р Петър Берон“, VI ОУ „Еньо Марковски“ и фехтовална академия „Волов“ в арт-пространството гр. Шумен, пл. „Освобождение“ (пред сградата на РУО – Шумен и изнесени кабинети за консултиране и отказване от тютюнопушенето (16 участници) и за изследвания с бързи тестове за ХИВ/СПИН, хепатит В, С и сифилис;

– стартиране на проект „Детски здравен инспектор“ с деца от III група на ДГ „Пролетна дъга“ гр. Шумен: в рамките на два месеца, здравни специалисти от отдел ПБПЗ в РЗИ – Шумен гостуваха на децата от детската градина и чрез игри и занимания разшириха знанията им за здравословен начин на живот;

– изготвяне на съобщение за сайта на РЗИ – Шумен;

− участие в „Празник на здравето“ в ДГ „Пролетна дъга“ гр. Шумен.

1.4. Организиране и провеждане на кампания по повод 10 май – Световен ден на физическата активност „Движението – това е здраве”, която включва:

– изготвена здравна информация за сайта на РЗИ – Шумен;

– организиране и провеждане на спортен празник за служителите на РЗИ – Шумен.

1.5. Организиране и провеждане на кампания по повод 17 май – Световен ден за борба с хипертонията, която включва:

– информационна кампания за хипертонията сред възрастни хора с измерване на кръвно налягане в Пенсионерски клуб №5 кв. „Тракия“ гр. Шумен – усложнения, ролята на превенцията, диагностиката и навременното лечение на заболяването;

– изготвяне на съобщение за сайта на РЗИ – Шумен.

1.6. Организиране и провеждане на кампания по повод 19 май – Европейски ден за борба със затлъстяването с изготвяне на здравна информация за сайта на РЗИ – Шумен.

1.7. Организиране и провеждане на кампания по повод 19 май – Международен ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН, която включва:

– изготвена здравна информация за сайта на РЗИ – Шумен;

− организиране и провеждане на вечерно бдение със свещи във формата на панделка на 19 май (неделя) от 20.00 ч. до 21.00 ч. съвместно с младежи-доброволци от БЧК – Шумен;

– информационна кампания в ШУ „Еп. Константин Преславски“ – корпус II, която включва: лекция с мултимедийно представяне на тема: „Превенция на ХИВ“ с участието на студенти от Педагогическият факултет на ШУ „Еп. Константин Преславски“ – 83 участници; изнесен кабинет за безплатно и анонимно изследване с бързи тестове за ХИВ/СПИН и сексуално-предавани инфекции, хепатит В, С и сифилис – 20 лица.

– обявяване на безплатни изследвания за ХИВ, хепатит В, С и сифилис в лабораторията на РЗИ – Шумен в периода 14 – 23 май 2024 г.

1.8. Организиране и провеждане на кампания по повод 31 май – Световен ден без тютюнопушене, която включва:

– информационна и скринингова кампания в арт-пространството пред Драматично-куклен театър „Васил Друмев“ гр. Шумен, съвместно с ОЗЦ и с участие на ученици от VI клас на ППМГ „Нанчо Попович“, гр. Шумен. Като част от инициативата на здравната инспекция е и поставянето на QR кодове, посветени на тематичния ден, в участъка от пл. „Кристал“ до Драматично-куклен театър „Васил Друмев“.

– беседа с презентация пред ученици в Народно читалище „Христо Ботев – 1872“ гр. Нови пазар;

– изнесен кабинет за консултиране и отказване от тютюнопушенето (ККОТ) със скринингова кампания за измерване на въглеродния оксид в издишания въздух и количеството на карбоксихемоглобин в кръвта на пасивни и активни пушачи с уред „Smoker Lyzer” – 21 участници;

– тематични беседи и дискусии в училищата в гр. Шумен за вредата от тютюнопушенето сред младите хора;

– изготвяне на съобщение за сайта на РЗИ – Шумен.

1.9. Организиране и провеждане на кампания по повод 14 юни – Световен ден на доброволния и безвъзмезден кръводарител с изготвяне на съобщение за сайта на РЗИ – Шумен.

1.10. Организиране и провеждане на кампания по повод – Седмица на отворените врати за борба с туберкулозата (17 – 21 юни), която включва:

– обявяване провеждането на безплатни медицински прегледи за туберкулоза за жителите на областта;

– изготвяне на съобщения за сайта на РЗИ – Шумен – обява и резултати от кампанията.

1.11. Организиране и провеждане на кампания по повод 26 юни – Международен ден за борба със злоупотребата и нелегалния трафик на наркотици, която включва:

– участие в кампания под надслов „Доказателствата са ясни: инвестирайте в превенцията“, съвместно с ОЗЦ гр. Шумен, БЧК гр. Шумен и ОД на МВР гр. Шумен;

– участие в кампания под надслов: „Да на таланта, не на наркотиците“, с беседа и презентация на тема: „Новосинтезирани психо-активни вещества“ с ученици от СУ „В. Левски“, СУ „Хан Исперих“, ПГХТД „А. Златаров“ гр. Нови пазар, ПГ по селско стопаство гр. Нови пазар, съвместно с Община Нови пазар, ЦОП гр. Н. пазар, Асоциация „SOS – жени и деца преживели насилие“, Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни, със съдействието на Народно читалище „Христо Ботев – 1872“ гр. Нови пазар –78 участници;

– изготвяне на съобщения за сайта на РЗИ – Шумен.

1.12. Организиране и провеждане на кампания по повод 28 юли – Световен ден за борба с хепатит, която включва:

− организиране на безплатни изследвания за хепатит В и С в периода 29 юли – 2 август;

− информационна кампания за вирусните хепатити, ваксините и превенцията в гр. Каспичан, съпътстваща мобилен екип на РЗИ – Шумен за провеждане на безплатни изследвания за хепатит В и С за жителите на община Каспичан.

1.13. Организиране и провеждане на кампания по повод Световна седмица на кърменето 1 – 7 август, която включва:

– организиране и провеждане на семинар за здравни медиатори от област Шумен на тема: „Кърмене и първи грижи за бебето“ – 13 участници;

– беседа на тема: „Кърмене и първи грижи за новороденото“ с група бъдещи родители от Училище за бременни в Комплекс за социални услуги за деца и семейства (КСУДС) гр. Шумен – 12 участници.

1.14. Организиране и провеждане на информационна и скринингова кампания за жителите на областта по повод лятна АНТИСПИН кампания с мото „БезОпасна ваканция“, която включва:

– безплатни и анонимни изследвания за ХИВ, хепатит В, С и сифилис чрез бързи скринингови или имуноензимни тестове в лабораторията на РЗИ – Шумен в периода 5 – 12 август;

– информационна и скринингова кампания на басейн „Барбароса бийч клуб“, гр. Шумен – 20 изследвани лица;

– информационна и скринингова кампания в курортен комплекс „Върбица“ – 21 изследвани лица.

1.15. Организиране и провеждане на информационна кампания в гр. Шумен за популяризиране на приложението „еЗдраве" с дейности по сдвояване на електронното пациентско досие с мобилно устройство с изнесени работни места в гр. Шумен, гр. Нови пазар и гр. Велики Преслав – общо 7 пункта.

1.16. Организиране и провеждане на Седмица на отворените врати за борба с туберкулозата с безплатни медицински прегледи за туберкулоза в периода 16 – 20 септември в III Вътрешно отделение на „Многопрофилна болница за активно лечение – Шумен” АД – 11 изследвали се лица.

1.17. Участие в кампания на община Смядово по проект „Бъдеще за децата в община Смядово на тема: Световен ден за борба с контрацепцията с беседа и презентация в СУ „Св. св. Кирил и Методий“, съвместно с Комплекс за интегрирани услуги гр. Смядово – 31 участници.

1.18. Организиране провеждането на 4 скринингови кампании с безплатни прегледи за основните хронични заболявания – злокачествени новообразувания на маточната шийка; сърдечно-съдови заболявания; белодробни болести и диабет тип 2 в периода от 1 октомври до 15 ноември 2024 г.

1.19. Организиране и провеждане на кампания по повод 29 септември – Световен ден на сърцето – изготвяне на съобщение за сайта на РЗИ – Шумен;

1.20. Обявяване ежегодна кампания за силанизация – 1 – 10 ноември 2024 г.;

1.21. Организиране и провеждане на кампания по повод 10 октомври – Световен ден на психичното здраве – изготвяне на информация за сайта на РЗИ – Шумен;

1.22. Организиране и провеждане на кампания по повод 20 октомври – Световен ден за борба с остеопорозата – изготвяне на информация за сайта на РЗИ – Шумен и беседа с презентация на тема: „Остеопорозата – тихия крадец“ в „Център за рехабилитация“ гр. Шумен;

1.23. Организиране и провеждане на кампания по повод 14 ноември – Световен ден за борба с диабета, която включва:

– осигуряване и предоставяне на 350 бр. тестове за безплатни бързи измервания на нивата на кръвна захар за желаещите лица по време на кампанията – Пенсионерски клуб „Стилиян Чилингиров“ гр. Шумен (50 бр.) и на здравните медиатори на община Нови пазар, които провеждат изследванията на терен (300 бр.);

– беседи на тема: „Симптоми на диабет“ – 2 бр. с 28 участници (читалище „Ст. Чилингиров“ гр. Шумен и ПК „Ст. Чилингиров“ гр. Шумен);

– изготвяне на информация за сайта на РЗИ – Шумен;

1.24. Организиране и провеждане на кампания по повод 21 ноември – Международен ден без тютюнопушене, която включва:

– информационна кампания за вредата от тютюнопушенето и популяризиране на предлаганите услуги на Консултативния кабинет за отказване от тютюнопушене (ККОТ) чрез предоставянето на QR код;

– участие в организирането и провеждането на кампания „5 минути за здраве“ с безплатни изследвания с помощта на телемедицината на основни здравни показатели и функцията на белия дроб – 44 участници;

– обявяване на „Отворени врати за посещение в Кабинетите за консултиране и отказване от тютюнопушенето“ – 4 посетители;

1.25. Участие в кампании на Комплекс за интегрирани услуги – гр. Смядово по проект „Бъдеще за децата на община Смядово“:

– беседа с презентация на тема „Цветовете на храните“ с деца от ДГ „Щастливо детство“ с. Риш, община Смядово и в ДГ „Маргаритка“ гр. Смядово;

– беседа с презентация на тема „Превенция на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции“ в СУ „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Смядово;

– беседа с презентация на тема „Здравословно хранене“ в Център за ранно детско развитие, семейно консултиране и подкрепа на деца в нужда в гр. Смядово.

1.26. Организиране и провеждане на кампания за профилактика на рака на маточната шийка, която включва;

– Семинар-обучение за екипа по приемна грижа и приемни родители от гр. Шумен на тема: „HPV ваксинация? Отговори на най-често задаваните въпроси от родители“ – 17 участници.

– Информационна среща за възможностите за профилактика чрез имунизация в гр. Нови пазар – 27 участници;

– предоставяне на информация и здравно-образователни материали за HPV ваксинация в Община Велики Преслав и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“, гр. В. Преслав;

1.27. Организиране и провеждане на информационна кампания за профилактика на ротавирусните гастроентерити, която включва:

– Семинар-обучение за екипа по приемна грижа и приемни родители от град Шумен на тема: „Ротавирусни гастроентерити методи на профилактика“ и „Здравословно хранене за деца“;

– Семинар-обучение за екипа по приемна грижа и приемни родители от гр. Нови пазар и община Никола Козлево на тема: „Ротавирусни гастроентерити и методи на профилактика“ и „Здравословно хранене за деца“ – 26 участници.

1.28. Организиране и провеждане на кампания по повод 1 декември – Световен ден за борба срещу СПИН, която включва:

– Информационен щанд пред Областна управа с информационни и превантивни материали – образователни брошури, здравни материали и презервативи;

– Изготвяне на онлайн анкета „Мит или факт – разбивай стереотипите, говори открито за ХИВ“;

– участие в информационна кампания по повод 1 декември с лекция на тема: „Превенция на ХИВ/СПИН и сексуално предавани инфекции“ с ученици от СУ „В. Левски“, СУ „Хан Исперих“, ПГХТД „А. Златаров“, ПГ по селско стопаство в гр. Н. пазар, съвместно с Община Нови пазар, ЦОП гр. Нови пазар, Асоциация „SOS жени и деца преживели насилие“, Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни и със съдействието на Народно читалище „Христо Ботев – 1872“ гр. Нови пазар – 1 с 93 участници.

– безплатни и анонимни изследвания за ХИВ и сексуално-предавани инфекции, хепатит В, С и сифилис в периода 28.11. – 13.12.2024 г.;

– обучения на медицинските специалисти, работещи в отделения и центрове по хемодиализа – в МБАЛ – Шумен и „Дъчмед“ гр. Шумен – общо 2 с 21 участници.

1.29. Организиране и провеждане на Седмица на отворените врати за борба с туберкулозата, 9 – 13 декември 2024 г.

– обявяване на скринингова кампания;

– изготвяне на информация за резултати от кампанията.

2. Масови прояви – 1 бр.:

– Участие в „Празник на здравето“ на II ОУ „Д-р Петър Берон“ гр. Шумен – изнесен кабинет за консултиране и отказване от тютюнопушенето (ККОТ) със скринингова кампания за измерване на въглеродния оксид в издишания въздух и количеството на карбоксихемоглобин в кръвта на пасивни и активни пушачи с уред „Smoker Lyzer”; демонстрация с „Алкохолни очила“; разпространение на здравно-информационни материали и предоставяне на информация за здравословен начин на живот – 140 участници.

3. Проекти, конкурси и др.:

– работа по проект „Детски здравен инспектор“ – съвместна инициатива на РЗИ – Шумен и ДГ „Пролетна дъга“ гр. Шумен насочена към обединяване и разширяване възможностите за усвояване от децата на знания и опит за здравословен начин на живот;

– провеждане на конкурс за рисунка или електронна рисунка на тема: „Стих за обич“– 15 участници;

– организиране на съвместна инициатива „Пътят на водата“ с посещение на ученици от 9 клас от СУ „Йоан Екзарх Български“ гр. Шумен в лабораторията на РЗИ – изнесен урок „Пътят на водата“ – 26 участници.

4. Проведени обучителни дейности (беседи, курсове, семинари и др.) сред различни рискови и възрастови групи от населението – 209 бр., като са обхванати 4 787 деца от ДГ, детски занимални, ученици, медицински специалисти, лица в неравностойно положение, пенсионери.

4.1. Семинари, обучения – 8 бр. с 142 участници.

4.2. Скринингови кампании – 14 бр., като изследвалите се лица са 2025, от които:

– Кампания за безплатни и анонимни изследвания за ХИВ и сексуално-предавани инфекции, хепатит В, С и сифилис – 4 бр., като изследваните лица са 315, от които в периода:

- 5 – 23 февруари – в лабораторията на РЗИ – Шумен (104 изследвали се лица); във Филиал Шумен на Медицински университет – Варна (47 изследвали се лица) и във Факултет „Артилерия, ПВО И КИС” – Шумен към Националният военен университет „Васил Левски“ (38 изследвали се лица). Общ брой изследвани лица – 189;

- 14 – 23 май – в лабораторията на РЗИ – Шумен (28 изследвали се лица) и в Педагогически факултет на ШУ „Еп. Константин Преславски“ (20 изследвали се лица). Общ брой изследвани лица – 48;
- 5 – 12 август – в лабораторията на РЗИ – Шумен (9 изследвали се лица); басейн в Комплекс „Барбароса бийч клуб“ гр. Шумен (20 изследвали се лица) и басейн в курортен комплекс „Върбица“ (21 изследвали се лица). Общ брой изследвани лица – 50;
- 28 ноември – 13 декември в лабораторията на РЗИ – Шумен – 28 изследвани лица.

– Профилактични прегледи за туберкулоза – Седмица на отворените врати – 4 бр., като изследваните лица са 88, от които в периода:

- 18 – 22 март – III ВО на МБАЛ – Шумен – 28 изследвани лица;
- 17 – 21 юни – III ВО на МБАЛ – Шумен – 44 изследвани лица;
- 16 – 20 септември – III ВО на МБАЛ – Шумен – 11 изследвани лица;
- 9 – 13 декември – III ВО на МБАЛ – Шумен – 5 изследвани лица.

– Скринингова кампания за хепатит В и С на РЗИ – Шумен по повод отбелязването на Световния ден за борба с хепатита в периода 29 юли – 2 август в лабораторията на РЗИ – Шумен (16 изследвани лица) и в гр. Каспичан (58 изследвани лица). Общ брой изследвани лица – 74.

– Скринингови кампании в изпълнение на дейностите за 2024 г. по Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021 – 2025 г. в периода 1 октомври до 15 ноември 2024 г. – 4 бр., като изследваните лица са 607, от които:

- за злокачествени новообразувания на маточната шийка – 200 лица;
- за сърдечно-съдови заболявания – 134 лица;
- за белодробни болести – 151 лица;
- за диабет тип 2 – 122 лица.

– Кампания по повод Световния ден за борба с диабета – 14 ноември, като са осигурени и предоставени 350 броя тестове за безплатни бързи измервания на нивата на кръвна захар за 61 лица от пенсионерски клуб „Стилиян Чилингиров“ гр. Шумен (кв. „Гривица“) и 300 броя на здравните медиатори на община Нови пазар. Общ брой изследвани лица – 361.

4.3. Лекции и беседи в училища, ДГ, детски летни занимални, ЦНСТДМ, КСУ и др. – общо 201 бр., като са обхванати 4 637 лица, от които:

– тема: „Вредата от тютюнопушенето“ – 24 бр., като са обхванати 677 лица;
– тема: „Алкохол и зависимост“ – 11 бр., като са обхванати 304 лица;
– тема: „Здравословно хранене“ – 26 бр., като са обхванати 495 деца и ученици;
– тема: „Двигателна активност“ – 15 бр., като са обхванати 316 деца и ученици;
– тема: „Превенция на ХИВ/СПИН и СПИ“ – 35 бр., като са обхванати 862 лица;
– тема: „Зависимост при употребата на новосинтезирани психоактивни вещества и азотен диоксид (райски газ)“ – 12 бр., като са обхванати 314 ученици;
– тема: „Вредата от синтетичните наркотици“ – 18 бр. с 541 участници;
– тема: „Причини за сърдечно-съдовите заболявания“ – 1 бр., обхванати 29 лица;
– тема: „Вредни ли са енергийните напитки?“ – 6 бр., обхванати 117 ученици;
– тема: „Вирусни заболявания и грип“ – 14 бр., като са обхванати 228 лица;
– тема: „Превенция на туберкулозата“ – 11 бр., като са обхванати 284 лица;
– тема: „Остеопороза – тихият крадец“ – 1 бр., като са обхванати 21 лица;
– тема: „Безопасност на движението по пътищата“ – 7 бр., обхванати 106 деца.
– тема: „Кърмене и първи грижи за бебето“ – 7/85 участници;
– тема: „За здрави зъбки и кости“ – 1/27 участници;
– тема: „Децата и екранът“ – 1/27 участници;
– тема: „За водата“ – 1/27 участници;
– тема: „Симптоми на диабет“ – 2/28 участници;
– тема: „Хепатити“ – 7/120 участници;
– тема: „Хипертонията – тихият убиец“ – 1/29 участници.

4.4. Миникампании в училища със съдействие на РЗИ: беседи – 646/15650; презентации – 271/2314; интерактивни занятия – 46/827; табла и витрини – 38.

4.5. Миникампании в ДГ със съдействие на РЗИ: беседи – 406/6602; здравни табла –

48; спортни мероприятия – 23/552. Персонал и родители – беседи – 27/255; табла – 32.

5. Медийни изяви:

– изготвени информации за кампании и проведени дейности за сайта на РЗИ – 70 бр.;

– поддържане архив снимки от проведени дейности и кампании;

– медиен мониторинг – ежедневно се наблюдава редакционното съдържание на интернет изданията на местните, регионални и национални медии с цел преглед и анализиране присъствието на РЗИ – Шумен в медийните източници;

– ежедневен преглед на водещи актуални новини от МЗ, НЦОЗА и др.;

– изготвяне на справка за публикуваните материали в сайта на РЗИ – Шумен и изготвяне на пресклипинг;

– интервю за ТВ Шумен, ТВ Нови пазар и БНР – Радио Шумен – 13 бр.;

– аранжиране на витрини – 18 бр.

6. Проведени работни срещи в отдела – 10 бр.

6. Здравно-образователни материали:

7. Здравно-образователни материали:

7.1. Получени материали по Програми – 4/1230 бр.: „Отговорността е секси“ – 500 бр. картички; „Отговорността е секси“ – 30 бр. плакати; „БезОпасна ваканция“ – 200 бр. картички; „Ротавируси“ – 500 бр. брошури.

7.2. Разпространени материали – 29/13777:

– дипляни – 6/2150: (Грип; Туберкулоза; Здравословно хранене; „Вирусни хепатити“; „Когато става дума за любов, думата е „мама“; „От всички права на жената, най-голямото е да бъдеш майка“);

– книжки – 1/20 „HPV – ваксинация“;

– брошури – 12/1900: („Имунизирайте се“; „Гръбначни изкривявания“; „Вирусни хепатити“; „Вредата от употребата на цигари и алкохол“; „СПИН“; „Ехинококоза“; „Злоупотреба с алкохол“; „СПИН – Изборът е твой!“; „Туберкулозата е лечима“; „ХИВ не е изчезнал, а е сред нас“; „Здравословно хранене на децата 3-7 г.“ и „Здравословно хранене на учениците 7-19 г.“);

– листовки – 2/650 бр.: „еЗдраве“ – 400 бр. и „10 лесни стъпки за отказване от тютюнопушенето“ – 250 бр.;

– плакати – 3/30: „ХИВ/СПИН“; „Да намалим риска“; „Отговорността е секси“;

– значки – 1/250: „HIV“;

– балони – 1/150 „HIV“;

– картички „Отговорността е секси“ – 450 бр.;

– картички „БезОпасна ваканция“ – 200 бр.;

– презервативи – 8 387 бр.

7.3. Изготвени материали:

– брошура „Туберкулозата е лечима“ – 2 200 бр.

7.4. Преиздадени материали:

– дипляна „Гръбначни изкривявания“ – 2 650 бр.

– флаери „Хранене при кърмене“ – 120 бр.

– брошура „Захранване на кърмачето“ – 2 650 бр.

– брошура „Вирусни хепатити A,B,C,D,E“ – 1 000 бр.

– листовки „10 лесни стъпки за отказване от тютюнопушенето“ – 1 000 бр.

– брошура „Ехинококоза“ – 4 000 бр.

– брошура „СПИН“ – 4 000 бр.

– брошура „Здравословно хранене на децата 3-7 г.“ – 2 000 бр.

– брошура „СПИН – Изборът е твой!“ – 5 300 бр.

ОТДЕЛ „ЛАБОРАТОРНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ”

Дейност във връзка с акредитацията на органа за контрол

Органът за контрол от вид А при РЗИ – Шумен притежава сертификат за акредитация с рег. № 50 ОКА от 23.12.2022 г., валиден до 23.12.2026 г., издаден от ИА БСА.

През отчетната година стриктно се спазваха изискванията на заявителите на услуги. Постигнато беше високо качество на извършваните дейности по контрол, като се спазваха

изискванията на БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и ИА БСА по отношение на процедурите, работните инструкции и инструкциите за безопасна работа, влизащи в системата по качество на ОКА. Средствата за измерване, които подлежаха на калибриране съгласно програмата за калибриране на СИ (Звуков калибратор, тип 4231, Bruel & Kjaer , Интегриращ шумомер тип 2238, Bruel & Kjaer, Термометър стъклен течностен живачен – 4 броя), бяха калибрирани.

Съгласно програмата за вътрешни одити на ОКА за 2024 г. беше проведен един планов вътрешен одит и един преглед от ръководството. С докладите от вътрешния одит и прегледа от ръководството беше запознат целия персонал на ОКА.

Съгласно програмата за мониторинг на персонала беше направена оценка на компетентността на персонала на ОКА за практическо прилагане на изискванията на стандарт БДС EN ISO/IEC 17020:2012 и процедурите за контрол, като беше проведен мониторинг по съответните контролни звена.

Извършена лабораторна дейност

През 2024 г. в отдел „Лабораторни изследвания" са извършени 11518 изследвания на 1799 проби от води и козметични продукти по физикохимични и микробиологични показатели и 766 броя измервания на физични фактори по ДЗК и по постъпили заявки от физически и юридически лица.

Контролно звено „Води и козметични продукти "

През 2024 г. в контролно звено „Води и козметични продукти" са изследвани 838 проби със 6984 анализа.

I. Физикохимичен контрол на води.

1. По здравен контрол

При план на контролното звено 430 проби с 5603 изследвания са постъпили и изследвани 809 проби със 6969 изследвания. Изпълнението е 113%. Несъответстващи на изискванията на действащата нормативна уредба са 107 броя проби – 63 бр. от централни водоизточници, 2 бр. от ведомствени водоизточници, 19 бр. от местни водоизточници и 23 бр. от плувни басейни.

- По показатели от група А от централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 376 проби (3207 изследвания) – при план 249 бр. проби (2168 изследвания), от които 71 проби не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.). Нестандартните проби са предимно по показател нитрати и мътност.
- По показатели от група Б от централни и ведомствени водоизточници при план - 110 проби (2750 изследвания), са изследвани 113 проби (2915 изследвания) – 13 бр. проби са нестандартни. В РЗИ – Варна са направени и 1680 бр. анализи на води от централни водоизточници за: пестициди, бромати, трихалометани, полиароматни въглеводороди, бензен, бенз/а/пирен, 1,2 дихлоретан, тетрахлоретен, тежки метали и радиологични изследвания. За е съдържание на тритий са взети и изследвани в НЦРРЗ – София 3 бр. проби питейни води.
- Води от плувни басейни

През отчетния период са извършени 345 броя изследвания на 69 броя проби води от плувни басейни – 55 от открити и 14 от закрит. От тях 23 проби 41 анализа не отговарят на изискванията на Инструкция №34 (ДВ бр. 82/1975 г., изм. и доп.).

- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води.

В РЗИ Варна са изследвани 5 бр. проби – 2 бр. изворна и 3 бр. трапезна вода с 338 анализа за химични показатели, съгласно Наредба за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване. Няма нестандартни проби.

2. По заявки на физически и юридически лица.

- По заявки на физически и юридически лица са изследвани 230 броя проби с 2038 анализа от централни, ведомствени и местни водоизточници. Нестандартни са 37 броя проби с 57 анализа.
- Извършено е изследване на 29 проби от басейни с 72 анализа. От тях 5 проби с 7 анализа са нестандартни.

II. Физико-химичен контрол на козметични продукти.

В контролно звено „Води и козметични продукти” са планирани и изследвани 29 проби с 31 анализа от козметични продукти. Пробите са изследвани за: водороден пероксид, борна киселина, формалдехид, амоняк, сребърен нитрат, тиогликолова киселина, цинк пиритион, UV филтри – титанов диоксид, литиев хидроксид и тежки метали. Пробите за тежки метали са разработени и представени в РЗИ – Варна – 2 бр. с 4 анализа. Няма нестандартни проби.

За изследване по радиологични позатели за взети 24 бр. проби от храни. За извършване на радиационен мониторинг на потребителски стоки са изследвани 6 бр. проби от кварцов пясък, керемиди, въглища и блок за зидария; 5 бр. проби шампоани за коса и прахове за пране. От пуснати на пазара изделия-бижута, които могат да влязат в контакт с човешката кожа е взета една проба – колие за изпитване по показател миграция на никел.

Контролно звено „Санитарно-микробиологичен контрол”

През 2024 г. в контролно звено „Санитарно-микробиологичен контрол” са изследвани 961 проби с 4534 анализа от води и козметични продукти.

I. Микробиологичен контрол на води

1. По здравен контрол

При план на отдела 449 проби с 1815 изследвания в контролно звено „Санитарно-микробиологичен контрол” са постъпили 588 проби с 3012 изследвания. Изпълнението е 131%. Несъответстващи на изискванията на норамтивната уредба са 67 бр. проби (21 бр. от централни водоизточници, 42 бр. от местни водоизточници и 3 проби от необработена (сурова вода) от язовир „Тича”).

- По показатели от група А от: централни, ведомствени и местни водоизточници са изследвани 376 проби (1913 изследвания) при план 249 бр., от които 56 проби не отговаря на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.).
- По показатели от група Б от: централни и ведомствени водоизточници са изследвани 113 проби (474 изследвания) при план 110 бр., от които нестандартни са 8 проби.
- Води от плувни басейни – 69 проби (345 изследвания), от които няма несъответстващи проби според изискванията на Инструкция №34 (ДВ бр. 82/1975 г., изм. и доп.).
- Необработена (сурова вода) от язовир „Тича”, съвместно с Басейнова дирекция гр. Варна са изследвани 20 проби с 80 анализа, от които се установяват 3 несъответстващи проби на изискванията на Наредба №12 (Д.В. бр. 63/2002 г.).
- Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води – 5 проби (25 анализа), от които няма несъответстващи. Пробите са изследвани в РЗИ – Варна.

I. От минерален водоизточник са изследвани 5 проби с общо 175 показателя, от които няма несъответстващи на изискванията на Наредба №14 на МЗ (ДВ бр. 7/1987 г.).

2. *По заявки на физически и юридически лица.*

- Питейно-битови води от водопроводната мрежа и ведомствени водоизточници – 197 проби с общо 870 анализа, от които 15 проби не отговарят на изискванията на Наредба № 9 (ДВ бр. 30/2001 г., изм. и доп.).
- Води от местни водоизточници – 28 проби (58 анализа), от които 23 проби са отчетени като нестандартни.

Води от плувни басейни – 113 проби с 389 изследвания, от които 2 проби са отчетени като нестандартни (не отговарящи на изискванията на Инструкция №34 (ДВ бр. 82/1975 г., изм. и доп.).

- Води от минерален водоизточник – 1 проби с общо 35 показателя, отчетена е като съответстваща на изискванията на Наредба №14 на МЗ (ДВ бр. 7/1987 г.).

II. Микробиологичен контрол на козметични продукти

По здравен контрол са изследвани 34 проби (план 34) със 170 анализа, от които не са отчетени нестандартни.

Лабораторно звено „Физични фактори”

В контролно звено „Физични фактори” за отчетния период са планирани и обхванати по здравен контрол 15 пункта за мониторинг на имисионния шум на територията на гр. Шумен. Извършени са 90 броя измервания. При направените изчисления се установи, че 66

броя са нестандартни – измереното ниво на еквивалентен шум е по-високо от граничните стойности в Наредба №6 (ДВ бр. 58/2006 г., изм. и доп.).

За отчетния период са планирани и обхванати по ДЗК 25 броя заведения (17 детски градини и 8 учебни заведения), в които са извършени 211 измервания на осветление (63 в детски градини и 148 в учебни заведения) и 224 измервания на микроклимат (116 в детски градини и 108 в учебни заведения). Измерените параметри на микроклимата съответстват на действащата нормативна уредба, а от измерените осветления 23 броя (3 измервания в 2 детски градини) и (20 измервания в 4 учебни заведения) са отчетени като несъответстващи на нормативната уредба. През годината са получени два сигнала за ниски температури в две училища. При извършените 17 измервания в двете училища се установи, че температурата отговаря на изискванията.

През отчетния период са извършени 5 измервания на шум по постъпили 2 сигнала. Един сигнал е за силен шум от аспирация на игрална зала. Направени са 3 измервания. Втория сигнал е за силен шум от музикална уредба използвана за озвучаване на кафе-бар. Направени са 2 измервания. Всички измервания (5 броя) на шум по двата сигнала са отчетени като отговарящи на изискванията на Наредба №6 (ДВ бр. 58/2006 г., изм. и доп.).

Извършени са общо 219 броя контролни измервания на микроклимат, осветление и шум по постъпили заявки от външни клиенти, от които 199 броя измервания на осветление, 18 броя на микроклимат и 2 броя на шум.

В контролно звено „Физични фактори" през отчетния период са регистрирани 23 броя базови станции в информационната система за източниците на електромагнитни полета (ЕМП) и 43 броя протоколи (232 измервания) с резултати от мониторинг на електромагнитни полета.

АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВНО И ФИНАНСОВО СТОПАНСКО ОБСЛУЖВАНЕ

Структура и организация

- Директор на дирекция "АПФСО" 1
- Главен счетоводител 1
- Главен юрисконсулт 1
- Главен експерт 1
- Главни специалисти 4
- Изпълнители 3

Дейността на дирекцията се ръководеше от изготвения на база указанията на МЗ план. Дирекция „АПФСО" подпомагаше осъществяването на правомощията на директора на РЗИ-Шумен, създаваше условия за осъществяване на дейността на специализираната администрация и извършваше техническите дейности по административното обслужване.

Административно обслужване

За отчетния период са създадени всички необходими условия за удовлетворяване потребностите и изискванията на гражданите и стопанските субекти чрез реализиране на принципа „едно гише". Административното обслужване се извършва в съответствие с действащата нормативна уредба, включително съществуващите вътрешноведомствени документи при спазване принципите на законност, бързина, достъпност и икономичност на административното производство, осигуряване на качествено и удобно за физическите и юридическите лица административно обслужване и прозрачност и публичност в дейността на здравната инспекция.

Работното време на служителите от центъра за административно обслужване бе съобразено с нуждите на потребителите. Осигуряваше се непрекъснато обслужване в рамките на работното време на инспекцията. В случаите, в които имаше потребители в края на работното време в служебните помещения, служителите от звеното продължаваха да обработват документи, докато не приключат с обслужването на всички потребители.

Документооборотът в инспекцията е организиран чрез автоматизирана електронна система Евентис R7, в съответствие с единния технически протокол, утвърден от Министерство на електронното управление (МЕУ). Документи до регистрираните

администрации се изпращаха само по електронен път чрез Системата за електронен обмен на съобщения (СЕОС), която е вградена в Евентис R7.

Всички входящи, изходящи и вътрешни преписки се регистрираха своевременно в АИС. През 2024 година в АИС Eventis R7 са въведени общо 16 223 броя документи, от които входящите документи са 6 931 броя, изходящите – 6 050 броя, вътрешните – 3 109 броя, а вътрешно-изходящите – 133 броя.

Канал за комуникация с инспекцията е и Системата за сигурно електронно връчване (ССЕВ) за кореспонденти, невключени в СЕОС. Обявени са електронни адреси за кореспонденция, публикувана е е-форма на интернет страницата (за подаване на предложения, сигнали и жалби и за подаване на сигнали за корупция и конфликт на интереси).

Електронните пощи се обслужват редовно – за 2024 г. са обработени общо 5 056 броя, от които 3 528 броя входящи и 1 528 броя изходящи.

Към края на 2024 г. предоставяните от РЗИ – Шумен административни услуги са: 29 специфични услуги за регионалните здравни инспекции и 3 общи за всички администрации услуги. Общият брой предоставени административни услуги от РЗИ - Шумен за 2024 година е **2745**, като всички услуги са изпълнени нормативно определените срокове за изпълнението им.

Основни цели на административното обслужване на РЗИ - Шумен са:

- повишаване удовлетвореността на гражданите и организациите;
- намаляване на административната тежест;
- намаляване на възможностите за корупционни практики;
- приближаване на предоставянето на административни услуги до гражданите и бизнеса.

Ясно са разграничени административните звена на „фронт" и „бек" офис с цел пресичане на прекия контакт между искащия услугата и служителя, реално работещ върху предоставянето на услугата, предвид ограничаване на възможностите за корупция. Разработените процедури за предоставяните от РЗИ административни услуги с посочване на звената за административно обслужване, сроковете и таксите се актуализират своевременно при настъпили промени в тях. Указан е ясно начина, по който клиентите могат да процедират, ако не са удовлетворени от дадената административна услуга или искат да направят предложения за подобряване на обслужването.

Актуалните процедури за извършване на административните услуги са на разположение на потребителите на интернет страницата на инспекцията, в Центъра за административно обслужване и в Административния регистър.

В съответствие с принципа за периодично проучване, измерване и управление на удовлетвореността на потребителите е извършена годишна оценка на удовлетвореността на потребителите на административни услуги, предоставяни от РЗИ – Шумен. Резултатите от оценката на удовлетвореността на потребителите са публикувани на официалната интернет страница на инспекцията.

Не са регистрирани оплаквания от граждани за лошо административно обслужване.

Не са получавани сигнали за корупция в поставената пощенска кутия за сигнали за корупция и в сайта на РЗИ - Шумен.

Правно обслужване

През отчетната година главният юрисконсулт:

1. подпомагаше дейността на другите дирекции в РЗИ-Шумен чрез правни становища по поставени въпроси, свързани с прилагането на нормативните актове;

2. изготвяше становища и отговори във връзка с прилагането на законодателството в областта на здравеопазването;

3. по отношение на административно-наказателната дейност изготвяше становища относно законосъобразността на издадените АУАН;

4. съгласуваше проекти на административни актове и на договори;

5. осигуряваше правна помощ и консултация на държавни здравни инспектори за правилното прилагане на ЗЗ, ЗЛЗ, ЗЛПХМ, ЗКНВП, ЗАНН, АПК и др. нормативни актове,

относими към дейността на инспекцията.

6. осъществяваше процесуално представителство пред органите на съдебната власт и при необходимост и пред други държавни органи и комисии.

През 2024 г. няма обжалвани наказателни постановления в съда. По едно наказателно постановление, издадено в края на 2023 година за нарушение на Закона за здравето, съдебното производство е приключило през 2024 година, като същото е потвърдено.

Сключване на договори

В дирекция „АПФСО“ се изготвят договори, по които РЗИ – Шумен е страна или се извършва проверка на тяхната законосъобразност, ако бъдат предложени такива от съдоговорителите. През отчетния период се извършиха всички необходими фактически и правни действия по тяхното правилно и точно изпълнение.

През 2024 година са сключени 16 (шестнадесет договора) с юридически лица.

Към края на отчетния период от страна на РЗИ няма неизпълнени договорни задължения.

Достъп до обществена информация

През 2024 година в РЗИ - Шумен са постъпили общо 17 заявления за достъп до обществена информация. От тях, съобразно вида на субекта, имащ право на достъп до обществена информация, постъпилите заявления могат да се разграничат в следните групи:

- 9 броя заявления за достъп, подадени от граждани на Република България;
- 1 брой от журналисти;
- 2 броя от фирми;
- 5 броя заявления за достъп, подадени от юридически лица с нестопанска цел (неправителствени организации).

Съобразно начина на постъпване на заявленията за достъп до обществена информация през 2024 година, същите се разделят на:

- 14 броя електронни заявления (e-mail);
- 3 броя чрез Платформата за достъп до обществена информация. В зависимост от вида на обществената информация, до която се отнасят заявленията за достъп, са както следва:
- 17 броя от заявленията се отнасят до служебна обществена информация по смисъла на чл. 11 от ЗДОИ.

Съобразно темата, до която се отнасят заявленията за достъп до обществена информация, се разпределят по следния начин:

- 7 заявления за достъп до обществена информация се отнася до отчетността на институцията;
- 10 броя от заявленията за достъп до обществена информация се отнасят до контролната дейност на РЗИ – Шумен.

Всички заявления са разгледани в законоустановения срок. Няма заявления останали без разглеждане.

Постановени са от Директора на РЗИ - Шумен 13 решения за свободен достъп и по 4 заявления е предоставен частичен достъп по искането в заявлението.

През 2024 година не са постъпвали жалби против решения за предоставяне на достъп до обществена информация.

През 2024 г. не са постъпвали заявления за повторно използване на информация от обществения сектор.

Публичност и прозрачност

Информацията за РЗИ - Шумен, за удобство за външните потребители, е публично предоставена в интернет пространството. На интернет страницата на инспекцията (www.rzi-shumen.egov.bg) са публикувани структурата и дейността на инспекцията; нормативните актове, по които РЗИ осъществява контролни и регистрационни функции; административните процедури и формулярите, свързани с административните услуги; Вътрешните правила за организация на административното обслужване; Хартата на клиента; публичните регистри; статистическа и друга актуална информация, както и информацията, подлежаща на публикуване в интернет за сферата на дейност на РЗИ – Шумен, съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация.

Промените в регистъра на услугите и съответно в конкретните административни

услуги, извършвани от РЗИ, своевременно са отразени на интернет страницата на инспекцията.

Регулярно е публикувана актуална информация за епидемиологичната обстановка, дейностите във връзка с държавния здравен контрол, инициативите за профилактика на болестите и промоция на здравето и др.

Административно-наказателна дейност

През отчетната година беше създадена необходимата организация за срочно завеждане и връчване на административно-наказателните преписки, предписания, заповеди, както и за изпращане на наказателните постановления за принудително събиране до НАП в сроковете, утвърдени с ДОПК.

През 2024 година са издадени и връчени 25 наказателни постановления – с 24 наказателни постановления са наложени глоби на обща стойност 5 660.00 лева, а с едно наказателно постановление – имуществена санкция на стойност 200.00 лева. След отправени покани за доброволно плащане, глобите на стойност 2 380.00 лева (по 11 броя наказателни постановления) са доброволно платени по банкова сметка на РЗИ-Шумен. Глобите по осем наказателни постановления са платени в срока по чл. 72б от ЗАНН – 80% от размера в 14-дневен срок от връчване на наказателното постановление.

Сключени са тридесет и един броя споразумения на основание чл.58г от ЗАНН на стойност 4655.00 лв., като сумите, платени в касата на РЗИ са 3465.00 лв. (по 23 споразумения), постъпили по банка – 350.00 лв. (по 3 споразумения).

По четири споразумения, издадени на основание чл.58г от ЗАНН, нарушителите не са заплатили определената със споразумението глоба в 14-дневен срок на обща стойност 840.00 лева, поради което на основание чл.58г, ал.13 от ЗАНН, в началото на 2025 година, са издадени четири наказателни постановления.

Човешки ресурси

Управлението на човешките ресурси в РЗИ-Шумен се осъществяваше при спазване разпоредбите на Кодекса на труда, Закона за държавния служител, Закона за администрацията, Устройствения правилник на регионалните здравни инспекции, всички подзаконови нормативни актове, регламентиращи трудовите и служебните правоотношения.

Главен специалист с функции по управление на човешките ресурси при настъпила промяна своевременно и отговорно разработва, съгласува и предлага за утвърждаване от директора на РЗИ-Шумен разписанията на длъжностите и поименните разписания. През 2024 г. са изготвени и утвърдени от директора поименни разписания на длъжностите в РЗИ-Шумен.

В съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация са осъществени и документирани всички етапи, свързани с оценката на изпълнението на служителите. За всички служители са изготвени и съгласувани индивидуалните работни планове, респективно обобщенията на преките задължения и/или конкретни задачи, съобразени с основните цели, преките задължения, управляваните ресурси и компетентностите, регламентирани в длъжностните характеристики. В регламентираните срокове са проведени междинните и заключителни срещи.

През м. януари 2025 г. бяха проведени заключителните срещи за оценяване изпълнението на служителите. Оценени бяха 60 служители. От тях 58 получиха оценка „Изпълнението надвишава изискванията”, 2 – оценки „Изпълнението напълно отговаря на изискванията”. Няма подадени възражения до контролиращ ръководител от служители, които не са съгласни с дадената им оценка. На шестима служители не е извършено оценяване, поради липса на действително отработени най-малко 6 месеца в периода на оценяване. Подписаните и попълнени формуляри за оценка на изпълнението на длъжността се съхраняват в личните досиета на служителите.

През отчетния период Главния специалист с функции по управление на човешките ресурси точно и в срок е отразил всички документи, свързани с отчитане на човешките ресурси: заповеди за платен/неплатен годишен отпуск, временна неработоспособност, допълнителни споразумения за промени в трудовото правоотношение, заповеди и трудови договори, свързани с назначаване и освобождаване на служители, както и начисляване на

полагащите им се обезщетения, документи, свързани с положен извънреден труд, изготвяне на служебни бележки и удостоверения; представяне в НОИ на болнични листи. Водени са стриктно регистъра за болнични листи и регистъра на отпуските на служителите. Сроковете за месечни и тримесечни отчети, справки и декларации, са спазени стриктно и отговорно. Внесени са коректно данните за всички служители в Единната информационна система за управление на човешките ресурси в държавната администрация (ЕИУЧРДА).

На основание чл.149, ал.2 от Кодекса на труда е предоставена на дирекция „Инспекция по труда“ информация за положения извънреден труд през 2024 г. от служителите на РЗИ – Шумен.

През 2024 г. бяха проведени две конкурсни процедури за назначаване на държавни служители в РЗИ-Шумен за следните длъжности:

- Началник на отдел „Противоепидемичен контрол”, дирекция „Надзор на заразните болести“;

- Инспектор в отдел „Държавен здравен контрол“, дирекция „Обществено здраве“.

Конкурсните процедури завършиха с назначаване на класираните на първо място кандидати.

През отчетната година са назначени четирима служители по трудово правоотношение на следните длъжности:

- Главен специалист в дирекция „Медицински дейности“;
- Главен специалист в отдел „Лабораторни изследвания“, дирекция „Обществено здраве“;
- Главен специалист в дирекция „Административно-правно, финансово и стопанско обслужване“;
- Изпълнител-шофьор в дирекция „Административно-правно, финансово и стопанско обслужване“.

Ежегодните декларации по чл. 49, ал. 1, т. 2 от ЗПК са подадени в част I „Имущество” в срок до 15.05.2024 г. от 57 служители на РЗИ-Шумен. Декларациите по чл.49, ал.1, т.1 от ЗПКНОПИ на новоназначените служители са подадени в част I „Имущество” и в част II „Интереси“ на хартиен и електронен носител в съответния срок. Изготвени са доклади до органа по назначаване относно декларираните обстоятелства по чл.49, ал.1, т.1 и т.2 от ЗПК.

Рекапитулациите, ведомостите за заплати, списъците с удръжки и списъците за изплащане на възнагражденията на служителите по банкови клонове се изготвят, подписват и съхраняват в архив, съгласно утвърдените вътрешни правила и процедури.

По тримесечия бяха анализирани изплатените средства за персонал и бяха предприети действия за определяне и изплащане на допълнителни възнаграждения за постигнати резултати на служителите на РЗИ-Шумен през месеците април, юли и октомври 2024 г. Сумата, която беше разпределена за допълнителни възнаграждения за 2024 година беше в размер на 205 200.00 лв., от които фонд за възнаграждения – 164 000.00 лв. и задължителни осигурителни вноски – 41 200.00 лв., определена на годишна база.

Във връзка с ПМС № 79 от 03 април 2024 г. за одобряване на допълнителни разходи за Персонал по бюджета на Министерството на здравеопазването за 2024 г. и в изпълнение на заповед № РД-03-60/20.05.2024 г. на Министъра на здравеопазването бяха увеличени индивидуалните основни месечни работни заплати на служителите, считано от 01 януари 2024 г., като основната им месечна заплата се увеличи със сумата, посочена в колона 5 от приложение № 1 на ПМС №79 за съответното ниво на основна месечна заплата.

Финансово обслужване на РЗИ

През 2024 г. РЗИ-Шумен като второстепенен разпоредител с бюджет към Министъра на здравеопазването, в съответствие със Закона за здравето, формираше приходи по бюджета от два източника:

- субсидия от републиканския бюджет чрез МЗ;
- собствена дейност, в т.ч.:

- приходи от такси за издадени документи и извършени лабораторни анализи, съгласно Тарифата за таксите, които се събират от органите на ДЗК по Закона за здравето,

приета с ПМС №242/08.10.2007 г., обн. ДВ бр. 83 от 2007 г. и Тарифата за таксите, които се събират по ЗЛЗ, приета с ПМС №37/14.02.2011 г., ДВ бр. 16 от 22.02.2011 г. – 50 658.00 лв. (42 275.00 лв. за 2023 г.);

- приходи от административни глоби, санкции и наказателни лихви – 10 052.00 лв. (19 510.00 лв. за 2023 г.), в т.ч. събрани от РЗИ – 5 675.00 лв., събрани от НАП и постъпили по сметките на републиканския бюджет са 4 377.00 лв.;

- други източници (приходи от наеми) – 7 605.00 лв. срещу 7664.00 лв. за 2023 г.

През 2024 г. са реализирани собствени приходи общо в размер на 63 909.00 лв., които са с 4 177.00 лв. по-малко спрямо изпълнението през 2023 г. (67 086.00 лв.).

При уточнен план по бюджета за 2024 г. в размер на 2 769 546 лв. изпълнението на бюджета е 2 770 186 лв.

Субсидията от бюджета за дейността на инспекцията през 2024 г. беше в размер на 2 770 186.00 лв., спрямо 2 231 746.00 лв. за 2023 г.

Анализът на разходите показва, че основен дял – 87.6% или 2 426 014.00 лв. имат средствата за заплати, други възнаграждения и социално-осигурителни плащания, спрямо 88.6% (1 977 456.00 лв.) за 2023 г.

Издръжката на инспекцията за 2024 г. е 344 172.00 лв. (12.4%) срещу 254 290.00 лв. за 2023 г. (11.4%), т.е. повече с 89 882.00 лв.

В структурата на средствата за издръжка най-голям относителен дял имат разходите за:

- материали, горива и енергия – 151 365.00 лв. (44% от издръжката) спрямо 124 661.00 лв. (49%) за 2023 г.;
- външни услуги – изразходвани са 142 255.00 лв. (41.3%) спрямо 89 416.00 лв. (35.1%) за 2023 г.;
- застраховки – 7 258.00 лв. спрямо 5 533.00 лв. за 2023 г.;
- медикаменти – 17 489.00 лева срещу 10 116.00 лв. за 2023 г.;
- командировки – 11 103.00 лв. срещу 8 452.00 лв. за 2023 г.;
- постелен инвентар и облекло – 4 639.00 лв. срещу 5 722.00 лв. за 2023 г.

През 2024 година, както и през предходната 2023 година не са отчетени капиталови разходи.

Във връзка с изпълнението на дейности по национални програми бяха утвърдени от МЗ допълнителни средства в размер на 87 800.00 лв., разпределени по програми, както следва:

- Национална програма за превенция на хронични незаразни болести в България 2021 – 2025 г. – 39 060.00 лева;
- Национална стратегия на Република България за Национален план за действие за намаляване риска от облъчване от радон 2018-2027 г. – 1000.00 лв.;
- Национална програма за подобряване на ваксинопрофилактиката на сезонния грип и пневмококовите инфекции при лица на и над 65 г. 2023-2026 г. – 535.00 лв.;
- Национална програма за първична профилактика на рака на маточната шийка 2021-2024 година – 178.00 лв.;
- Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и СПИН в Република България 2021-2025 година – 28 400.00;
- Национална стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите 2021-2030 година – 3 990.00 лв.;
- Национална програма за подобряване на майчиното и детско здравеопазване 2021г. – 2030 г. – 5000.00 лв.;
- Национална програма за първична профилактика на ротавирусните гастроентерити в Република България 2022-2025 г. – 357.00 лв;
- Национална програма за превенция и контрол на туберкулозата в Република България 2022-2025 г. – 850.00 лв.;

- Национална програма за превенция и контрол на вирусните хепатити в Република България 2021-2030 г. – 8430.00 лв.

Изготвена и предоставена е на АОП нормативно изискуемата информация по чл.230, ал.1, т.7 от ЗОП за 2024 г.

Финансово-счетоводното обслужване на РЗИ – Шумен през отчетната година е осъществено в съответствие с нормативните документи, своевременно и качествено. В регламентираните срокове (ежемесечно, тримесечно, шестмесечно, деветмесечно и годишно) са изготвяни и представяни в МЗ отчети с всички приложения и справки, без забележки по тях.

При разходването на средствата строго се спазваха приоритетите, определени от МЗ, съгласно Закона за държавния бюджет:

- заплати;
- осигуровки;
- други плащания за персонал;
- медикаменти и биопродукти;
- консумативи за лабораториите;
- горива за транспорт;
- други стопански разходи.

Стопанско обслужване

1. Организиране на стопанското и транспортното обслужване в РЗИ-Шумен

За осигуряване на безопасно транспортно обслужване и поддържане на автомобилния парк през отчетната година, инспекцията осигури сервизно обслужване на автомобилите. Моторните превозни средства минаха годишните технически прегледи. През 2024 год. се направи застраховки „КАСКО“, „Обща гражданска отговорност“ и „Злополука на лица в превозни средства“ на всички автомобили. Няма спрени автомобили от органите на КАТ за лош външен вид и техническа неизправност.

Автомобилите се ползват по предварително заявени от директорите на дирекции направления, като се изготвят ежеседмичен график с комбиниране на заявките по маршрути с цел оптималното им използване. Ежемесечно се отчитат разходите на използваните горива, смазочни и други материали от всеки служебен автомобил по пътен лист и изминати километри. Техническото обслужване и ремонта на автомобилите се извършваше от и с участието на специализирани сервизи.

Осигурено е снабдяването на администрацията с канцеларски материали, тонери за печатащи устройства, други материали и консумативи, химикали, диагностични медицински изделия съгласно заявки от дирекциите. Осигурени са хигиенни материали и почистващи препарати. Отпечатани са заявените бланки. В кратък срок се изпълняват както месечните, така и всички одобрени извънредни заявки.

Текущи дребни ремонти на техника и на материалната база са извършени от специализирани за целта фирми.

С цел осигуряване на оптимално осветление, регулярно са подменяни осветителните тела в работните помещения и коридорите, периодично е извършвано подменяне на контакти и ключове.

Направена е профилактика на отоплителната инсталация и газовия котел от специализирана фирма по договор, като е обезпечена нормалната работа през зимния сезон.

Не е допуснато възпрепятстване на дейността на специализираната администрация, поради неосигуряване на необходимите ремонтни дейности, материали и консумативи.

2. Организиране и контролиране на дейностите по осигуряване на пожарна и аварийна безопасност в инспекцията. Има сключен договор с лицензирана фирма за абонаментна подръжка на пожароизвестителната система, като всеки месец представител на фирмата регулярно извършва проверка на място. Съгласно изискванията на Наредба №8121з-647/01.10.2014 г. своевременно е организирана годишната техническа проверка на носимите пожарогасители в РЗИ, на пожарогасителите на служебните автомобили и на пожарните

кранове на всеки етаж.

На 15.11.2024 г. се проведе учебна евакуация за проиграване на Плана за евакуация на административната сграда на РЗИ-Шумен и Плана за действие при пожар в РЗИ-Шумен съгласно чл. 11, ал. 8 от Наредба № 8121з-647 от 1 октомври 2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите.

3. Организиране и контролиране на дейностите, свързани с осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд. Осигурени са лични предпазни средства (чехли) на 16 (шестнадесет) служители на инспекцията, поради изтекъл срок на износване. Направено е измерване на импеданс на контура „фаза – защитен проводник" в мокрите помещения на РЗИ – Шумен.

Изготвени бяха Годишен анализ за дейността и състоянието на безопасността и здравето при работа през 2024 г. и Годишен план за дейността на органа по безопасност и здраве при работа за 2024 г.

Стопанското обслужване на РЗИ-Шумен през 2024 г. се организира по ефективен начин, който да улеснява работа на специализираната администрация и паралелно с това да отговаря на всички законово регламентирани правила и изисквания.

Информационно обслужване

Дейността по осигуряване на мрежовата и информационната сигурност в инспекцията, по администрирането на информационните и комуникационни системи и по поддръжката на локалната мрежа и компютърната техника се осъществява от главен експерт в отдел „ПЕК", дирекция „НЗБ". При въз- никнали проблеми своевременно се отстраняваха всички проблеми по софтуера и хардуера.

Техническата осигуреност с компютърна техника в инспекцията е на много добро ниво, като и през отчетната година продължи инсталирането на предоставените от Министерство на здравеопазването настолни и преносими компютри. Разпределянето им се извърши съгласно специфичните необходимости на работните места. Въвеждането им в експлоатация се извърши поетапно като старите компютърни системи се бракуваха. Всяка промяна на информационно-комуникационната техника се отразява своевременно в Регистъра на информационните ресурси (РИР).

През 2024 година бяха закупени 1 брой принтер с финансови средства, предоставени от МЗ за Дейност 282 Отбранително-мобилизационна подготовка, поддържане на запаси и мощности и 2 броя бързоскоростни скенера за обезпечаване на дейностите в РКМЕ.

Поддържаните регистри и данни бяха актуализирани своевременно на интернат страницата на РЗИ-Шумен и на Портала за отворени данни (Достъп до публични данни в Република България в отворен и машинночетим формат) в съответния изискуем формат.

Интернет страницата на инспекцията се обновяваше своевременно при постъпване на заявки от дирекциите за публикуване, актуализация или заличаване на информация от нея.

На всички служители на ръководни и експертни длъжности са издадени квалифицирани електронни подписи за осъществяване на достъп до системи, изискващи електронна автентикация.

През 2024 година РЗИ-Шумен осъществяваше достъп до данните от регистри/справки/полета в средата за междурегистров обмен (RegiX). Извършени са всички необходими дейности във връзка с задължително попълване на контекстни полета при извличане на информация от регистрите на първичните администратори на данни в системата за обмен на справочна и удостоверителна информация (RegiX).

През 2024 г. се финализира изграждането на федериран портал на РЗИ-Шумен на платформа, която се поддържа от Министерството на електронното управление, като се заяви и започна да се използва облачна услуга „WEB електронна поща" в поддомейн на egov.bg.

През отчетния период мрежовата и информационната сигурност се осигуряваше в съответствие с изискванията на Закона за киберсигурност, Наредбата за минималните изисквания за мрежова и информационна сигурност и Вътрешните правила за мрежова и информационна сигурност в РЗИ-Шумен. През м. април 2024 година беше извършена проверка по възстановяването на архивна информация и проверка работоспособността на архивните копия на РЗИ – Шумен, като тя установи, че архивните копия са работоспособни

и при нужда информацията, намираща се в тях може да се възстанови изцяло.

През 2024 година няма регистрирани инциденти, свързани с мрежовата и информационна сигурност

КВАЛИФИКАЦИЯ

От планираните 49 курса и индивидуални обучения са осъществени 45 (91,84%), 4 са отложени. През годината бяха проведени извън планираните 4 обучения за подобряване на специализинатие знания и умения на служителите при упражняването на държавен здравен контрол, 6 семинар и 11 работни срещи.

ОЦЕНКА НА ИЗВЪРШЕНИТЕ ДЕЙНОСТИ

През отчетния период инспекцията извърши значителна дейност както като количество така и за подобряване на формите и ефективността на работа. Съобразно кадровия потенциал и професионалната квалификация на служителите усилията бяха насочени към провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания и осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност. Работи се за подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол, както и за разширяване на инициативите за промоция на здраве и повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

През 2025 г. за подобряване организацията, качеството и ефективността на провеждания контрол РЗИ Шумен ще работи в следните направления:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.
2. Осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.
3. Предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението чрез мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.
4. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.
5. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.
6. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на кадрите от РЗИ за прилагане на нормативната уредба.
7. Подобряване на координацията на РЗИ с местните и регионални здравни и други структури, националните центрове и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол и по профилактика на болестите и промоция на здраве.
8. Продължаване извършването на наблюдения по метода „таен клиент“ и провеждането на консултации със служителите като допълнително въведени методи за обратна връзка и изследване на удовлетвореността на потребителите.
9. Мониторинг на публикуваните процедури за предоставяне на административни услуги, заявленията и формулярите към тях и корекция при необходимост.
10. Повишаване на професионалната подготовка на служителите от гишето за административно обслужване за даване на аргументирани и компетентни отговори.
11. Поддържане актуалността на съдържанието на интернет страницата на РЗИ – Шумен - https://rzi-shumen.egov.bg.
12. Актуализиране на рубриката „Най-често срещани въпроси и отговори“ на интернет страницата на РЗИ.

РЗИ - Шумен ще продължава да работи за поддържане на добрите практики в обслужването и за оптимизиране на процедурите с цел улесняване на гражданите.

Потребителите, неправителствените организации на гражданите и бизнеса и обществеността, ще се уведомяват чрез интернет страницата на РЗИ-Шумен за предприетите действия и за резултатите от тях.

26.2.2025 г.

X д-р Илияна Лозанова

Signed by: Iliyana Lozanova Stoynova

Д-Р ПЕПА КАЛОЯНОВА
Директор на РЗИ Шумен

За директор:
Д-р Илияна Лозанова
Главен секретар на РЗИ Шумен
Заповед за заместване № РД-01-52/19.02.2025 г.
За периода: от 24.02.2025 г. до 28.02.2025 г.